חרות

לשלמות המולדת-לקבוץ גלויות-לצדק סוציאלי-לחרות האדם

שנת יומי תל-אביב | מספר 1859 | יום ששי, כ״ו באלול תשי״ד 24 SEPTEMBER 1954 | המחיר 150 אג׳ | HERUT, TEL-AVIV, ISRAEL

תל-אביב
מערכת ונהו. רחוב הפלך מ׳ 23
טלפונים: 34171, 3—4
ת. ד. 1978
טלפון בערכת חילה 28284
ירושלים
רחוב הפלך דוד 16. טלפון 3650
חיפה
רחוב בן שמן 7. טלפון 2626
המו״ל: יוסף ויתקין
עורך אחראי: י. חמסון
דפוס ישראל בע״מ חיפה
ע״י נשר תדיר.

שינוי יסודי בעמדה לקראת ועידת 9 המדינות

צרפת מסכימה לקבלתה המידית של גרמניה לברית האטלנטית

— מאת ק. ס. טלר, כתב יו. פי. —

לונדון, 23. (יו. פי.) — מר מנדס פראנס, ראש ממשלתה של צרפת, הביע היום את הסכמתו לכניסתה המיידית של גרמניה המערבית לברית האמנה הצפון אטלנטית — הודיעו היום מקורות מהימנים בבריטניה והידיעה נתקבלה בבריטניה בקורת־רוח מרובה.

מקורות בריטיים, המקורבים למשרד ה חוץ הבריטי, הודיעו היום כי מנדס פראנס זו מעמדתו הנוקשה, שלא להתיר את כניסתה של גרמניה המערבית אל ברית ה אמנה הצפון אטלנטית בטרם תצטרף אל חנוי ברוסל המתוקנים, בהתאם להצעה הצרפתית, אותם מקורות מורים על הצ הרתו החריפה של מפקד כוחות הברית הצפון אטלנטית, הגנראל גרינתר, כאחר המניעים לשינוי העמדה הצרפתית. הגנראל הזהיר את צרפת כי עמדתה הנוכחית עלולה לעכב כל צורה שהיא של הגנת אירופה המערבית.

גם המגע שקויים לאחרונה בין ממשלות בריטניה וצרפת, עזר לא מעט להסכמתו העקרונית של מנדס פראנס להכללת גרמניה המערבית כבר עתה בברית הצפון אטלנטית.

צ׳רצ׳יל יפגש עם דאלס לפני ועידת 9 המדינות

סיר וינסטון צ׳רצ׳יל, ראש ממשלת בריטניה, עומד להיפגש עם שר החוץ האמריקני דולס, מיד עם הגיעו ב יום א׳ ללונדון.

צ׳רצ׳יל ינסה לנשר על סני הדעות ו המגמות השונות, שתוצגנה במועידת תשע המדינות.

בבריסל נפגש הנרי ספאק, שר החוץ הבלגי, עם מדינאי בנלוכס על מנת לבנש עמדה אחידה של מדינות אלו בוועידה העתידה.

דאלס בא לועידת לתאם. להשלים ולאחד״

ניו־יורק, 23. (ע״ר). כתבים דיפלומטיים חשיבים בארה״ב מסרו היום כי מר דאלס יבוא ללונדון כשהוא מוכן „להקשיב, לתאם להשלים ולאחד״.

באופן סתאומי הסיקו הקהילים בוואשינגטון לדבר על אכזבותיהם וחשדותיהם, והחלו תחת זאת לדון בצורך למצוא נוסחה שתביא את הצרפתים ואת הגרמנים לעסק השווה. הודגש כי מר דאלס אינו מתכונן לסוף ללונדון כשבאמתחתו תכנית כלשהי „מתוצרת ארה״ב״. מר דאלס החליט — נמ סר ממקורות דיפלומאטיים — כי תפקידו בלונדון יהיה להניח לאירופיים לצעוד ב ראש בעבוד התכניות להגנת אזורם, ו לעשות את כל אשר לאל ידו לחיסול ההב דלים בין התכניות, המוצעות על ידי בריטניה וצרפת לשילובה של גרמניה במערכת ההגנה המערבית.

עם זאת ציין כי מר דאלס מקווה שראש ממשלת צרפת, מר פיאר מנדס פראנס, לא יבוא ללונדון לא על מנת להכתיב, אלא לשם ניהול משא־ומתן.

„לא יהיה שלום עם ישראל״ — נציג הליגה

דחייה של התיווך הבריטי - ארה״ב וצרפת יצטרפו להצעת התיווך

קאהיר, 23. (ע״ר וסט״א) — „מדינות ערב לא תוכלנה לכרות שלום עם ישראל, גם אם תגשים את החלטות או״ם״ — הכריז כאן היום עבדול מונעים מוסטפה, עוזרו של מזכיר הליגה הערבית, בתגובה על ההכרזה הבריטית בדבר תיווך בין ישראל וארצות ערב.

מוסטפה אמר כי „משנה חמור״ הוא לקשור את הכנסיית לפתרון בעיית א״ץ ישראל בשאלת השלום עם מדינת ישראל. „שתי הבעיות הללו הן נפרדות בתחלה, ואין להן כל קשר זו עם זו״ — הכריז עוזר מזכיר הליגה.

בהמשך דבריו הזכיר מוסטפה החלטות קודמות של או״ם, כגון ההחלטות בדבר חלוקת ארץ־ישראל. הקמת שתי מדינות נפרדות, יהודית וערבית, שתהיינה קשורות באיחוד מכס, הטלת פיקוח בינלאומי על ירושלים ונצרת, החזרת הפליטים הערביים לבתיהם בישראל, ותשלום פיוויים לאותם הפליטים שאינם רוצים לשוב.

סגן מזכיר הליגה הבהיר כי „הערבים דורשים את הגשמתן של כל ההחלטות הללו״.

ארה״ב וצרפת יצטרפו להצעת התיווך

ממרכז או״ם נמסר כי ממשלת ארה״ב ואחריה צרפת ועומדות להצטרף להצעת מניפסטו המדינה הבריטי סלוין לויד לתוך בסכסוך הישראלי־הערבי, כדי לקיים גם לגבי פרשה זו את אחדות שלוש מעצמות המערב, שסיימו בשנת 1950 ערובה משו־תפת לגבולות בארץ ישראל.

מניחים כי את תמיכת ארה״ב בתכנית מסקפה ירושלים העברית עם מפקד הכו־חות הירדניים בירושלים הערבית, כמו כן מפקד הכוחות המצריים ברצועת עזה עם המפקד העברי המקביל בסמכותה, על מנת שיוכלו להתקשר ולהסדיר ישירות ולהפסיק מיד חילופי יריות או תקלות בטחוניות אח־רות אם תפרוצנה.

ראש המטה הכללי הודיע לגנראל בורנס באמצעים העומדים לרשותה, כדי לשים קץ להפרת החוק הלאומי והבין־לאומי ע״י „המפקחים״? ממשלת של מדינה, ריבונית אינה „מוחה״? היא יכולה וחייבת לעשות, והחמנעות ממעשה כמוה כהשלמה וכגניבה.

אלה האחראים לסיורים הבלתי חוקיים ואלה המבצעים אותם, חייבים לעזוב, ללא דיחוי, את מדינת ישראל.

צו גירוש למפקחים הזרים, צו השעה הוא.

מרכז תנועת החרות

גלוי דעת תנועת החרות בענין המפקחים הזרים

המפקחים הזרים רומסים ברגל גאווה את הריבונות העברית. משטר שבוית הנשק החמוטט לחלוטין, אף על פי כן מוסיפים המפקחים לשבת בארצנו ולהטיל איסורים על מדינתנו. בימים אלה הגיעה התגרותם לשיא. הם עורכים, ללא נטילת רשיון, סיורים לאורך קוי התיחום הזמניים ומתחקים למעשה אחרי תנועות צבאנו.

הממשלה טוענת, כי פעולתם זו נעשית בלי אישורה, גדר ראונה, על אף מחאותיה. משום־מה, איננה, אין הממשלה משתמשת באמצעים העומדים לרשותה, כדי לשים קץ להפרת החוק הלאומי והבין־לאומי ע״י „המפקחים״? ממשלה של מדינה, ריבונית אינה „מוחה״? היא יכולה וחייבת לעשות. והחמנעות ממעשה כמוה כהשלמה וכגניבה.

אלה האחראים לסיורים הבלתי חוקיים ואלה המבצעים אותם, חייבים לעזוב, ללא דיחוי, את מדינת ישראל.

צו גירוש למפקחים הזרים, צו השעה הוא.

מרכז תנועת החרות

תביעה לכנס את ועדת החוץ והבטחון

מאת סופרנו בכנסת

במברק דחוף, שנשלח אתמול ע״י ד״ר א. אלטמן, חבר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת מטעם סיעת תנועת החרות, ל־יו״ר הועדה, תובע מר אלטמן לכנס בדחיפות את ועדת החוץ והבטחון, כדי לדון בהתנה־גותם של משקיפי או״ם, הרומסים את ריבו־נות ישראל ומעמידים משמרות בקוי שבי־תת הנשק, מעל לראשם של שלטונות יש־ראל.

כידוע, הודיע דובר מטה או״ם כי ממ־שלת ישראל לא הגישה כל התנגדות למס־ירת הנרי הופנו, נציג צרפת, התעכב ב־ראשית דבריו על הקשרים הדרוקים ויחסי הקרבה הידידותיים שבין מדינתו ובין יון, על אף יחסי ידידות אלה, אמר הנציג ה־צרפתי, רואה צרפת צורך לתמוך בעמדת הב־ריטית שלא להעלות את השאלה לדיון במליאת העצרת.

פרנציסקו אורטיה, נציגה של קו־לומביה, הודיע על הימנעות משלחתו מהצ־בעה בשאלה זו ונימק קצרות את הימנ־עותו. הוא תמך בדעה של סילווין לוויד כי על מליאת העצרת להמנע מדיון בשאלות כגון אלה.

נציג איסלנד הודיע על תמיכת ארצו בהעלאת השאלה לדיון, אם כי ממשלתו סבורה כי היתה אפשרות לדיון מסכם בין ממשלות בריטניה ויון בלבד.

אושרו כל הסעיפים

ניו־יורק, 23 (ע״ר) — הועדה המתמדת של עצרת או״ם הכלליה המליצה היום לכללו בסדר היום של מושב העצרת את כל 66 הסעיפים, שהוצעו על ידי המדינות השונות כנושאים לדיון.

רוב הסעיפים נדונו כבר במושב הקודם של העצרת, אך ישנם גם סעיפים חדשים שלא נדונו עד כה מעולם על במת או״ם. בין הסעיפים החדשים יש להזכיר את בע־יית קפריסין, את הבעיה האינדונסיה ביחס למערב גוינאה החדשה ההולנדית, את הצעת אוסטראליה בדבר קבלת לאום וקמבודיה לאו״ם ואת הצעת קוסטה־ריקה בדבר ה־קמת מלאי־מזונות עולמי.

מגון נפגש עם דאלס

מר קרישנה מנון נפגש היום לשיחה עם פוסטר דאלס ארוכת בעיות המזרח הרחוק.

ברוב של 9 קולות נגד 3 ו־3 נמנעים הוחלט:

שאלת קפריסין תועלה באו״ם

לויד: בגלל „התחיבויות באיזור״ לא תוכל בריטניה לוותר על קפריסין

צרפת הצביעה נגד החעלאה, ארה״ב נמנעו — בריטניה תחרים את הוויכוח כוועדה המדינית

מרכז או״ם, 23, (יו. פי. וע״ר) — ברוב קולות של 9 נגד 3 ו־3 נמנעים, החליטה היום הוועדה המתמדת של מליאת העצרת להעביר את שאלת איחודו של האי קפריסין עם יון לדיון במליאת העצרת. נגד הצביעו בריטניה, צרפת ואוסטרליה; נמנעו ארה״ב, הולנד וקולומביה.

להחלטה קדם ויכוח של שעה שבו שתפו נציגי יון, בריטניה, צרפת, קו־לומביה ואיסלנד, את הנציגה לדעתה את הבעיה חגיש נציג יון. הנציג הבריטי הביע את התנגדותו להעלאת השאלה לדיון, ר אמר כי הענין כולו הוא נושא לדיון משותף בין ממשלתו ובין ממשלת יון.

המלצת הועדה המתמדת תועבר עתה לי־מליאת העצרת, לפני שתאושר טופס הע־לאת הסעיף על סדר היום.

בדעת הצבעת מועדה המת־מדת נמסר ממקורות מהימנים ב־דרך בלי כי בריטניה החליטה להחרים כל ויכוח שייערך בועדה הפוליטית של העצרת על בעית קפריסין. סבורים כי בריטניה תודיע ב־עצת הכללית על החלטתה זו.

מניפסטו המדינה הבריטי, סר סלוין לויד, רמז על החלטתה זו של בריטניה כאשר הודיע היום בפני הועדה המתמדת של העצרת.

הועדה המתמדת של מליאת העצרת, ב־ראשותו של נשיא העצרת ראן קלאפאנס, פתחה היום בדיונה בשאלת קביעתו של סדר היום למליאה. ראשון בסעיפים היה תאי קפריסין, והנציג היווני אלכסיס קירו, נקרא להסביר את תביעת ממשלתו לדיון בשאלה זו.

אלכסיס קירו, הנציג היווני פתח את דבריו בהזכירו את דברי ימיו של השלטון הבריטי באי. הוא הטעים את רצונם של הנרי קיסינג, נציג יון, בריטניה, צרפת, קו־לומביה ואיסלנד, את הצעה להעלות את הבעיה חגיש נציג יון. הנציג הבריטי הביע את התנגדותו להעלאת השאלה לדיון, ר אמר כי הענין כולו הוא נושא לדיון משותף בין ממשלתו ובין ממשלת יון.

הנציג הבריטי הדגיש כי אין בין ממשלתו ובין ממשלת יון, ר אמר כי הבעיה כולה היא שאלה לדיון משותף וידידותי בין הממשלה הבריטית ובין ממשלת יון, והעלה על נס את יחסי הידידות ששררו בין שתי המדינות, עד עתה. לדיוד סבן כי אין להעלות שאלות מסוג זה על סדר יומה של המליאה וכי דיון בהן חייב להתנהל במסגרת של שתי המדינות המעונינות.

בהתיחסו לשאלת המזרח התיכון כולה, שבה מתחוה שאלת האי קפריסין רק חלק קטן, הזכיר הדובר הבריטי כי לממשלתו התחיבויות רבות באיזור והאי קפריסין מהווה חלק בלתי נפרד מהתחיבויותיה של ממשלתו באיזור ועל כן אינה קיימת כל אפשרות לוותר על האי ולאחדו עם יון.

מר קרישנה מנון נפגש היום לשיחה עם פוסטר דאלס ארוכת בעיות המזרח הרחוק.

הוויכוח הכללי בעצרת התחיל בהצעת דאלס על רשות אטומית

מרכז או״ם, 23, (יוניוט פרס) — שר החוץ האמריקני, מר ג׳ון פוסטר דאלס, פתח היום את הוויכוח בעצרת או״ם, כאשר חזר והעלה את הצעתו של הנשיא איזנהאואר מהשנה שעברה בדבר הקמתה של רשות מיקות עולמית על אנרגיית האטום וניצולה.

מר פוסטר דאלס האשים את הממשלה הסוביטיית ב„שתיקה ארוכה במשך חד־שיים״ ובסירוב לחוור בה מעמדתה השלי־לית להצעתו של נשיא ארצות הברית. שר החוץ האמריקני הסביר את הצעתה של מר־שלת ארצות הברית וקרא לחברות או״ם, להעלות את הענין כולו בסעיף מיוחד, במ־ליאה הנוכחית. כמשלת ארצות הברית — אמר דאלס — מציעה להעלות סעיף חדש בריטניה, על מנת להסדיר את הענין בלי התערבותו של האו״ם. כל מאמצינו עלו בחוהו״ — אמר הנציג היווני „אנו רוצים בפתרון אשר יבוא תוך אחירה ידידותית״.

סלווין לויד, נציגה של בריטניה ר ראש משלחתה באו״ם, דחה את סענות הנציג היווני. לויד הצביע על העובדה כי 100.000 מתוך חצי מליון תושבי האי הם סורקים לפי מוצאם ומוסלמים בדתם. חוש־בים אלה — טען לויד — אינם רוצים ב־איחוד עם יון. „קפריסין האי לא תשתייך מעולם ליון, מחוץ לתקופה קצרה במאה הרביעית שלפני הספירה״ — הכריז לויד.

הנציג הבריטי תקף את ממשלת יון ע־שאלתה את הבעיה לדיון בפני מליאת העצרת, הוא אמר כי הבעיה כולה היא שאלה לדיון משותף וידידותי בין הממשלה הבריטית ובין ממשלת יון, והעלה על נס את יחסי הידידות ששררו בין שתי המדינות, עד עתה. לדיוד סבן כי אין להעלות שאלות מסוג זה על סדר יומה של המליאה וכי דיון בהן חייב להתנהל במסגרת של שתי המדינות המעונינות.

בהתיחסו לשאלת המזרח התיכון כולה, שבה מתחוה שאלת האי קפריסין רק חלק קטן, הזכיר הדובר הבריטי כי לממשלתו התחיבויות רבות באיזור והאי קפריסין מהווה חלק בלתי נפרד מהתחיבויותיה של ממשלתו באיזור ועל כן אינה קיימת כל אפשרות לוותר על האי ולאחדו עם יון.

מעליות נוסף של חיילים העובר מעואע לקפריסין

סאמאגוסטה, 23 (ע״ר) — 450 איש מאנשי חיל המצב הבריטי באיזור תעלת סואץ הגיעו היום לקפריסין על סיפונה של האניה „אמפיריר קאן״.

זוהי הקבוצה השנייה של חיילים ברי־טיים, המועברת מאיזור תעלת סואץ לקפ־ריסין, מאז הושג הסכם האנגלי־מצרי ב־ענני איזור התעלה.

הקבוצה הראשונה, שמנתה 500 איש, הגיעה לכאן בראשית החודש.

במשך 20 החודשים הקרובים תועבר בריגאדת שלימה מאיזור תעלת סואץ לקפ־ריסין. כל החיילים הללו יתנו בסופו של דבר בחלקה, מקום שם עוסקים עתה ב־הקמת מחנה צבאי לוגיסטי, שבניתו תעלה 13 מיליון ל״ש.

„שחרור פורמוזה — ענין סיני״

3 התקפות אויר על סין

שלוש התקפות אויר לאומניות נערכו היום על היבשת הסינית העממית על ידי 100 מטפצים, וגרמו לנזקים גדולים.

ארה״ב לא הכירו בחלוקת ויאטנאם

וואשינגטון, 23, (יוניוט פרס) — ממשלת ארצות הברית תוסיף לקיים את נציגותה הקונסולארית בעיר האנוי, הנמצאת בצידה הצפוני של ויאטנאם, תחת שלטון הקומו־ניסטים, ממשלת ארצות הברית אינה מכי־רה בחלוקתה של המדינה — אמר היום דובר של משרד החוץ האמריקני, הרני מיד־מן. בתשובה לשאלה.

הדובר הסביר שממשלתו סבורה כי „ועי־דת ג׳נבה החליטה על הסכמים לשביתת נשק בלבד״.

שגריר ערב נפגש

לונדון, 23 (יוניוייט פרס) — שמונה שגי־רירן מדינות ערב בלונדון נועדו היום לפ־גישה משותפת במשרדי השגרירות המצריות, על מנת לנסח גלוי דעת משותף, שבו יו־כיחו לעולם כולו „כי מדינות ערב מס־לות לסובה את מדינת ישראל בעזרה כלכ־לית לסוגיה״.

בפגישתם דנו השגרירים בהודעה הבריי־טית מיום ג׳ של השבוע, בו מביעה בריי־טניה את „רצונה לתוך בין הצדדים. השגי־רירים הערביים החליטו לקיים פעולה משו־תפת גם להבא בשטח זה.

גורגי אלן במקום באירוד

וואשינגטון, 23, (יוניוייט פרס) — שגריר ארה״ב בהודו, מר ג׳ורג׳ אלן, נבחר למלא את מקומו של הנרי באירוד, העומד לצאת כשגריר לקאהיר כראש המיזור לענייני המז־רח התיכון, אפריקה ודרום אסיה במיניס־טריון החוץ האמריקני, והוא עומד להיכנס לתפקידו בתחילת השנה הבאה — נמסר כאן אתמול מקור ממשלתי.

ירידות באספת ה„אחים״

קהיר, (ע״ר) — יריות נורו, ואנשים אחד־דים נפצעו, בשעת פגישה חשובה של האסיפה המכוננת של האחים המושלמיים. שוטרים כבודי פלדה נקראו להפסיק את האסיפה, אשר נקראה לשם הכנסת שינוי בחוקה. ע־יאפשר את סילוק של חוסיין אל חודיבי מראשות הארגון.

מועצת האסיפה החליטה לשלול את האיד־ית המצרית מעבדל אאכים עבדיין, המוסיף הכללי של האחים המושלמיים, הנמצא כיום בסוריה.

אגדת ישראל לאידן בשאלת פינוי הסאוץ

בעת שיחה יום ד׳ בין שגריר ישראל בלונדון ובין שר החוץ הבריטי, מסר מר אילת למר איגרת, המתארת, המחשיר לאגרות קודמות על אותו הנושא, את ה־מצב, שיתהוה מעקודת ראות ישראלית עם חתימת ההסכם האנגלי־מצרי על בסיס אזור התעלה.

כוונת הצעות התיווך להשקיט התמרמרות על מתן הנשק לערבים

הדעה בחוגים מדיניים בירושלים ביחס להצעה הבריטית לתוך בין הצדדים היא שתכליתה להשקיט את ההתמרמרות ביש־ראל על מתן הנשק לערבים, ובעיקר על הס גרת תעלת סואץ לידי המצרים, בלי להב־טיח את האינטרסים וחרוסם השיט של יש־ראל. הבריטים מכירים לדעת חוגים אלה, בצוקת הסעודת של ישראל, והם מנסים להמתיק את הגלולה המרה ע״י הצעת תיווך. ואמריקה תומכת בהצעה זו, כי היא עלולה לרכך במידת־מה את ההתנגדות החריפה ה־קיימת בחוגים רבים בארה״ב, למתן נשק לערבים.

יצאו ביד „חזקה״ נגד ה„אחים״ במצרים

קאהיר, 23 (יו. סר.) — מועצת הפיכה המצרית נועדה אתמול בביתו של ראש־ממשלה, עבדול נאסר, לשם דיון במדי־ניות. כלפי ארגון „האחים המוסלמים״, ורוחון ניחושים כי תוקטנה פעולות חרי־פות ביותר נגד הארגון מיד לאחר תחימת ההסכם האנגלי־מצרי על הסואץ.

היום הבחירות בסוריה

היום נערכות בסוריה הבחירות של 142 חברי הפרלמנט. בפעם הראשונה תהיה ההצבעה חשאית.

ארה״ב וצרפת יצטרפו לתיווך

ארה״ב אינה מעוניינת בעמדה הבריטית, ובעיקר בעמדת הנשק המערבית, אשר לדעתה תגרום לקיום מרוץ חמוש בין ישראל ומדינות ערב.

מוסטפה אמר כי „משנה חמור״ הוא לקשור את הכנסיית לפתרון בעיית א״ץ ישראל בשאלת השלום עם מדינת ישראל. „שתי הבעיות הללו הן נפרדות בתחלה, ואין להן כל קשר זו עם זו״ — הכריז עוזר מזכיר הליגה.

בהמשך דבריו הזכיר מוסטפה החלטות קודמות של או״ם, כגון ההחלטות בדבר חלוקת ארץ־ישראל. הקמת שתי מדינות נפרדות, יהודית וערבית, שתהיינה קשורות באיחוד מכס, הטלת פיקוח בינלאומי על ירושלים ונצרת, החזרת הפליטים הערביים לבתיהם בישראל, ותשלום פיוויים לאותם הפליטים שאינם רוצים לשוב.

סגן מזכיר הליגה הבהיר כי „הערבים דורשים את הגשמתן של כל ההחלטות הללו״.

ארה״ב וצרפת יצטרפו להצעת התיווך

ממרכז או״ם נמסר כי ממשלת ארה״ב ואחריה צרפת ועומדות להצטרף להצעת מניפסטו המדינה הבריטי סלוין לויד לתוך בסכסוך הישראלי־הערבי, כדי לקיים גם לגבי פרשה זו את אחדות שלוש מעצמות המערב, שסיימו בשנת 1950 ערובה משו־תפת לגבולות בארץ ישראל.

מניחים כי את תמיכת ארה״ב בתכנית הבריטית יבע שר החוץ האמריקני עצמו, העובד לשוב לוושינגטון מיד אחרי נאומו המרכזי בויכוח הכללי בעצרת או״ם מחר (היום) אחה״צ.

הדו״ח על פליטי ערב במקום הראשון בועדה המדינית המקבילה

לערבים ניתנה הזדמנות להבאת סכסוכב עם מדינת ישראל בפני או״ם עוד בטרם יגיע תור דוברם לנאום בויכוח הכללי במליאת העצרת.

זוהי תוצאה מצדו של המזכיר הכללי דג׳ג׳ו הוא מצדו המזכיר הכללי.

ינקטו ביד „חזקה״ נגד ה„אחים״ במצרים

קאהיר, 23 (יו. סר.) — מועצת ההפיכה המצרית נועדה אתמול בביתו של ראש־ממשלה, עבדול נאסר, לשם דיון במדי־ניות. כלפי ארגון „האחים המוסלמים״, ורוחון ניחושים כי תוקטנה פעולות חרי־פות ביותר נגד הארגון מיד לאחר תחימת ההסכם האנגלי־מצרי על הסואץ.

היום הבחירות בסוריה

היום נערכות בסוריה הבחירות של 142 חברי הפרלמנט. בפעם הראשונה תהיה ההצבעה חשאית.

„המיטה המעופפת״

לונדון, 23, (ע״ר) — תמונה רשמית ראשונה של מטוס הדחף הסנסציוני הח־דש של בריטניה, המכונה בקו מאוגר, נתפרסמה היום על ידי מיניסטריון האס־פקה הבריטי, ועוררה תקהון רב בחוגי המומחים לתעופה.

המטוס מחוסר כנפיים, ולפי התמונה שנתפרסמה הוא מעורר את הרושם כאי־לו הרכיב אותו מישהו מגרוטאות לשם בדיחה.

בגלל מראהו המשונה, המזכיר צורת מסגרת של מיטה, זכה המטוס החדש לכינוי „מסגרת המיטה המעופפת״.

המטוס החדש עשוי לחולל מהפכה ב־עולם התעופה, משום שהקראה המאוג־כת מבטלת כליל את הצורך במסלולי־המראה ונחיתה ארוכים.

המטוס מצוייד בשני מנועי „רולס־רויס״ הקבועים בתוכו במאוגן.

26 נהרגו בהתפוצצות בבסיס קליעים בגרמניה

פיסטסבורג, גרמניה, 23, (יו. פי.) — להבות בגובה של למעלה ממאה עשרים מטר פרצו היום בהתפוצץ מיכל דלק ענק ליד בסיס ל־קליעים מודרכים בפיסטסבורג, גרמניה. 26 איש נהרגו וחמישים אחרים נפצעו קשה ב־התפוצצות זו שגגרמה ע״י תמרון לכיבוי אש ליד מיכל הדלק, נודע כי בין ההרוגים אנשי צבא אמריקניים ומומחים גרמניים חשו־בים.

ישראל לא תשותף בדיונים

מרכז או״ם, 23 (סט״א) — ישראל לא תשותף בדיוני ועדת המשנה של אר״ץ הבריאות הבינלאומי בבעיות הבריאות של אזור הים התיכון המזרחי, שתתכנס ב־אלכסנדריה ביום ב׳ הבא.

מטוס אלמוני נתרסק

קאהיר: „ייתכן מטוס ישראלי״

מטוס שלא זוהה נתרסק במרחק של כ־250 קילומטר צפונית־מזרחית מאלכסנדריה. לפי מקור מקהיר „ייתכן שהמדובר במטוס־הובלה צבאי, שהיה בדרכו לישראל או מ־ישראל״.

יש להניח כי המטוס היה מפציץ מסוג „סקלטון״ של הר.א.ף. שנמצא בטיסתו הר־גילה ממלטה.

בית החרושת „פרדיין״

הכין לאחר נסיונות מרובים ובהתיע־צות עם רופאים את

המזרון המיוחד „בריאות״

המונע תזוזת חוליות חוט השדרה ומאפ־שר לנוח לה־נפש בלי כא־בים.

●

להשיג בכל החנויות לרהיטים

●

תוצרת חדשה של „פרדיין״

ביח״ר: תל־אביב, דרך פתח־תקוה, מול רח׳ ארלוזורוב.

גוי בורנס מתנגד לעמדת הרמטכ״ל

— מאת סופרנו המדיני —

ראש משק ע׳ או״ם, גנרל בורנס, הביע אתמול התנגדות חריפה לעמדת הרמטכ״ל בדבר הגבלות של משקיפי או״ם בקוי שביתת הנשק בירושלים, אחרי שהרמטכ״ל דרש לא לקיים משמרות בלי לוזי ישראלי.

בתשובתו לרמטכ״ל, ציין גנ. בורנס את ההחלטה של מועצת הבטחון מיום 2 לאוגוסט 1949, שלפיה אין תפקיד המשקיפים מצומצם רק לבירור תלונות הקוים, אלא גם למנוע תקריות — ולדעת גנרל בורנס, הוא חייב לנקוט באמצעי זה של משמרות כדי למנוע תקריות.

צוינה בדאגה ההסתננות מ זה

דובר צה״ל מודיע: בישיבה רגילה היום בניצנה (עוגיה אל חפיר) ציינה ועדת שביתת הנשק המעורבת הישראלית מצרית בדאגה רבה את ההסתננות הקיימת מרצועת עזה, ודרשה מהשלטונות המצריים לבצע במיולאו את סעיף 5—4 של הסכם שביתת הנשק, האוסר על מעבר אזרחים את קו שביתת הנשק. הועדה דנה בישיבתה ב־10 תלונות. מהן 9 ישראליות ואחת מצרית. נתקבלו 4 החלטות נגד מצרים ברוב קולות משלחת ישראל והיו״ר, כשהמשלחת המצ־רית מצביעה נגד.

5 הצעות החלטה ישראליות לא נתקבלו כתוצאה מהמנעות היו״ר, שטען לאי קיום הוכחות מספיקות. החלונה המצרית, ש־טענה נגד גרוש מסתננים חוזרה לרצועה בוטלה על ידי המשלחת המצרית ולא נ־דונה.

ישב ראש קול. ברטולדי, ישראל יוצגה על ידי סא״ל שלו. וסרן נויברגר. מצרים יוצגה על ידי מיג׳יר סידקי וקסון בה־ר. שיבה נוספת נקבעה ליום ה׳ הבא, להמשך הדיון בחלונות שעל סדר היום.

ישראל דרשה בנוס ישיבת חרום של הועדה הישראלית־מצרית לדיון בפעיון ה־בית בחצב ופציעת הטרקטוריסט ליד גן גבעתי.

ישראל לא תשותף בדיונים

מרכז או״ם, 23 (סט״א) — ישראל לא תשותף בדיוני ועדת המשנה של אר״ץ הבריאות הבינלאומי בבעיות הבריאות של אזור הים התיכון המזרחי, שתתכנס ב־אלכסנדריה ביום ב׳ הבא.

מטוס אלמוני נתרסק

קאהיר: „ייתכן מטוס ישראלי״

מטוס שלא זוהה נתרסק במרחק של כ־250 קילומטר צפונית־מזרחית מאלכסנדריה. לפי מקור מקהיר „ייתכן שהמדובר במטוס־הובלה צבאי, שהיה בדרכו לישראל או מ־ישראל״.

יש להניח כי המטוס היה מפציץ מסוג „סקלטון״ של הר.א.ף. שנמצא בטיסתו הר־גילה ממלטה.

הדמוקראטים בארה״ב נגד נשק לערבים

קהיר, 23, (יוניוייט פרס) — „ממשלת הנשיא איזנהאואר אינה מעריכה היטב את העובדה כי מאז הקמתה כמדינה עצמאית, התיצבה מדינת ישראל אל צידו של המערב במערכה האנטי־קומוניסטית״ — מצטט היום „אל אהרם״, לדברי כתבו הניו יורקי, את החלטות הועידה הדימוקראטית בניו יורק.

„אנו מאמינים כי לא יהיה מן החכמה להעניק עזרה צבאית לשני הצדדים כאחד, כל זמן שמדינות ערב לא יוזו בקיומה של מדינת ישראל וכל זמן שצעדים של ממש לא יגקטו ליצובם של יחסים נורמאליים ו־תקינים בין מדינות אלה״.

אם ממשלתנו מעריכה על אף הכל שמן החובה היא להעניק עזרה צבאית למדינות ערב, הרי מנקודת הראות של השלום הא־מיתי והיציבות באיזור אנו תובעים משלוחי נשק ועזרה צבאית גם לישראל, על מנת לשמור על שוי המשקל בין כוחות האי־זור״.

שבעה מלחים פולניים

ברחו מאנייתם וביקשו מקלט מדיני בבריטניה.

הגב׳ לאקשמי מאנדיס

מי שהיתה נשי־את העצרת הקודמת, ושגרירת הודו במוס־קבה לשעבר, תמונה בימים הקרובים לני־ציג ההודי העליון בבריטניה.

ארבעה אסירים נהרגו

וגנרם נזק של 5 מיליון דולר בשעת שמ־אות האסירים של בית הסוהר בג׳רסון סיטי התמרדו, גברו על שומריהם והחלו במנוסה המונית. כולם נתפשו.

התותח האטומי „הופעל״ בתמרון הברית האטלנטית

סאנלאגר, 23, (ע״ר) — התותח האטומי האמריקני הופעל היום זו הפעם הראשונה במסגרת התמרונים הגדולים של צבאות הב־ריית הצפון־אטלנטית, הנערכים בצפון גר־מניה.

התותח הופעל בצורה מדומה בלבד, ולא ירו ממנו פגזים אטומיים של ממש. לפי הה־נחה של התמרונים נורו הפגזים האטומיים המדומים על יחידות שריון וחיל רגלים ברי־טיים, שפלשו מן הצפון לארץ הדרום. המגי־נים הדרומיים הפעילו נגד הפולשים את התותח האטומי, כדי להדוף את ההתקפה.

לפי ההנחה יש בידי התוקפים עדיפות מס־סרית, אך הנשק האטומי שלהם הוא דל ב־הרבה מזה שבידי המגינים.

התרגיל, הנערך בהשתתפות 137.000 חיי־לים ברישיים, דניים, הולנדיים, קנדיים, ואמ־ריקניים, החל אתמול במישורים של גרמניה הצפונית.

משפט „קשר״ בפקיסטאן

„ניסו לרצוח את מלך עיראק״

קאראצ׳י, 23 (ע״ר) — מאיור־גנראל נג׳יב, קצין שפרש מהשרות, ריאז חאשמי, עורך־דין מקומי, וכן איש עסקים מקא־ראצ׳י בשם סילווירה, נאשמים כי ביקשו לרצוח ביריות רובה את המלך פייסל מ־עיראק, את המושל הכללי של פאקיסטאן גולאם מוחמד, את ראש הממשלה מוחמד עלי ומספר מיניסטרים מחברי הקבינט, בעת תהלוכה מלכותית, שנערכה בקא־ראצ׳י ב־12 במארס לכבודו של המלך פייסל, שביקר אותו הזמן בפאקיסטאן. שלושת הנאשמים טענו כי הם חפים מפשע.

טיהור בטחוני בבריטניה

לונדון, 23 (יו. פי.) — הממשלה הבריי־טית העבירה מומחה לרקטות שלה לעבודה בענפים בלתי סודיים לאחר שנתגלה כ־הוא חבר במפלגה הקומוניסטית — גודע כאן היום.

ארה״ב יחדשו השיחות על בעית קוריאה

וואשינגטון, 23 (יו. פר.) — דובר משרד החוץ האמריקני אמר כאן היום כי ארצות הברית מתכוננת לפתוח בשיחות עם סין העממית, כדי ליישב את בעיית קוריאה. השיחות תתנהלנה רק לפי קוי היסוד, ש־הוסכם עליהם בועידת דנבה.

קוי יסוד אלה — הצהיר הדובר — כו־ללים הכרת סין העממית בתפקידו של או״ם בקוריאה והסכמה לעריכת בחירות הם־שיות בקוריאה כולה בפקודו של או״ם.

שר המושבות הצרפתי וגנ. אלי לארה״ב

פאריס, 23 (יו. פר.) — שר המושבות הצרפתי, גואי לה שמאבר, יצא היום בדרכו לארצות הברית בלווית המפקד הכללי של כוחות צרפת בהודו סין, הגנראל פול אלי.

עוד מאסרים בפרס

טהרן, 23, (יו.פי. וע״ר) — 44 חברי ה־מפלגה הקומוניסטית בפרס, נאסרו היום, לאחר שממשלת המדינה האשימה אותם ב־נסיון לחבל במתקני הנפט האיראני בפרס ולהתנקש בחיי הנציגים הזרים.

מומחי הנפט הזרים הגיעו

מומחי נפט ברישיים, הולנדיים ואמריק־ניים הגיעו לכאן היום, כדי לאמוד את כמו־יות הציוד הדרושות, כדי להפעיל מחדש במלוא ההיקף את בתי הזקוק הגדולים בע־בואן.

4061

הוא מספר הטלפון של משרד בית החרושת

לציקוריה „הצבי״

רח׳ יבנה 31 ת״א

לשרדכי יחיאלי ומשפחתו

חבר עירית עכו

שפע ברכות

להכנסת בנם אלחנן בעול מצוות האומה

מרכז תנועת החרות

ליקירינו אסתר ושמואל שפיגל

מיטב הברכות והאיחולים לחתונת הכסף שלכם

מי יתן ותזכו לאריכות ימים והגשמת שאיפותיכם

מאחלים:

סבא גרשון ריין

ומשי גלעדי קלינמן

ושחורי

למנדל מלצקי ובח״ל

ברכות מאליפות לנשואיכם

משפחת חייטין

מנחם בגין

לחץ הגורר כניעה

—א—

בעי רגשים התקדמו, או ניסתה להקדים, המדיניות הישראלית לקראת מערכה מכרעת. לחסכמי שלום עם מדינות ערב, פנייתה הראשונה היתה לאויבים עצמם, המכונים על מדיניותנו האמיצה, כי, אם יודע ב„סטטוס־קוו" של שמחי כבוש עד־קדי של בדינת ישראל, יבירו אויבינו ב„סטטוס־קוו" של שלום ושדינו לא היו מוכנים „תיקוניים" מסויימים אף על חשבון הקיום, „בחאבינם, על פי המסורת הסוכנותית, כי בסוף נועד לאו דווקא לרכישה מרגליב, אלא בעיקר לעשיית מדיניות, הם הציעו לאויבינו מתנת יד תמורת הכרה ושלום, בשם האמונה התפלה בכוחו הכלי־כיכל של ראל? בדלית ברירה, הם יאמרו לערבים, אין יבקשו את המתוכים לומר להם: לאו, non posumus והועידה, ועידת לונדון החדשה, תסתיים בכשלון.

אבל כשלונו של מי יהיה זה? איש בעולם לא יאשום עוד את הערבים ב„גבי שיתיזם". ונתפוך הוא: ישראל היא שתוא שם בשלילה עקרה. כי הרי ישראל מבקשת שלום, ודרישות אחרות אין לה. הערבים אינם שוללים את „עקרון" השלום, אבל מציגים דרישות מסויימות. קשה להן אפילו אם כמתא בהחלטותיו של „ארגון האומות המאוחדות. אמנם, אולי אי־אפשרי בתוקף המציאות, לקבל את כל הדרישות האלו, אבל למה לא להסכים לחלק מהן, בתור לאחדות מהן? כנותר בעולם, בזיבוד בעד־יקשו שלום עם ישראל, האמונה התפה הזאת שוב היתה כה חזקה, עד שהיא הניעה את דובריהן לבהיר, אוזני ממשלת אמריקה ועמה. כי אין שום מתיה, אף בתנאים הקיימים, בין דיידות אמריקאית ערבית לבין דיידות אמריקאית־ישראלית.

לאן הגיעה מדיניותנו בפנייתה הכפולה, אל אויבים ואל מתוכים? הכל מודים, כי הגיעה הכישה אל עמקה למבוי סתום, שפוך דם. אבל הוודאה הזאת אינה מספקת, כפי שהשאלה אינה מושלמת: יש לחשוף ולשאול, לאן עוד עלולה מדיניותנו הרשמית להגיע? כדי להשיב לשאלה זו, יש להתבונן בתכסיס, בו נקטו לאחרונה מדינות ערב ויועציהן.

לדימוי הקיבוצי של נציגי ערב בלונדון ולתצהרותיהם נמצא בין בשיראל: „התקפת שלום ערבית". זוהי הגדרה מוסעית לד לומין ומבוקה בתכלית. האמת היא, כי לפנינו לא התקפת שלום, אלא התקפה — באמצעים מדיניים. הערבים אמרו, או נאמר בשמם, כי הם יהיו מוכנים „להשיים" עם ישראל, אם היא תקיים את החלטותיה של עצרת. האו„ם בנוגע ל„גבולות" ו„לפליטים". נניח, רק למען הבהרת הבעייה, כי שתי דרישות אלו מתקבלות ומתגשמות. מיד מן הנגב, מדינת ישראל המסוכן לערבים שלוחי מן הנגב, אל לוד ואת רמלה, לסה שיותר מליונת ישראל יחודרו, על־פי דרישה השניה, קרוב לחצי מיליון ערבים. כל בר־בר מכבין, בי בחנאים כאלה, אין עוד לדבר על מדינת ישראל, אלא על חולדות. אמנם, מדינאי הסוכנות היו מוכנים, בתקופה בין נובמבר 1947 עד מאי 1948, לקבל, מתוך הבעת תודה, „מדינה" בצלם דמות הבנתו של האו„ם. המוצעת לנו חיום, על ידי נציגי ערב. אבל עובדה זו אך מוכיחה, כי מדינאי הסוכנות והקיבוצים להכין מחנה מבר־ברב. הינם גם הם אומרים, כי קבלת הדרישות הערבים בדיות פירושה הכחדת המדינה העברית. אבל אם כן הדבר, מה להם כי יקראו לתתקפה המדינית של אויבינו „התקפת שלום"?

שתים הן הסכנות הצפונות בהתקפה הערבית החדשה. האחת היא פסיכולוגית יש להניח, כי הכל זוכרים עדיין את העצות הסוביות, אשר נתן שר חחוץ האמריקאי המשוגע, מרומי הקתידרה במכללת דיסון, על „מוחמד", ועל „דוד", מר הנרי בירוד יעץ לערבים לנסות את „הנפטיחיים" שלהם. הוא ניסה. להסביר להם, כי העולם לא יוכל להבין את עמדתם, שלפיה אין הם רוצים בה במלחמה ולא בשלום, אפנם מדברו אלת ניתן היה בם שלום, כי העולם הבן יבין לרוחם של הערבים, אם יצאו למלחמה על ישראל... אבל הסמקנה, שנתקבלה בציבור, היתה, כי עוזרו של מר דאלס דרש מן הערבים להסכים „למשהו", או לקיבוץ „משהו", כדי שהעולם יוכל „להבין את עמדתם".

עתה מתקבל הרושם, כי אולי הגיע אז מתקרב, היום, בו „מוחמד" מוכן לשקול את שדה ביירוד. שליט מצרים, הקולונל נאסר, אי־ו המסוכן הבריטי החתיק, נורר אל סעיד, ראש ממשלת עיראק, יאמרו, כי הם אפנם מוכנים „להשיים" עם ישראל, אבל אם לא עם ישראל „זאת", מדינת ישראל, יאמרו, התפשטה בניגוד להחלטתו של ארגון האומות המאוחדות וגרשה שמונה מאות אלף תושבים ערביים; אם הא רוצה שטולים עמה, עליה לתקן את העוול הכפול, לשוב לגבולות שתקומו לה, ולקבל בחזרה את הפגורשים. ודאי, אפילו המדינה, הי מרכבת מאנשי מפא„י ומצוינים כלליים, לא תוכיח לה, כי ברירה אלא להשיב בשלילה ל„תנאי־שלום" אלה. אפל, בתיעיים, ויכוחי הערבים, כי הם „מציעים" משהו ו„מסתפקים" למשהו. רבים, אם לא הכל, יסעו, כי „מוחמד" נשא את „הנפטיחיים", נוסח פיריר.

מן הסכנה הפסיכולוגית הזאת חמורה עוד יותר הסכנה השניינית, הצפויה לנו מן הצד השני, או השלישי. אלו המגמה המסשלה את תמונתנו להשלת שלום במזרח הקרוב, אמנם, אמריקה עדיין לא נחרצה לגמרי, מארוח רשמי ומפשי, בין ישראל לאויביה. אבל בריטניה ניצלה את התקפה הערבית, כדי להציע את „שרותיה הטובים". אין להתפלא על „יומות. מלכתחילה אי בריטניה, אשר סגן שר חחוץ האמריקאי המשוגע, מרומי הקתידרה במכללת דיסון, על „מוחמד", ועל „דוד", מר הנרי בירוד יעץ לערבים לנסות את „הנפטיחיים" שלהם. הוא ניסה. להסביר להם, כי העולם לא יוכל להבין את עמדתם, שלפיה אין הם רוצים בה במלחמה ולא בשלום. אמנם מדבריו אלת ניתן היה בם שלום, כי העולם הבן יבין לרוחם של הערבים, אם יצאו למלחמה על ישראל... אבל המסקנה, שנתקבלה בציבור, היתה, כי עוזרו של מר דאלס דרש מן הערבים להסכים „למשהו", או לקיבוץ „משהו", כדי שהעולם יוכל „להבין את עמדתם".

עתה מתקבל הרושם, כי אולי הגיע, או מתקרב, היום, בו „מוחמד" מוכן לשקול את שדה ביירוד. שליט מצרים, המקולונל נאסר, אי־ו המסוכן הבריטי החתיק, נורר אל סעיד, ראש ממשלת עיראק, יאמרו, כי הם אפנם מוכנים „להשיים" עם ישראל, אבל אם לא עם ישראל „זאת", מדינת ישראל, יאמרו, התפשטה בניגוד להחלטתו של ארגון האומות המאוחדות וגרשה שמונה מאות אלף תושבים ערביים; אם הא רוצה שטולים עמה, עליה לתקן את העוול הכפול, לשוב לגבולות שתקומו לה, ולקבל בחזרה את הפגורשים. ודאי, אפילו המדינה, הי מרכבת מאנשי מפא„י ומצוינים כלליים, לא תוכיח לה, כי ברירה אלא להשיב בשלילה ל„תנאי־שלום" אלה. אפל, בתיעיים, ויכוחי הערבים, כי הם „מציעים" משהו ו„מסתפקים" למשהו. רבים, אם לא הכל, יסעו, כי „מוחמד" נשא את „הנפטיחיים", נוסח פיריר.

מן הסכנה הפסיכולוגית הזאת חמורה עוד יותר הסכנה השניינית, הצפויה לנו מן הצד הרביעי, אי השלישי. אלו המגמה המסשלה את תמונתנו להשלת שלום במזרח הקרוב, אמנם, אמריקה עדיין לא נחרצה לגמרי, מארוח רשמי ומפשי, בין ישראל לאויביה. אבל בריטניה ניצלה את התקפה הערבית, כדי להציע את „שרותיה הטובים". אין להתפלא על „יומות. מלכתחילה אי בריטניה, אשר סגן שר חחוץ האמריקאי המשוגע, מרומי הקתידרה במכללת דיסון, יעץ לערבים לנסות את „הנפטיחיים" שלהם. הוא ניסה. להסביר להם, כי העולם לא יוכל להבין את עמדתם, שלפיה אין הם רוצים בה במלחמה ולא בשלום. אמנם מדבריו אלת ניתן היה בם שלום, כי העולם הבן יבין לרוחם של הערבים, אם יצאו למלחמה על ישראל.

י. בנארי

משדה־בוקר תצא תורה ודבר אמת מרחובות

באוירה אפופת סודיות, מוקפי שרשרת אנשי משטרה ונטורי כותות ש״י כמומדים ומעורבלי מדים, נתאספו עשירי מפאי״ ברחובות ונהישבו בהרחבה על המרוכה המ רופרף של בעיות מדינתנו, לשם מציאת פתרון לקשיינו המדיניים והכלכליים.

אחרי דיון נוקב וליבון מעמיק הכריזו פוצעת הסתר על תרופה לכל צרותינו וקשיינו. מסתבר שהם גילו את אבן־החלמים את שקוי־החיים, את נוסחת־הקסם, לקירוב הגאולה והמדינה, משושה בתכלית היא נוס חת־הקסם — החליטו את שיטת הבחירות ואז... אז יזנחו הערבים את עמדתם העוינת, האמריקאים יפסיקו את משלוחי הנשק לארצות ערב, כלכלתנו תתייצב ותקציבנו יתאזן — ובא לציון גואל, אמן ואמן.

איזו תרופה פשוטה! איזה שיקוי יעיל! חבל רק שמשרד הסטטיסטיקה אינו דושם ומוציא סטטיסים על רעיונות העולם, כולו שרוי בצרות, עמים ומדינות מוגות לכל עבר בשאלת „מאין יבוא עזרי״, ועד אחי המלכות היו נותנים במחיר הרוסה כל־יכולה לדאגות וליסורים. האם מסוגלים אתם להעריך את כמות הכסף והזהב שהאוצר הישראלי היה עולל לצבור תמורת הר־אוא של תרופת־הסלא — שיטת הבחירות הרובניות?

אלא שמישהו מעיר לי, ששיטת הבחירות הרובניות אינה בעצם תגליתו של חזקן משדה־בוקר, עוסק חלבושה החקי וחוגר האקדח, ארגרים לי, כשהמקור מדינות, שר פת זו נהוגה מזה מאות בשנים, באחרות — מזה דורי דורות, ובחלק מהן — הוו הוא רק ביניים; אלא שמסתבר, כי גם אחת מכל המדינות הללו לא נגאלו מצרות, מלחמות, ממשברים כלכליים ומכל מיני אסונות אחרים, אך ורק מפני שהשתמשו לאלתר ולחיים טובים בתכשיר הפלא ב מדבר הנגב. מסתבר, שהמדינות בעלות שיטת הבחירות הרובניות סובלות מאותן הצרות, שמהן סובלות המדינות בעלות שיטת הבחירות היחסיות.

אין להעלות על הדעת שהארגומנטים ה מגוחכים שהועלו ברחובות, הם תוצאה שלי ברות ותוסר דעה, הבכירה, שיטת הבחירות הרובניות מובילה באופן אוטומ טי לשיטה דו־מפלגתית. היא כולה דמגו גיה ונועדה להתעות את הציבור — נסיון נוסף מצד מפא״י לסלוף את המציאות. לפני מלחמת העולם השניה היתה נהוגה בצרפת שיטת הבחירות הרובניות, עם בחר אחד מכל איזור. אולם שיטה זו לא הובילה לי ממשלת מדיני מבוסס על שתי מפלגות, עם רוב מוחלט בפרלמנט, ומיעוט מעוז אחד. גם: בשיטת הבחירות הרובניות וגם בשיטת הבחירות היחסיות, נשאירה צרפת מדינה רבת־מפלגות. עם קואליציות וקומבינציות מדיניות. שיטת הבחירות הנהוגה באוסטר ליה היא השיטה הרובנית, ובכל זאת קיי מות באוסטרליה שלוש מפלגות פוליטיות, וכתוצאה מזה אין אף לאחת מהן רוב מוחלט בפרלמנט.

מאידך גיסא, הנהיגה בלגיה שיטת בחי רות יחסיות, ובכלגיה אינן קיימות יותר משלוש מפלגות פוליטיות.

מסתבר, שמספר המפלגות הפוליטיות במדינה אינו תלוי בשיטת הבחירות, אלא באופיו של העם ובגישתו הפילוסופית ל בעיות המדינה.

כיוצא בזה מוטעית היא הנחה, שבשיטת בחירות רובניות אינה בעצם תגליתו של חזקן משדה־בוקר, עוסק חלבושה החקי וחוגר האקדח. ארגרים לי, שבמקום מדינות, שר פת זו נהוגה מזה מאות בשנים, באחרות — מזה דורי דורות, ובחלק מהן — הוו הוא רק ביניים; אלא שמסתבר, כי גם אחת מכל המדינות הללו לא נגאלו מצרות, מלחמות, ממשברים כלכליים ומכל מיני אסונות אחרים, אך ורק מפני שהשתמשו לאלתר ולחיים טובים בתכשיר הפלא ב מדבר הנגב. מסתבר, שהמדינות בעלות שיטת הבחירות הרובניות סובלות מאותן הצרות, שמהן סובלות המדינות בעלות שיטת הבחירות היחסיות.

אין להעלות על הדעת שהארגומנטים ה מגוחכים שהועלו ברחובות, הם תוצאה שלי ברות וחוסר דעה, הבכירה, שיטת הבחירות הרובניות מובילה באופן אוטומ טי לשיטה דו־מפלגתית. היא כולה דמגו גיה ונועדה להתעות את הציבור — נסיון נוסף מצד מפא״י לסלף את המציאות. לפני מלחמת העולם השניה היתה נהוגה בצרפת שיטת הבחירות הרובניות, עם בחר אחד מכל איזור. אולם שיטה זו לא הובילה לי ממשלת מדיני מבוסס על שתי מפלגות, עם רוב מוחלט בפרלמנט, ומיעוט מעוז אחד. גם: בשיטת הבחירות הרובניות וגם בשיטת הבחירות היחסיות, נשאירה צרפת מדינה רבת־מפלגות. עם קואליציות וקומבינציות מדיניות. שיטת הבחירות הנהוגה באוסטר ליה היא השיטה הרובנית, ובכל זאת קיי מות באוסטרליה שלוש מפלגות פוליטיות, וכתוצאה מזה אין אף לאחת מהן רוב מוחלט בפרלמנט.

מאידך גיסא, הנהיגה בלגיה שיטת בחי רות יחסיות, ובכלגיה אינן קיימות יותר משלוש מפלגות פוליטיות.

מסתבר, שמספר המפלגות הפוליטיות במדינה אינו תלוי בשיטת הבחירות, אלא באופיו של העם ובגישתו הפילוסופית ל בעיות המדינה.

אלא שמישהו מעיר לי, ששיטת הבחירות הרובניות אינה בעצם תגליתו של חזקן משדה־בוקר, עוסק חלבושה החקי וחוגר האקדח. ארגרים לי, שבמקום מדינות, שר פת זו נהוגה מזה מאות בשנים, באחרות — מזה דורי דורות, ובחלק מהן — הוו הוא רק ביניים; אלא שמסתבר, כי גם אחת מכל המדינות הללו לא נגאלו מצרות, מלחמות, ממשברים כלכליים ומכל מיני אסונות אחרים, אך ורק מפני שהשתמשו לאלתר ולחיים טובים בתכשיר הפלא ב מדבר הנגב. מסתבר, שהמדינות בעלות שיטת הבחירות הרובניות סובלות מאותן הצרות, שמהן סובלות המדינות בעלות שיטת הבחירות היחסיות.

אין להעלות על הדעת שהארגומנטים ה מגוחכים שהועלו ברחובות, הם תוצאה שלי ברות וחוסר דעה, הבכירה, שיטת הבחירות הרובניות מובילה באופן אוטומ טי לשיטה דו־מפלגתית. היא כולה דמגו גיה ונועדה להתעות את הציבור — נסיון נוסף מצד מפא״י לסלף את המציאות. לפני מלחמת העולם השניה היתה נהוגה בצרפת שיטת הבחירות הרובניות, עם בחר אחד מכל איזור. אולם שיטה זו לא הובילה לי ממשלת מדיני מבוסס על שתי מפלגות, עם רוב מוחלט בפרלמנט, ומיעוט מעוז אחד. גם: בשיטת הבחירות הרובניות וגם בשיטת הבחירות היחסיות, נשאירה צרפת מדינה רבת־מפלגות. עם קואליציות וקומבינציות מדיניות. שיטת הבחירות הנהוגה באוסטר ליה היא השיטה הרובנית, ובכל זאת קיי מות באוסטרליה שלוש מפלגות פוליטיות, וכתוצאה מזה אין אף לאחת מהן רוב מוחלט בפרלמנט.

• • •

סליחה, טעיתי. אכן קיימות מדינות בהן עשתה נוסחת הקסם משרה־בוקר פלאים, בבריטניה רוב מוחלט לפלגה השלישית, מג עה צרות וכאבי ראש מן החיים הפרלמנ טריים, ויצרה צורת ממשלת אידיאלי. אלא שבעיקבות כל אלה נוחלו הפרלמנט וה ממשלה לחלוטין מן העם. הממשלה יציבה, והפרלמנט יציב. המשלה מתיצבת את הפר למנט, אלא. שהפרלמנט אינו מייצג את העם. אין פלא שבמצב דברים כזה, האוירה בעשיות יותר ורוחה רחוקה, והתוצאות אינה מאוירות לבוא. עדיים מלאים על צורת

אוקטובר 1954

מאת עמוס קינן

בבירת ממלכתם של 500 מיליון קתולים

כדי להשיג את הכוח וההשפעה העצומים המרוכזים בידי הכנסיה הקתולית, צריך לר אות את הותיקן, מרכזם הרוחני של 500 מיליון הקתולים בעולם. לאחר שלושה ימים שביליתי בותיקן, יצאתי בדעה שהיחיד בבי׳ תה של מעצמה אדירה, שכוחה, אינו גומל בהרבה, אם הוא נופל בכלל, מזה שהיה לה לפנים.

מעל רחבת סאן סייסרו, העשירה להכיל כימעי עצרה כחצי מיליון איש, שוכנים כל המוסדות המרכזיים של הכנסיה. שם מקום החפילה של האפיפיור, ארמון מגורי, ומשי רדי החוץ של הכנסיה. מעבר לרחבה — המו זיאונים, הספריות, האוניברסיטאות, האח מ כוונים וכל מוסדות המדע, המחקר, ושאר מוסדות הכנסיה. לא קל להדור למבצר מקו דש זה, ובפרט לעתונאי, לא כל שכן עתו נאי ישראלי. אולם היו לי סיבות רבות לנ סות לחדור למקום זה — וראשית לכל בשל החשיבות שיש לעמדת הכנסיה בקשר לפתרון בעיותינו הכאובות ביותר.

מדינת ישראל אינה מקיימת, בדיוק, יחסים עם הותיקן; על כן אי אפשר היה לנצל כל קשרים רשמיים. בעזרת עתונאי צרפתי, הסכיר מקרוב את אישי הותיקן, עלה ביני לבחבש עם כומר קתולי, הדוחרנד דאן, שהוא עתונאי ממוצא אירי, סופרם של עתונים קתוליים בכפה ארצות אנגלו־סקסיות ומומחה לענייני ארץ־ישראל.

במידת מומחיותו עלה בידי להתכח על קלה, כאשר ישבתי במסדרון בכנסיית סאן סול־ בסרו. הוא ידע עובדות ומספרים על הארץ יותר משיודעים הרבה עתונאים אלגנו. מרוו היה לפגוש כומר קתולי כה מסביר פנים, חביב ומוכן להושיט עזרה; איך שהוא, זה לא התאים למושב שהיה לישראלי על כומר קתולי. אולם בהמשך הזמן נתחלפו מדעתי. כי אין כאנשי הכנסיה בקיאים בהחיות הע׳ לם, בדרכי בני האדם, בפוליטיקה. זאת הס ביר לי הדוחרנד דאן בחיוך: „אנו 500,000,000 איש, יש לנו נסיון של אלפיים שנה. על כן אך מבעי לנו שמעם מאז מדרכי הפעם הא נושי אינו ידוע לנו״.

הוא ראה שאני מתקשה קצת ביצירת מגע עם מוסר כה עצום ומסובך כמו הותיקן, ו׳ שיין היא 13.00, שעת לכתו של הוד מעלתו הקרדינל, לביתו לסעוד אחריים, הרי אין לי סיכויים רבים לראות את פניו. ובכלל, אם אראה את הקרדינל, הרי מעולם לא ראי תי את מונסיניור, ודבר אין לי אליו. הקר׳ דינל מקבל את כל אלה הנוכחים אליו, אם הוא מחליט לקבל אותם — זוה הכל. עלי׳ לרשום את שמי ואת מטרת בואי על סר׳ מונסיניור הנמצא שוחד ואיומים, ובחסדו כי׳ ריב הרשה רק למתנגד אחד להופיע כ מתחרה בבחירות.

התוצאות היו באמת מפליאות. בכל האי׳ זורים, חוץ מ־28, נבחרו ללא התנגדות מו׳ עמדי המפלגה השלטת. ב־28 איזורי הבחירות הנותרות, הובסת רוב לחסידי הממשלה.

והנה, לא עברו שבועיים מיום התאסף הפרלמנט הזה, ומפלגת המיעוט, הקסן מאר, נאלץ לעזוב את הפרלמנט, ל׳ הכריז על חרם, ולרדת למחתרת.

במקום פרלמנט — רוב חדגוני, במקום איחוד וגיבוש האומה — פרלמנט משועבד וציבור בלתי־מיוצג, המתמרמר והולך.

נורי סעיד מעיריך לא גילה את השיטה הזאת, כפי שלא גילה אורה הרזעה משדה׳ בוקר; ההיסטוריה הפרלמנטרית של הדרום הקרוב ושל מדינות אמריקה הלטינית אינה אלא שורת מאורעות מסוג זה. ואפילו ב׳ ארצות איריפה, בעלות תרבות ומסורת פרלמנטרית מפותחת יותר, אינן חסרות דוגמאות דומות של סילוף הדמוקרטיה; יד להזכיר את צרפת מימי נפוליון הג׳ ה, ולפסוח על שנות השלושים של המאה ה׳ נוכחית מתקופת אחר־המלחמה העולמית הראשונה המלאות דוגמות שיש בהן לשמש לנו כאזהרה חמורה. חוגר האקדח משדה׳ בוקר אינו צריך להתביש, בחברתו של הב׳ נרל העיריקי, שניהם יכולים לתלות את יה׳ בתם על האילן רב׳ היהם שנטעו פריסורה׳ ריבירה הספרדי, מסקסם היחזני ועוד ועוד מנני הדמוקרטיה מסוגם.

לכשנגילה בן־גוריון את שדה־בוקר, נתב׳ ר׳ אצל שהוא יוצא בעקבות החכמים הקדמו׳ נים כדי לראות בכוכבים את גורל האומה, לחקור את ערכיו הרוחניים והמוסריים של עם הנצח, ולהתחקות על יעודו של עם הס׳ פר.

והנה, כתוצאה ממחקריו המעמיקים על טבעה ואפיה של האומה, על ערכי הנצח של היהדות, על גורלה ותעודה של המדי׳ נה, חוזר הקומם משדה־בוקר, הפרוש מ׳ מדבר הנגב, ובידו לעיד של אמת חדשה, ובפיו נוסחת־פלא — קמיע נגד כל הצרות והמהומות שירדו על ישראל, רחמנא ל׳ ייצלן, — שיטת בחירות חדשה.

התפרוץ מלחמת עולם שלישית?

י. טריוש

הצבעת בית הנבחרים הצרפתי נגד הכנית הצבא האירופי; בריח צבאית בין תורכיה ופקיסטן ובריח דומה בין תורכיה, יון ויוגוסלביה; ועידת מנילה והועידה שקדמה לה בציילון; נכונותה של ממשלת סין להתקיף את פורמוזה וקיום השייחת האמרי׳ קנית להגנה על האי; השיחות השונות בענין קוריאה, השתלטות הקומוניזם בהודו׳ סין, מלחמת ארבע שנים בין אנגליה והשבט מאר׳מאו, המרידה בגואטמאלה, תמרוני הצי הסובייטי בקרבת חופי נורבגיה, קיומה של גרמניה המערבית על ידי ארצות־הברית וחימוש הסדיגות הערביות. — כל אלה מעידים על התפתחות הסכסוך בין הקפי׳ טליים ובין הקומוניזם.

מזרחם שבאלה מרקס ולנין אומרת, כי יש להקיר את המשק הקפיטליסטי, להשמידו, ותחתיו להשליט משטר סוציאליסטי, כלומר את הקומוניזם.

מהבסה שבזאת תביא, לדעתם, אושר לכל המין האנושי כל עוד היתה זו הלכה בלבד, הרי היתה נסבלת כמו כל תורה מאוסף פי׳ לוסופי; סוציולוגי־מדעי. אולם אחרי המהפ׳ כה הבילשבית ברוסיה קם שם לא רק הסדר כלכלי שונה, אלא נשתנו כל סדרי החיים, העילם האנושי־קומוניסטי ראה בכך איום על קיומו, והחל מתארגן לשם ההגנתנות.

הקומוניזם־בולשביזם מתפשט בעולם בצ׳ עדי ענק, שכן, הסבלים והסרי׳כ מהויים את רוב רובו של המין האנושי. לפנים היה מספרם רב עוד יותר, אולם מהיתם סמוגים רוח דתית, האמינו בתנומל שבעונה״ב. משנה׳ לשה הרוח הדתית החלו המונים מאוזנים בר׳ צון לכך, שאפשר להשיג את האושר היחיד בעולם הזה, אם רק יוכיחו רצון עז ואיכ׳לב. מרבית אותם ההמונים שרויים בחשכה ואינם בקיאים בדברי העולם, ובקו׳ קי הקידמה הפיסית והנפשית. ואף לא בעובדות ובנתונים הסטטיסטיים. אולם בהש׳ פעת התעמולה העיקשת לא יתפסום שם שואפים, ויהי מה!. לחיים טובים יותר. ההמונים המרוויים נתפסים כאותו סובב בים בקנה רצוץ, בתק׳ וה שזה יצילם.

הרוב הזה אינו מהרהר בעתיד, בעבר, וא׳ פילו בהווה: הוא ממאיץ, משום שרצונו להאמין בסדר־חיים חדש, וכל היתר אינו מעניינו עוד.

אכן, מרקס ולנין שהכיירו את נפש ההמון ביקשו לנצל את הלכי רוחו. אולם, מכיון שלא כתבו בו, הכריזו כי הנשמת רעיון שכזה מן הכחרה לקיים שלטון דיק׳ טטורי.

העולם התרבותי אשר לא זו בלבד שחיסל את הפיאודליזם ויצר את הקפיטליזם, אלא גם יצר משטר דמוקרטי; עולם תרבותי זה מתנגד לרודנות ורואה בבולשביזם לא רק רשוזאה בלתי סבעית בין בני־אדם נבונים ושוטים, מרציים ונרפים, חזקים וחלשים, א׳ לא גם תופעה ההופכת את ההמונים לעדר בהמות, ללא רצון משלהם, ללא „אני״ משל להם; תופעה הנוגדת את הקידמה האנושית העילם, שזה ארבעה דורות הוא דוגל בחוב׳ מהברה כי המשק הקפיטליסטי משפר בחד׳ רגה את רמת החיים של המין האנושי. זו׳ לוכיר, כי בימי נפוליאון היה הגיל הממו׳ צע של האדם 33 שנה, ואילו עתה — 63; בימי נפוליאון עדיין שררה בחלק גדול של העולם עבדות, ואילו עתה — חוסלה; בי׳ מי נפוליאון עבדו פועלים עד אפיסת כו׳ חות, עתה שמונה שעות ואף פחות מזה ובתנאים סוציאליים משופרים.

מעצמות המערב מבקשות לערוך משא׳ חשאי בשני חלקי גרמניה; רוסיה — מתנ׳ נגדת. בקיצור, לפנינו שני עולמות אשר בשום פנים לא יוכלו לדור זה בצד זה. פרו׳ צקי אמר בשעתו שרוסיה חייבת לשמש מגוף להמסכנות האדירות, סטלין היה פ׳ קח יותר, והכריז, כי הקומוניזם לא נוצ׳ ליצוא. זאת אמר מרצון לחרדים מן ערוני׳ תן של המדינות האחרות, ובו בזמן הכ׳ שיר את רוסיה לקראת תוקפנות. מגמה׳ העולם הדימוקרטי הנה כיום אמריקה, ומנמ׳ גת העולם הקומוניסטי — רוסיה הסובי׳ טית. בינינו רובצת תהום, ואך תמימות היא להניח כי אלה השתים עשויות להניע ליידי פשרה. העולם חייב להסתר מקומוניזם או להשתעבד לו. דרך שלישית אין.

מן השפה ולחוץ רודפת מוסקבה את ה׳ שלום, ובו בזמן עורכת תמרונים עצומים אצל חופי נורבגיה. מדברי אדמירל בריטי׳ המסתבר, כי לברית־המועצות צי צוללות ה׳ עולה בספמותו ובאיכותו על אלה של ארצות׳ הברית ואנגליה. אינוהאור ודאלם מדגישים כי אינם רוצים במלחמה, ובו בזמן אינם מכירים בשלום בהודו־סין ושואפים לחי׳ כמכנות שאר׳בו לו בדרכי הארוכה, והגיע בקולם למתן חפצי׳ ם. „בני ישראל הלכו במדבר אהבעים שנה, עד שהגיעו אר׳ צה, ואילו אני אשר אתם בלבד״ — מספר אברהם בחיוך קל לשואלו, ונעלה מכל ספק כי, היתה זו משימה קשה, שרק מע׳ טים יש בכוחם למלאותה.

אך בזאת לא סגי׳ טען אברהם. כל החו׳ שב עצמו ליהודי חייב בעליה לא״י, ארץ הבחירה, כי אברהם הציב לפני משימה זו, ויצר לו ציונות משלו, מבלי לדעת כלל על הציונות אותה יצרו כבר האחרים, ולא רק במלים היה כחה יפה של הקריאה הזאת, שיצאה מפיו של האדם, שהפך ליהודי מסור׳ נו, הוא נולד בתקופת חיים אפורה וקודרת בעיר ברזיליה, שאגב היא גם עיר מולדתו של סטלין, ורבות תלאות וסבל רדפו את׳ שלו, שלאורכה ולרוחבה ספר אריגה דקים וכוזבים, מכסה את מתניו הרחבות, וקר׳ מתו השחורה מרוב למוד. מבעד ה„קאפו׳ טה״ המגעיל לו עד קצה אצבעות הרגל, מבצבצים „ארבע כנפות״ הציצית, המשמ׳ שלים עורדים מכל צד ועבר — כזהו ר׳ אברהם במראהו החיצוני.

אבל, שבעתים שופעת הדר אישיותו של ר׳ אברהם כבן תורה ואמון ובנון. צנוע הוא ובלילות חייו מכונס בתוך עצמו, ואינו מרבה שיחת עם הבריות, לא בסוב ולא ב׳ ברע, כמי שגור, על עצמו התנזרות מהם, תלא אינו מרבה לדבר. מן חלילה תחשאנה שפתיו בשוגג. כתוב: „מרבה דברים מרבה חטא״. טמים הוא את עבודתו לעת ערב, ומסתגר בד׳ אמות של תורה, גלמוד ויחידי בחדר הצנוע.

פרשת חייו של ר׳ אברהם, הנה אריכה ומלאת סבל ותלאות. ברם, הנסתר רב מן הגלוי בתעלומת חייו, אפופי המסתורין — והרי הוא אינו שת את קורותיו לאיש. רק במי׳ עלים, יש הוא מגולל שיחה קצרה, ומכ׳ ל׳ ל׳ ספור חייו האמתיים ממש. כשי׳ הוא ר׳ אברהם שקוע עולם הדמיון ל׳ ההיה, מתחורר גוים ועגומים חולפים ל׳ נגד ר׳ אברהם אותם הימים.

ר׳ אברהם מוכר יפה לכל תושבי צפת ובאה׳ ר׳ ישמו הנר במרוחות הימים, לביפוי׳ של כבוד והערצה נעלים. הכל מפליגים בשבחו, ומצביעים פליו כעל אחד מהלי׳ ר׳ אברהם הצפתי, כפי שהוא נקרא בפי הפון מפריע, ומוקיריו, הוא דמות מאלפת ונעלמת במולדתו; ר׳ אברהם, הנו בעל הדרת פנים, במלוא הובן המלים, כיאה לתלמיד חכם ויראת ש׳ ם. עיניו עמוקות וחולמות חמיד, על כל מה שבעולמה של תורה. ר׳ קרן אור מסתורית, שופעת בינה ותושיה, קורנת מבעדן בכל עת. זקן צחור ועבות, מפופח בדבעי, ירוד לו על פי מיותיו, ומשרה על פניו, משנה יראת כבוד וקסם של הדר. גלמה צחורת וזכה, כמראה ה׳ שלג

השבוע בעולם

ד״ר ישראלי

לקראת ועידת התשע

תוכנית חמשרה של אידן — שילוב חדרנתי של גרמניה כמערכות ה.נאטו״ — תנאי צרפת — לא ייתכן תחליף לברית האירופית בלי בריטניה — עמדות וואשינגטון ומוסקבה — כפרים עצרת האו״ם — נצחון לרמוקרטים באר״ב — משבר בוויאטנאם.

עם תום סיוריהם של אידן וואלס בארה״ב ופתוך נאומו של פנרס פראנס השבוע בסוכנות האירופית בשטראסבורג נתברר בסדר עובדות־יסוד:

א) לא ייתכן תחליף לברית הנאט״ו ״דוסף, אשר צרפת תסכוך יהה עליו, ללא השתתפותה המעילה של בריטניה.

ב) כן הנמנע לצרף את גרמניה בארגון הנאטו״ ללא הסכמתה של צרפת.

מדיני המערב עסוקים איפוא כעת בב״ציאת פתרון תחליף לעבא האירופי, לפני הוכשה השתתפותה של בריטניה בקואליציה המערבית־אירופית ויחד עם זה יהיה בו כדי לאפשר את חשטותיה של צרפת בנוגע להשלטות אשטרית של גרמניה. זו תהיה המ״שימה, שתעמוד בפני ועידת תשע המדינות, אשר בריטניה כינסה לישיבה ב־28 בספטמבר ב־לונדון, בתוספת זו חשתתפנה, פרט לשש המדינות שהמשיך בזמנן על ברית הגנה אירופית גם ארה״ב, בריטניה וקנדה.

הדיפלומטיה הבריטית, שנטלה את ה״יוזמה להצעת התחליף לברית האירופית, מעוניינת בפתרון, שיגיע את דעתן של צרפת וגרמניה גם יחד. היא עושה כמיטב יכולתה, כדי להימנע מהכרזה או צרפת — או גרמניה. צרפת וגם גרמניה — זהו ה״רעיון העובר כחוט השני בחוכניתו של אידן, אותה הציע בפני מדיני המערב ב־סיורו האחרון בבירות מערב־אירופה. ״הרוף הנאורה לכך היא, לדעתו, שילוב גרמניה (ו״אי־סליה) באומנה בריטל, בתור שלב־ביניים לקראת צרופה של גרמניה לברית האט״לנטית. חוזה בריטל נחתם, כידוע, בין בריטניה, צרפת וארצות בנלוכס, והוא ״נעד לשמש ערובה, בפני תחיית הצבאיות הגרמ״נית. בשלב מאוחר יותר שימש גרעין־יסוד לארגון ״הנאטו״.

הצרפתים נכונים לקבל עקרונית את ה־פתרון הבריטי, אבל הם מתנים מספר תנ״אים:

א) בריטניה חייבת להשאיר את כוחותיה באירופה לתקופה של 50—25 שנים, לפ״חות.

ב) מן הדין להקים רשות אירופית עליו״נה לפיקוח על החימוש בהשתתפותה של בריטניה. רשות זו תקבע את שיעור הכוחות המזוינים של כל מדינה מערב־אירופית ותאגר לכך, שקיומם אינון מסוים ביתקי הכוחות של מדינות מערב־אירופה.

• **עמדת וואשינגטון**

גורל תוכנית אידן, אשר תשמש, כנר״אה, יסוד לדיוני ועידת התשע בלונדון, תלוי, במידה רבה, בעמדתן של ארה״ב ומערב־גרמניה. עד כה סרם הבהירו ארה״ב ה־מתסכה, מיד לאחר ועידה החוזה ה־אירופי ע״י האפיסה האלומית הצרפתית ניכר היה הלם מסויים במדיניות האמריקא־ית. נשמעו אף קולות, שהגיעה השעה ״להערכה המחודשת המזאיבה״, בה אין ״אלם לא פעם. פירושן של ״דבר, הוצאת כוחות־ה״כשה האמריקאיים מאירופה ו־שיפת הדגש ״בהגנה מן הפריפריה״. ואם כי ידוע, שאין אינהוראר מסכים למדיניות בדלנית זו, אף על פי כן נעבר הדגש שבנקר־מריקאנים להתפיע לחץ על צרפת. הדבר־סת עמדה של ״שב ואל תעשה״ רצו הא־בא לידי ביטוי גם בדיסטה הבלתי ידידו־תיה של דאלס לגבי צרפת, שעה שפסח על סאריס כומן ביקורו באירופה בשבוע שעבר. בחוגים מדיניים אף רחשה הסברה, שארה״ב עשויות לכרות ברית צבאית עם משלח בון, חוץ התעלמות מוחלטת מצרפת. ב־חודעות הרשמיות שנתפרסמו לאחר ביקו־רין של דאלס ואל אדינואר וצ״רציל לא נזכר כלל על שילוב גרמניה בחוזה בריסל. שם נמסר רק, שארה״ב מצדדות במתן ריבונות למערב־גרמניה ללא סיג ובתיפר־שה המלא. האמריקאים היו מעדיפים קב־לת גרמניה ל״נאטו״ ללא הכנות מוקדמות, בעלי שתצטרך לעבור תחילה את ״הפרוד־דור״ של אומת־בריסל.

צרוף גרמניה ל״נאטו״ ישירות, מתקבל יותר על דעתן של ארה״ב, שהרי באיגון זה ההשפעה האמריקאית מורגשת הרבה יותר. אולם כאמור, אין להעלות על הדעת את צרופה של גרמניה לברית האטלנטית בלי הסכמתה של צרפת, השיכנות בלב־לבה של אירופה והתופשת עמדת־מפתח בתערכות ההגנה האטלנטית. זהו בעצם הקלף העיקרי של מנהיגי פראנס במיקוחו עם בת־טוסלית־מאירופה (ובר שאין להגיחו בת לבלבל), הרי תצטרך להטות אוזן קש־בת לתביעותיה של צרפת.

וואשינגטון עשויה להשפיע על דעיצת התשע מבחינה נוספת. בריטניה לא תקבל עליה התחייבות־יתר באירופה, היא לא תתחייב להשאיר את צבאותיה באירופה ל־עשרים וחמש או חמשים שנה נוספות, אם גם ארה״ב לא יעבור כך.

״נעלם״ שני בתעיית התשע היא מערב־גרמניה. אדינואר היה נוהג מאז ומתמיד לחזור ולהדגיש, שכל מעייניו אינם נתונים אלא להתעסקות בין צרפת וגרמניה. ה־איחוד האירופי היה בשבילו בחינת מסדה קדושה, שלמענה כראי כל קרבן. אולם עם ״חיית הזוזה האירופי ע״י האסיפה הלאו־מית הצרפתית ניכרת נימה חדשה בנאומיו. שוב אין הוא שם את הדגש באיחוד האי־רופי, העיקר בשבילו היא ריבונותה המלאה של גרמניה, שחיונה המוחלט לגבי שאר מדינות אירופה. השאלה היא איזו, אם אמנם, תסכים בון להגבלות אשר צרפת מציעתן ביחס לגרמניה. מובן, שהדבר תלוי במידה רבה, בעמדתה של וואשינגטון, שהרי היא ורק היא מסוגלת להפעיל את הלחץ הדרוש על ממשלת בון.

• **עצרת האו״ם**

בעוד עסוקות מדינות אירופה בהכנות לועידת התשע בלונדון, שתבהיר סופית את ערשת היחסים הפנימיים במחנה המערב, בהכנס הבינ״לאומי בניו־יורק המשנב התשיע־של עצרת האו״ם. האו״ם פסק מזמן מלי־היות אירגון המסדיר סכסוכים בין עמים ומדינות. מאז פרצה המלחמה הקרה שרוי הוא במשבר תמיד, ואין הוא משמש אלא ״זירת־תעמולה לשני הגושים היריבים. ״מס־גרסיות ״לו״ם, כפי שאפשר היה לחזות מראש, העלה הנציג הסובייטי את הבעיה הזאת בכל בישיבתה הראשונה של העצרת, אולם בקשתה של מישלת פאקין למסור לה את מקומה של סין הלאומנית באו״ם נדחה לשנה נוספת בזיומנן של ארה״ב.

בעיה חדשה בעצרת האו״ם היא שאלת פיסוחה של קפריסין ליתן, שתועלה ע״י הודו, לאחר שנקבע לפי סימני אצבעות, את תשומת־לב הצבור לעצמה, נכתב בפי דרכונה. אם יינקטו צעדים נוספים, — זאת עוד נראה.

האיש שלא שינם כל מפים

תוצאות החקיקה המשפטית מוחזקות כפרי בן בסוד גמור. אבל רק אדם שאינו ב־אטליה אינו יודע, כי פירו מ״ציוני לא הכיר בכלל את חילמה מונסטי, וכי גם לאוגו מוג־טאניה לא היה כל קשר עם המקרה של הרומית הטבועה. גם העובדה, כי ה״מרקיון״ האמיתי או המדומה לא סחר בנערות ולא בסמים משכרים, כפי שרצת דמיונה העשיר של קאליו, שריר וקיימת. דבר זה נודע מפיו של המיניסטר הליברלי דה״קאדו ב־בית־הנבחרים.

הבברר, כי מונטאניה הנו הטיפוס השכיח בימינו של ספסר מהורר. איש, החברה ה־גבוהה, המרוחק הון בעסקות קרקעיות, מ־בלי לשקם אף פרוטה לאוצר, חובות־המסים שלו. מגיעים ברגע זה ל־50 מיליון לירסות (85 אף דולר), נשמעות קענות נמרצות, כי היה סוכן השרות החשאי האפאיסטי, ואפילו את הקומוניסטים, אך עד כה חסרות לכך הוכחות המכריעות. לעומת זאת, ברור, כי בעזוותיו קיימים גמגים אחדים, ברור גם, כי רמאי זה נהנה מידידות כמה אישים בעלי־השפעה, ראש המשטרה לשעבר פאדוגה וכן ראש משטרת רומה. אין כל הר־כחות לכך שהוא חרב מסמרת החוק ב־ניצול יחסי־ידידות אלה, אבל שהם הביאו לו תועלת — זה עומד למעלה מכל ספק.

הדבר המסובך ב־ענין מונטאניה״ הוא: הקראבביניריים של רומה ידעו על מעבר האפל של איש זה, למה לא גילו על כך את אזנו של ראש המשטרה, ולמה לא מנעו מ־אדם אשר נעזב, שישמש עך בנשואיו אל סמאטאריו הצעיר, שאביו היה אז מניספר, ויוסיף לצדו של ראש הממשלה שלבת? וכיצד אפשרי היה הדבר, שמשרדי ה־הכנסה לא ידעו דבר על אדם, אשר ב־רשותו היו ארמונות, חוילות, דירות־מותק־ריה, כמה מכוניות ו־13 חברות, ואף על פי כן לא שילם כל מסים? אלו הן שאלות שדעת הקהל האיטלקית מצפה לתשובתן מרי־רה עליהן מצד הממשלה.

(נויאה ציוטאנו)

מבחר הרפורטז״ה העולמית

מונטסי, מונטאניה ושות׳

השערוריה המסעירה את הרוחות באיטליה כולה

ענין מונטסי מתבהר והולך לאט, אך ב־בטחה. פיטולו המשפטי נמסר לידיו של ד״ר רפאל סטה, יו״ר מחלקת החקירות של בית־הדין העליון ברומבליקה, אדם שתקן, ש־גבהו 2 מטרים ומשקלו 120 קילו. הוא מצוייד בכל האמצעים של הקרימינליסטיקה החדישה. נעשו נסיונות בכובות גומי, אשר הוטלו על חוף אוסטיה, כדי להיוכח לאן יביא אותן זרם הים בתנאים מיתיאורלוגיים שונים. נערכה ״סופר־בדיקה״, שבה נבדקו שרידיה של ווילמה מונטסי על ידי שבעה פרופסורים מבחינה טוקסולוגית (לשם מצ־את עקבות דעל), גיניקולוגית (בגלל ה־״הוללות״ שהצעירה השתתפה בהן כביכול), מיצרלוגית (כדי לקבוע אם החול בריאותיה בהתחיבויות חוץ, לתפקיד הקשה והעדיון של האיתור בין שני חלקי גרמניה. הוא יאפשר את קיומה של מסגרת לשיתוף פעו־לה צבאי, שתהא מוגבלת לצרכים המשותפים בלבד, כלומר להגנתה של מערב־גרמניה.

התחייבות כזאת לא תגרור את ממשלת ארצות הברית לתת יד לכל מעשה גרמני כלפי המזרח. היא תאפשר למשלת אר־צות הברית שתהא תפסיק במעשיה לשתוכל לפרש את התחיבויות בהתאם לנוסיבות. ל־עומת זאת לא תהא גם משום הרגזה של הרוסים, כמו זו שעלולה לבוא עם הכללת גרמניה בברית האטלאנטית. מבאן שעובדה שהיא לא תהא מתאימה הן לצרכים הצבאיים של ארצות הברית ותן לעמדה הדיפלו־מאטית שלה. שכן היא תאפשר לדיפלומא־סיה הקומוניסטית לנהוג בנמשיות רבה ב־משא ומתן בשאלה החיונית של איחוד שני חלקי גרמניה.

״נוייורק טיימס״

הרחבת ביטוח סוציאלי באה״ב

הנשיא אינזנהאור המבלה את חופשתו ב־הרים, במעון־דיגים, חתם לא מכבר על ה־חוק שאושר מטעם בית הנבחרים האמריקאי. היה זה החוק האחרון שאושר מטעם בית הנבחרים בהרכבו הנוכחי. החוק בא להג־ליל מי שלושה את מספר האנשים בארצות הברית הנכאים לפנסיה ולגמלאות סוציא־ליות אחרות והוא מהוה תרומה חשובה ל־שיפור סיכויי הבחירות של הריפובליקאנים ב־בחירות החלקיות הבאות.

החוק מוסיף 10 מיליון איש ל־5 המיליו־נים של העובדים שיצאו לפנסיה ול־1.5 מל־יון הנלוים, מהם אלמנות ויתומים, ש־נעזרים מטעם הממשלה האמריקאנית. שיטת הביטוח הסוציאלי בארצות הברית הופעלה לראשונה, על ידי רוזוולט, לפיה מטפלת ה־ממשלה המרכזית בגימלאות לזקנים ולחלוטים ואילו הביטוח מפני אבטלה הוא תפקידה של הממשלה המקומית. בתקנה הראשונה לביטוח הסוציאלי בארצות הברית הוכנסו שינויים ותוספות אך בעיקר בדבר אי־שינויים ותוספות זה ארבע פעמים. אולם יסודה של התקנה לא שונה. לפיו נתחייב כל נותן עבודה המעסיק למעלה מ־8 עוב־דים לשלם בם בשעור של אחוז אחד משכר העבודה לטובת הביטוח הסוציאלי.

מכסה זו שהונדלה פי שניים בשנת 1937 ופי שלוש בשנת 1938, באה להבטיח את הכספים בשביל מפעל הביטוח נגד האבטלה. אותו חוק הסדיר גם את התשלומים, החלים על העובדים והמעבידים כאחד, לטובת קר־נות הביטוח של זקנה ואל תחלויים. ביטוח זה הוא בעיקרונו של הממשלה המרכזית ונתון עתה לסמכותה של מרת אוביה הובי, הממשמת כיום בתור מיניסטר לבריאות, חינוך ורווחה סוציאלית.

החוק החדש מרחיב את הביטוח הסוצי־אלי על 3.600.000 אברים, 100.000, 2 מוצ־לים תקלאיים, 3.000.000 מלינוים, של עוב־דים במוסדות ממשלתיים ועירוניים, 100.000 מהנדסים וארכיטקטים 260.000 כוהני דת, 100.000 אורחים אמריקאיים העובדים ב־חוץ־לארץ ו־50 אלף דיינים. כל המשתתי־כים על הסוגים הללו יתחילו לקבל מה ש־קרוי בפי האמריקאנים בשם „שאראי לימי זקנה״ למן הראשון לינואר הקרוב. הממ־שלה לא הסתפקה בהגדלה עצומה זו של ה־עמסה לצורך הביטוח הסוציאלי והלכה ה־הוסיפה נטל חדש על עצמה על ידי שתנתה תוספת בשעור של לפחות 75 דולאר לשנה לכל אחד מ־6.5 מליון החיילים המשוחררים במדינה, הנהנים זה מכבר מגימלא ממש־תית.

חשבון פשוט יוכיח לנו כי פעולה זו פירושה תוספת של 16.5 מליון אמריקאנים לסוגים של מקבלי גימלאות והענקות סו־ציאליות מטעם המדינה. עובדה זו עשויה לשכנע אותם את כל האמריקאנים הללו, בעת ה־בחירות הקרובות הנערכות בנובמבר, כי אין יסוד הפעם לעשות לשם שינויים בהרכב ה־ממשלה.

מרת הובי הודיעה לא מכבר שהן המנגנון שלה והן זה של האוצר עובדים עתה בקצב של שעת חרום כדי להבטיח כי כל החיילים השוחררים יקבלו את הקצבות המוגדלות שהוענקו להם כל כמה שאפשר יותר מוקדם בחודש אוקטובר.

„מאנצ׳סטר גארדיאן״

גישה חדשה להגנת איירופה

שעה זו, שבה נעשית הערכה חדשה של מדיניות המערב אחרי דחית תכנית ברית ההגנה האירופית מטעם בית הנבחרים ה־צרפתי, היא אחת השעות הגדירות בחיי ה־עמים שבהן רשאי אדם ברשי להשמיע את דעתו בעניני מדיניות מבלי שיעלה־ר על דרכי ממשלתו ומבלי שיחשוש מן נזיק לצעדים שהיא מתכננת לבצעם. ההערות הבאות של כותב הטורים נועדות להוסיף נופך של מח־שבה לדיון המתנהל עתה על הבעיה הבבדה של מדיניות המערב, שקמה אחרי צעדו של בית הנבחרים הצרפתי. הכותב חזר זה עתה ממסע של הרצאות באוניברסיטאות של גר־מניה והמחשבות שהוא מתכוון להעלותן בהיגה טבועות בחותם הרשמים העזים ש־הוא ספג בעת מסע־ההרצאות האמור.

הדחיה על ידי צרפת של ברית ההגנה האירופית מהוה נצחון טכסיסי גדול בשביל הקומוניסטים ומכה עזה לבשתון ולתקותו־תיו של עמי המערב. ברם, בזומה ל־מאורעות אחרים, המתחוללים בתוך מציאות סבוכה, הרי גם מאורע זה יש בו צדדים לכאן ולכאן. לשלילה ולחיוב כאחת. ניתן אפילו לומר, שמחסרון זה אפשר להפיק רווח מה.

התפיסה של ברית ההגנה האירופאית, כפי שהיא נבנית לאחרונה, לא היתה חסרת מג־רעות ולקויים. היא נולדה בחפזון, בהשפעת המהלומה שניתכה על הרוסים בפני האומה הגרמנית ולאפשר לה שלהבא לא תצטרך לבסס את קיומה בהתישבות פירות אלה ב־בחתחיבויות חוץ, לתקיף הקשה והעדיון של האיתור בין שני חלקי גרמניה. הוא יאפשר את קיומה של מסגרת לשיתוף פעו־לה צבאי, שתהא מוגבלת לצרכים המשותפים בלבד, כלומר להגנתה של מערב־גרמניה.

התחייבות כזאת לא תגרור את ממשלת ארצות הברית לתת יד לכל מעשה גרמני כלפי המזרח. היא תאפשר למשלת אר־צות הברית שתהא תפסיק במעשיה לשתוכל לפרש את התחיבויות בהתאם לנוסיבות. ל־עומת זאת לא תהא גם משום הרגזה של הרוסים, כמו זו שעלולה לבוא עם הכללת גרמניה בברית האטלאנטית. מבאן שעובדה שהיא לא תהא מתאימה הן לצרכים הצבאיים של ארצות הברית ותן לעמדה הדיפלו־מאטית שלה. שכן היא תאפשר לדיפלומא־סיה הקומוניסטית לנהוג בנמשיות רבה ב־משא ומתן בשאלה החיונית של איחוד שני חלקי גרמניה.

אלטרנאטיבה אחרת

בלתי־סבירה בצורה כלשהי עם הברית האר־צות אחרות נעשית יותר מזו ש־מטיפה להצטרפותה של גרמניה לברית ה־אטלנטית. רבים שוכחים כי ברית ההגנה ה־אירופית לא הוקמה על מנת שתשמש אך ורק מכשיר לשילובה של גרמניה עם שאר ארצות מערב־אירופה. חלק ניכר מחסידי האיחוד האירופי ביקשו לראות בו מטרה יותר רחבה ומרחיקת־ראות: מטרה, שפי־רושה להקים עדה של עמי אירופה הדואגת לא רק לעניני בטחון אלא חותרת להבטחת עתיד יותר טוב לישבת האירופית. גישה זו באה לפתוח אפקים חדשים בפני האומה הגרמנית ולאפשר לה שלהבא לא תצטרך לבסס את קיומה בהישענה אך ורק על כח הזרועות. הרי גם מאורע זה יש בו צדדים לכאן ולכאן. לשלילה ולחיוב כאחת. ניתן אפילו לומר, שמחסרון זה אפשר להפיק רווח מה.

התפיסה של ברית ההגנה האירופאית, כפי שהיא נבנית לאחרונה, לא היתה חסרת מג־רעות ולקויים. היא נולדה בחפזון, בהשפעת המהלומה שניתכה על הרוסים בפני האומה הגרמנית ולאפשר לה שלהבא לא תצטרך לבסס את קיומה בהתישבות פירות אלה ב־בחתחיבויות חוץ, לתקיף הקשה והעדיון של האיתור בין שני חלקי גרמניה. הוא יאפשר את קיומה של מסגרת לשיתוף פעו־לה צבאי, שתהא מוגבלת לצרכים המשותפים בלבד, כלומר להגנתה של מערב־גרמניה.

התחייבות כזאת לא תגרור את ממשלת ארצות הברית לתת יד לכל מעשה גרמני כלפי המזרח. היא תאפשר למשלת אר־צות הברית שתהא תפסיק במעשיה לשתוכל לפרש את התחיבויות בהתאם לנוסיבות. ל־עומת זאת לא תהא גם משום הרגזה של הרוסים, כמו זו שעלולה לבוא עם הכללת גרמניה בברית האטלאנטית. מבאן שעובדה שהיא לא תהא מתאימה הן לצרכים הצבאיים של ארצות הברית ותן לעמדה הדיפלו־מאטית שלה. שכן היא תאפשר לדיפלומא־סיה הקומוניסטית לנהוג בנמשיות רבה ב־משא ומתן בשאלה החיונית של איחוד שני חלקי גרמניה.

יש לשקול את האפשרות של מתן ערובה חד־צדדית לשלמותה הטריטוריאלית של מע־רב־גרמניה הנובחת. ערובה מעין זו תוכל להינתן מטעם ארצות הברית ומטעם מדי־נות אחרות הרוצות ללכת בעקבותיה. ל־דידנו תהיה ערובה זו הולמת לעקרון של תורת מונרו והיא צריכה להתבטא בצורת הצהרה כי ארצות הברית רואה את השלמות הטריטוריאלית של מערב־גרמניה, כולל בר־לין, בתור חיונית לאינטרסים שלה, ושהיא לא תוכל לראות בארשות את הפגיעה ב־שלמות זו.

הצהרה זו תסלק את הצורך של גרמניה להתחייב לבוא לעזרתו של צד זה או אחר במאבק העולמי העתיד לבוא. דבר זה יאפ־שר. לממשלת בון לנשת, בלי להיות קשורה בהתחיבויות חוץ, לתקיף הקשה והעדיון של האיחוד בין שני חלקי גרמניה. הוא יאפשר את קיומה של מסגרת לשיתוף פעו־לה צבאי, שתהא מוגבלת לצרכים המשותפים בלבד, כלומר להגנתה של מערב־גרמניה.

התחייבות כזאת לא תגרור את ממשלת ארצות הברית לתת יד לכל מעשה גרמני כלפי המזרח. היא תאפשר למשלת אר־צות הברית שתהא תפסיק במעשיה לשתוכל לפרש את התחיבויות בהתאם לנוסיבות. ל־עומת זאת לא תהא גם משום הרגזה של הרוסים, כמו זו שעלולה לבוא עם הכללת גר־מניה בברית האטלאנטית. מבאן שעובדה שהיא לא תהא מתאימה הן לצרכים הצבאיים של ארצות הברית ותן לעמדה הדיפלו־מאטית שלה. שכן היא תאפשר לדיפלומא־סיה הקומוניסטית לנהוג בנמשיות רבה ב־משא ומתן בשאלה החיונית של איחוד שני חלקי גרמניה.

אלטרנאטיבה אחרת, המבקשת לקשר את רב־גרמניה הנובחת, ערובה מעין זו תוכל להינתן מטעם ארצות הברית ומטעם מדי־נות אחרות הרוצות ללכת בעקבותיה. ל־דידנו תהיה ערובה זו הולמת לעקרון של תורת מונרו והיא צריכה להתבטא בצורת הצהרה כי ארצות הברית רואה את השלמות הטריטוריאלית של מערב־גרמניה, כולל בר־לין, בתור חיונית לאינטרסים שלה, ושהיא לא תוכל לראות בארשות את הפגיעה ב־שלמות זו.

הצהרה זו תסלק את הצורך של גרמניה להתחייב לבוא לעזרתו של צד זה או אחר במאבק העולמי העתיד לבוא. דבר זה יאפ־שר. לממשלת בון לנשת, בלי להיות קשורה בהתחיבויות חוץ, לתקיף הקשה והעדיון של האיחוד בין שני חלקי גרמניה. הוא יאפשר את קיומה של מסגרת לשיתוף פעו־לה צבאי, שתהא מוגבלת לצרכים המשותפים בלבד, כלומר להגנתה של מערב־גרמניה.

התחייבות כזאת לא תגרור את ממשלת ארצות הברית לתת יד לכל מעשה גרמני כלפי המזרח. היא תאפשר למשלת אר־צות הברית שתהא תפסיק במעשיה לשתוכל לפרש את התחיבויות בהתאם לנוסיבות. ל־עומת זאת לא תהא גם משום הרגזה של הרוסים, כמו זו שעלולה לבוא עם הכללת גר־מניה בברית האטלאנטית. מבאן שעובדה שהיא לא תהא מתאימה הן לצרכים הצבאיים של ארצות הברית ותן לעמדה הדיפלו־מאטית שלה. שכן היא תאפשר לדיפלומא־סיה הקומוניסטית לנהוג בנמשיות רבה ב־משא ומתן בשאלה החיונית של איחוד שני חלקי גרמניה.

„נוייורק טיימס״

הרחבת ביטוח סוציאלי באה״ב

הנשיא אינזנהאור המבלה את חופשתו ב־הרים, במעון־דיגים, חתם לא מכבר על ה־חוק שאושר מטעם בית הנבחרים האמריקאי. היה זה החוק האחרון שאושר מטעם בית הנבחרים בהרכבו הנוכחי. החוק בא להג־ליל מי שלושה את מספר האנשים בארצות הברית הנכאים לפנסיה ולגמלאות סוציא־ליות אחרות והוא מהוה תרומה חשובה ל־שיפור סיכויי הבחירות של הריפובליקאנים ב־בחירות החלקיות הבאות.

החוק מוסיף 10 מיליון איש ל־5 המיליו־נים של העובדים שיצאו לפנסיה ול־1.5 מל־יון הנלוים, מהם אלמנות ויתומים, ש־נעזרים מטעם הממשלה האמריקאנית. שיטת הביטוח הסוציאלי בארצות הברית הופעלה לראשונה, על ידי רוזוולט, לפיה מטפלת ה־ממשלה המרכזית בגימלאות לזקנים ולחלוטים ואילו הביטוח מפני אבטלה הוא תפקידה של הממשלה המקומית. בתקנה הראשונה לביטוח הסוציאלי בארצות הברית הוכנסו שינויים ותוספות אך בעיקר בדבר אי־שינויים ותוספות זה ארבע פעמים. אולם יסודה של התקנה לא שונה. לפיו נתחייב כל נותן עבודה המעסיק למעלה מ־8 עוב־דים לשלם בם בשעור של אחוז אחד משכר העבודה לטובת הביטוח הסוציאלי.

מכסה זו שהונדלה פי שניים בשנת 1937 ופי שלוש בשנת 1938, באה להבטיח את הכספים בשביל מפעל הביטוח נגד האבטלה. אותו חוק הסדיר גם את התשלומים, החלים על העובדים והמעבידים כאחד, לטובת קר־נות הביטוח של זקנה ואל תחלויים. ביטוח זה הוא בעיקרונו של הממשלה המרכזית ונתון עתה לסמכותה של מרת אוביה הובי, הממשמת כיום בתור מיניסטר לבריאות, חינוך ורווחה סוציאלית.

החוק החדש מרחיב את הביטוח הסוצי־אלי על 3.600.000 אברים, 100.000, 2 מוצ־לים תקלאיים, 3.000.000 מלינוים, של עוב־דים במוסדות ממשלתיים ועירוניים, 100.000 מהנדסים וארכיטקטים 260.000 כוהני דת, 100.000 אורחים אמריקאיים העובדים ב־חוץ־לארץ ו־50 אלף דיינים. כל המשתתי־כים על הסוגים הללו יתחילו לקבל מה ש־קרוי בפי האמריקאנים בשם „שאראי לימי זקנה״ למן הראשון לינואר הקרוב. הממ־שלה לא הסתפקה בהגדלה עצומה זו של ה־עמסה לצורך הביטוח הסוציאלי והלכה ה־הוסיפה נטל חדש על עצמה על ידי שתנתה תוספת בשעור של לפחות 75 דולאר לשנה לכל אחד מ־6.5 מליון החיילים המשוחררים במדינה, הנהנים זה מכבר מגימלא ממש־תית.

חשבון פשוט יוכיח לנו כי פעולה זו פירושה תוספת של 16.5 מליון אמריקאנים לסוגים של מקבלי גימלאות והענקות סו־ציאליות מטעם המדינה. עובדה זו עשויה לשכנע את כל האמריקאנים הללו, בעת ה־בחירות הקרובות הנערכות בנובמבר, כי אין יסוד הפעם לעשות לשם שינויים בהרכב ה־ממשלה.

מרת הובי הודיעה לא מכבר שהן המנגנון שלה והן זה של האוצר עובדים עתה בקצב של שעת חרום כדי להבטיח כי כל החיילים השוחררים יקבלו את הקצבות המוגדלות שהוענקו להם כל כמה שאפשר יותר מוקדם בחודש אוקטובר.

„מאנצ׳סטר גארדיאן״

חקירה דרמטית של מקארתי

הסנאטור יוסף מאק־קארתי גראה מרוכה. אולם יחד עם זאת הוא מסר לעתונאים ש־„כיסו״ את הדיונים שמתנהלים נגדו בועדה מטעם הסינאט שהוא אינו פסימי כל עקר. מאק־קארתי הוסיף ואמר כי הוא רוצה ל־היטיר מעניו זה. ולראותו כבר מאחריו.

בקשתו זו נתמלאה. הישיבות נסתיימו השבוע והועדה הממורכבת שמתה סנאטורים, בראשותו של הסנאטור ארטור וטקינס, מניחה כי הדין וחשבון שלה יושלם תוך תקופה של עשרה ימים מ־שבועיים. אחרי כן תוזמן מליאת הסינאט לואשינגטון ע״ד תחבקש להחליט אם יש לתעניש את חבר־סינאט זה ששמו מאק־קארתי, שהוא איש ריב ומדון יותר מכל שאר חבריו. הימים ה־אחרונים בעבודת ועדת וטקינס הוקשרו ל־בירור הנגתו של מאק־קארתי נגד האשמות אחרים.

ביזה ועדת־סינאטורים אחרת, קיבל אינפו־מציה שלא כדין, שיזל פקידים למעשים בלתי־חוקיים על ידי שפיחה אותם להמציא לו את האינפורמציה האמורה. אחת האש־מות האחרונות היתה שמאק־קארתי הסב ביזוי לגנראל דקף צוויקר.

ביזויו של צוויקר

צוויקר היה בתא העדים בעת שמאק־קארתי פתח בנאום ההגנה על עצמו. גם בנאומו זה לא ניסה מאק־קארתי להכחיש את המעשים שיוחסו לו אלא להצדיקם. הוא נהג בגסות כלפי צוויקר בעת הבירור ש־נגע לאחשמות של מאק־קארתי נגד המגיור אדיבגבע פרץ. צוויקר הגדר על ידי מאק־קארתי בתור „עד משתמט, מחוצף ומהעה״. כן אמר מאק־קארתי כי צוויקר אינו ראוי ל־שאת את המדים של גנראל. „אמרתי זאת קודם אני אומר זאת עכשיו ואגיד זאת ב־עתיד״ — הכריז מאק־קארתי.

אשר לעיבון המיוחס לו כלפי סנאטו אי־ר אמר מאק־קארתי שהוא שהם אמרו עליהם מלים גרועות יותר מכפי שהם אמרו עליו. הוא הודה שהגזיר את הסנאטור פלאנ־דרס בתור „זקן עובר בטל״ והציע שמיש־ה זו. הה הוא נעלבון מ־ד־ר־

ספרית „עדוד"*)

1) א) **תורת הגל במשנת רנ"ק*)**

בשמלאו בשנת תש"ג חמשים שנה לע־בודתו הספרותית של הפרופסור י. קלוז־נר, כיבדו עירית תל אביב את בעל היובל בזוג שיסודו „פרס קלוזנר", הניתן בכל שנה למוסמכי האוניברסיטה בירושלים, תולדות ישראל, והנה הגתה עירית תל אביב רעיון טוב ויסדה ספרית — „עדוד", (עבר־דות ויקלומה ועבודות דוקטור) שתפקידה היום לעודד את חוקרי הדור הצעירים, מוסמכי בתי ספר גבוהים בישראל, על ידי פרסום ביכורי מחקריהם בדפוס. כיסוד לספ־ריה זו ישמשו כמובן המחקרים של מוסמכי האוניברסיטה שזכו בפרס קלוזנר ואולם ניתנת האפשרות לכלול בספריה זו גם מחקרים של חוקרים צעירים בסוגי מדע שונים, שנעשו בכל בתי ספר גבוהים אחרים בישראל.

והנה מונחים עתה לפנינו שלושת המה־קרים הראשונים של ספרית „עדוד", שהו־לת „דבריר" קיבלה עליה להוציא את ספריה בקביעות בהשתתפות העיריה. והלא הם: „תורת הגל במשנת רנ"ק" מאת שלומית פיבוש, „שד"ל והתנגדות לרמב"ם" מאת יוסוסבסקי הלפרין, „המלחמה" מאת יעקב בן הרדים והשמצתם" מאת בר־אלה. בא מבוא מאיר עינים מאת הפרופסור אליעזר הון על נושא עניינם המחקר אשר אשר לחלפיהו כנושא לעבודת הדיסלומה שלהם ומעריך כאחר את המחקר עצמו.

ביבורת הדיסלומה של שולמית פיבוש חשפה אל בדולי הפילוסופים הגדולים על רב יחמן קרוכמל דרשה כמובן יהיה מרובה בפילוסופיה של תקופת הנאסלה — ובייחוד הבנה בחבריהם הפעמים של הגל ושלינג — בעיקרו בקיאות בספרות העברית החדשה, כשהוציא אונן בשנה חדש״ א (״ב שנה לאחר ספירת המחבר) את ספרו הבלתי מוגמר של ר׳ נחמן קרוכמל „מורה נבוכי הזמן", נתברר מיד שהסמך הזה יצר תקו־פה חדשה במחכמת ישראל ומחברו יצר בו־ה הפילוסופיות ישראלית. רנ"ק בנה מידוע את תורת הלאומיות שלו על שני רעיונות יסודיים: רעיון החברתיות ורעיון ההתפתחות ואת מהלך ההתפתחות של כל עם ועם אילק לשלושה מעמים: מעמד הבילול ואמצעיתה. מעמד העוז והמסעיר ומעמד ההיתוך והכליון. (כלומר: עליה, שיריה) ואולם עם ישראל נבדל בזה מעמים אחרים שבהיותו מגיע לשלב השלישי אין ההתפתחות הזאת, אל שלב הירידה והסילון, אין הוא ירוד מעל במת ההיסטוריה אלא חיור מחדש אל השלב הראשון של ההתפתחות ובכוח הרוחני המחולש הנצחי שלו, שאינו אחוז לפליון ועמים אחרים לא זכו בו.

על ההתפתחויות החברתיות בשאלות, בצו פירוץ גם הפילוסופים הגדל הנדרי, ל־סיגו. ביאו במחקריהם בפנים המאה הי״ח בראשית המאה הי״ט הנהגה שנים התקיים חיצונות של בך ממי הנשמע רנ"ק בחורתו בהשפעה הסכימו רבים לכך שהפילו־בופיה של הגל הפשיעה על ר"ק. והנה בא שיי איש חורמין בשנת תרי"ן בספרו „ציון רנ"ק" ועורר על דעה זו והוכיח שרנ"ק יצר כאן דבר מקורי ולא הושפע משום הוראה שבאה אליו מן החוץ. הבטרנו אליו אחד כך לדיעה זו גם ישראל צינברג וש. דאביזובון אשר שענו, שחורת רנ"ק או שהיא מקורית מעיקרה, או שהיא מושפעת לא על ידי הגל בלבד, אלא גם על ידי קאנט שלנג וחיכסה. הסכים לכך גם הפרופ׳ ס. גופוין במאמרו „יסודות המחשבה של ר׳ נחמן קרוכמל" בכנסת כ״ו.

אחרי חקירה על השקפות גדולי הפילוסו־פים בתקופת השכלה מוכיחה ש. בוס, שרנ"ק לא הושפע כלל מוויקו האיטלקי או מהרדר ולסינג הגרמנים ולעומת זה היא הוצאת נקודות מגע חשובות בין כמה מר־עותיהם של קאנט ופיכטה לבין דיעות של רנ"ק אבל חשובות מהן הדיעות הפילוסו־פיות המשותפות לשלינג ולרנ"ק, כלומר קרוכמל קלט כמה יסודות עיקריים של תורת הגל וסיגל אותו לדות ההדות ול־צרכי הבנתה של דרך ההתפתחות הרוחנית מבנה מורכבה בפילוסופיה של תקופת הנאסלה — ובייחוד הבנה בחבריהם הפעמים של הגל ושלינג — בעיקרו בקיאות בספרות העברית החדשה, כשהוציא אונן בשנה חדש״ א (״ב שנה לאחר ספירת המחבר) את ספרו הבלתי מוגמר של ר׳ נחמן קרוכמל „מורה נבוכי הזמן", נתברר מיד שהסמך הזה יצר תקו־פה חדשה במחכמת ישראל ומחברו יצר בו־ה הפילוסופיות ישראלית. רנ"ק בנה מידוע את תורת הלאומיות שלו על שני רעיונות יסודיים: רעיון החברתיות ורעיון ההתפתחות ואת מהלך ההתפתחות של כל עם ועם אילק לשלושה מעמים: מעמד הבילול ואמצעיתה. מעמד העוז והמסעיר ומעמד ההיתוך והכליון. (כלומר: עליה, שיריה) ואולם עם ישראל נבדל בזה מעמים אחרים שבהיותו מגיע לשלב השלישי אין ההתפתחות הזאת, אל שלב הירידה והסילון, אין הוא ירוד מעל במת ההיסטוריה אלא חיור מחדש אל השלב הראשון של ההתפתחות ובכוח הרוחני המחולש הנצחי שלו, שאינו אחוז לפליון ועמים אחרים לא זכו בו.

על ההתפתחויות החברתיות בשאלות, בצו פירוץ גם הפילוסופים הגדל הנדרי, ל־סיגו. ביאו במחקריהם בפנים המאה הי״ח בראשית המאה הי״ט והנהגה שנים התקיים היחסות של בך ממי הנשמע רנ"ק בחורתו בהשפעה הסכימו רבים לכך שהפילו־בופיה של הגל הפשיעה על רנ"ק. והנה בא שיי איש חורמין בשנת תרי"ן בספרו „ציון רנ"ק" ועורר על דעה זו והוכיח שרנ"ק יצר כאן דבר מקורי ולא הושפע משום הוראה שבאה אליו מן החוץ. הבטרנו אליו אחד כך לדיעה זו גם ישראל צינברג וש. דאביזובון אשר שענו, שחורת רנ"ק או שהיא מקורית מעיקרה, או שהיא מושפעת לא על ידי הגל בלבד, אלא גם על ידי קאנט שלנג וחיכסה. הסכים לכך גם הפרופ׳ ס. גופוין במאמרו „יסודות המחשבה של ר׳ נחמן קרוכמל" בכנסת כ״ו.

2) ב) שד"ל והתנגדותו לרמב"ם באה שרה יוסוסבסקי-הלפרין

זוהי עבודת הדיסלומה מיסוד ספרית „עדוד" המונחת לפנינו.

יודע הפולמוס שנתעורר בשעתו נגד הרמב"ם וספריו מיד לאחר שסיימו עד שלא נתקבו מלהעלות את ספריו על המדף. הנה. ואולם בשנים שבנים לא נמצא כמ״ז בעניני האלקה ומאות בשנים לא נמצא כמ״ז קם אש שעיינו לחלוק על דבריו עד שקם לפני כשבעים שנה החוקר שמואל דוד לוצאטו וחיזש את המלחמה הרמב"ם עד שלא נרתע מלכתוב עליו: „הרמב"ם היה בעיניהם", מן הגיע אל הקנאה הזאת הרמב"ם היה בעל כל מה שד"ל לתפוס עמ־דה בחלוקת כמו הרמב"ם ולצאת נגדו. עוד בחריפות גדולה יותר מזו של ה־ראב"ד הבריו למשל? במחקרה מראה רוסבסבסקי-האלפרין על הסיפתו האינטר־פיוגלסיות של שד"ל, שהיה פילוסוף מוס־ר"י וסבר שאין ערך למדע שאינו מתכוון בעיקר לשפר את מידות האדם, ובזה היתה בגולה השפעה של רוסו על שד"ל שנתפס גם לפילוסופיה של לוק האנגלי וקונדיאק הצרפתי. הדת, המדברת אל לבו אל הרגש של האדם ולא אל שכלו, היא היא המוליכה את האנושיות לקראת התקומות אמתי־ת. ובאמת אין הדת נגד השכל האנושי ואין היא מאוסקת את ההיגיון ואת המחקר אבל היא נלחמת בכמירה הקיצונית, שהשעיר־ה היה פורחת באויר, אז שהיא מושתתת לא על ידי הגל בלבד, אלא גם על ידי קאנט שלנג וחיכסה. הסכים לכך גם הפרופ׳ ס. גופוין במאמרו „יסודות המחשבה של ר׳ נחמן קרוכמל" בכנסת כ״ו.

אחרי חקירה על השקפות גדולי הפילוסו־פים בתקופת השכלה מוכיחה ש. בוס, שרנ"ק לא הושפע כלל מויקו האיטלקי או מהרדר ולסינג הגרמנים ולעומת זה היא הוצאת נקודות מגע חשובות בין כמה מר־עותיהם של קאנט ופיכטה לבין דיעות של רנ"ק אבל חשובות מהן הדיעות הפילוסו־פיות המשותפות לשלינג ולרנ"ק, כלומר קרוכמל קלט כמה יסודות עיקריים של תורת הגל וסיגל אותו לדות ההדות ול־צרכי הבנתה של דרך ההתפתחות הרוחנית מבנה מורכבה בפילוסופיה של תקופת הנאסלה — ובייחוד הבנה בחבריהם הפעמים של הגל ושלינג — בעיקרו בקיאות בספרות העברית החדשה, כשהוציא אונן בשנה חדש״ א (״ב שנה לאחר ספירת המחבר) את ספרו הבלתי מוגמר של ר׳ נחמן קרוכמל „מורה נבוכי הזמן", נתברר מיד שהסמך הזה יצר תקו־פה חדשה במחכמת ישראל ומחברו יצר בו־ה הפילוסופיות ישראלית. רנ"ק בנה מידוע את תורת הלאומיות שלו על שני רעיונות יסודיים: רעיון החברתיות ורעיון ההתפתחות ואת מהלך ההתפתחות של כל עם ועם אילק לשלושה מעמים: מעמד הבילול ואמצעיתה. מעמד העוז והמסעיר ומעמד ההיתוך והכליון. (כלומר: עליה, שיריה) ואולם עם ישראל נבדל בזה מעמים אחרים שבהיותו מגיע לשלב השלישי אין ההתפתחות הזאת, אל שלב הירידה והסילון, אין הוא ירוד מעל במת ההיסטוריה אלא חיור מחדש אל השלב הראשון של ההתפתחות ובכוח הרוחני המחולש הנצחי שלו, שאינו אחוז לפליון ועמים אחרים לא זכו בו.

על ההתפתחויות החברתיות בשאלות, בצו פירוץ גם הפילוסופים הגדל הנדרי, ל־סיגו. ביאו במחקריהם בפנים המאה הי״ח בראשית המאה הי״ט והנהגה שנים התקיים היחסות של בך ממי הנשמע רנ"ק בחורתו בהשפעה הסכימו רבים לכך שהפילו־בופיה של הגל הפשיעה על רנ"ק. והנה בא שיי איש חורמין בשנת תרי"ן בספרו „ציון רנ"ק" ועורר על דעה זו והוכיח שרנ"ק יצר כאן דבר מקורי ולא הושפע משום הוראה שבאה אליו מן החוץ. הבטרנו אליו אחד כך לדיעה זו גם ישראל צינברג וש. דאביזובון אשר שענו, שחורת רנ"ק או שהיא מקורית מעיקרה, או שהיא מושפעת לא על ידי הגל בלבד, אלא גם על ידי קאנט שלנג וחיכסה. הסכים לכך גם הפרופ׳ ס. גופוין במאמרו „יסודות המחשבה של ר׳ נחמן קרוכמל" בכנסת כ״ו.

3) ג) „המלחמה הספרותית בין החרדים והמשכילים"

מאת בדעון כצנלסון

בדול פי כמה בהיקפו משני המחקרים הי־קודמים ואף מבורר יותר בניסות הדברים הוא המחקר השלישי של ספרית „עדוד": „המלחמה הספרותית בין החרדים והמש־כילים" מאת בדעון כצנלסון.

כידוע נתלקחה בשנות השמים והשב־עים למאת השנים שעברה מלחמה קשה בין המשכילים אשר דרשו שינוי ערכים ביהודות, לבין החרדים האדוקים בסמרות הדתית אשר התוקפו ביריאות אבותיהם הריחנית ולא חס־לו לחתר על אף אחד מן הדינים והמנהגים והנטומים המקובלים. סופרי השכלה הת־רו אז את האדוקים בצבעים שחורים ושמו את אמונתם ואת דיעותיהם לשחוק וללעג. „שד"ל והתנגדות לרמב"ם" מאת יוסוסבסקי הלפרין, „המלחמה" מאת בדעון כצנלסון, בטחת כל אחד המחקרים הללו. בא מבוא מאיר עינים מאת הפרופסור אליעזר הון על נושא עניינם המחקר אשר אשר לחלפיהו כנושא לעבודת הדיסלומה שלהם ומעריך כאחר את המחקר עצמו.

בעבודת הדיסלומה של שולמית פיבוש חשפה אל בדולי הפילוסופים הגדלים על רב יחמן קרוכמל דרשה כמובן יהיה מרובה בפילוסופיה של תקופת הנאסלה — ובייחוד הבנה בחבריהם הפעמים של הגל ושלינג — בעיקרו בקיאות בספרות העברית החדשה, כשהוציא אונן בשנה חדש״ א (״ב שנה לאחר ספירת המחבר) את ספרו הבלתי מוגמר של ר׳ נחמן קרוכמל „מורה נבוכי הזמן", נתברר מיד שהסמך הזה יצר תקו־פה חדשה במחכמת ישראל ומחברו יצר בו־ה הפילוסופיות ישראלית. רנ"ק בנה מידוע את תורת הלאומיות שלו על שני רעיונות יסודיים: רעיון החברתיות ורעיון ההתפתחות ואת מהלך ההתפתחות של כל עם ועם אילק לשלושה מעמים: מעמד הבילול ואמצעיתה. מעמד העוז והמסעיר ומעמד ההיתוך והכליון. (כלומר: עליה, שיריה) ואולם עם ישראל נבדל בזה מעמים אחרים שבהיותו מגיע לשלב השלישי אין ההתפתחות הזאת, אל שלב הירידה והסילון, אין הוא ירוד מעל במת ההיסטוריה אלא חיור מחדש אל השלב הראשון של ההתפתחות ובכוח הרוחני המחולש הנצחי שלו, שאינו אחוז לפליון ועמים אחרים לא זכו בו.

על ההתפתחויות החברתיות בשאלות, בצו פירוץ גם הפילוסופים הגדל הנדרי, ל־סיגו. ביאו במחקריהם בפנים המאה הי״ח בראשית המאה הי״ט והנהגה שנים התקיים היחסות של בך ממי הנשמע רנ"ק בחורתו בהשפעה הסכימו רבים לכך שהפילו־בופיה של הגל הפשיעה על רנ"ק. והנה בא שיי איש חורמין בשנת תרי"ן בספרו „ציון רנ"ק" ועורר על דעה זו והוכיח שרנ"ק יצר כאן דבר מקורי ולא הושפע משום הוראה שבאה אליו מן החוץ. הבטרנו אליו אחד כך לדיעה זו גם ישראל צינברג וש. דאביזובון אשר שענו, שחורת רנ"ק או שהיא מקורית מעיקרה, או שהיא מושפעת לא על ידי הגל בלבד, אלא גם על ידי קאנט שלנג וחיכסה. הסכים לכך גם הפרופ׳ ס. גופוין במאמרו „יסודות המחשבה של ר׳ נחמן קרוכמל" בכנסת כ״ו.

אחרי חקירה על השקפות גדולי הפילוסו־פים בתקופת השכלה מוכיחה ש. בוס, שרנ"ק לא הושפע כלל מויקו האיטלקי או מהרדר ולסינג הגרמנים ולעומת זה היא הוצאת נקודות מגע חשובות בין כמה מר־עותיהם של קאנט ופיכטה לבין דיעות של רנ"ק אבל חשובות מהן הדיעות הפילוסו־פיות המשותפות לשלינג ולרנ"ק, כלומר קרוכמל קלט כמה יסודות עיקריים של תורת הגל וסיגל אותו לדות ההדות ול־צרכי הבנתה של דרך ההתפתחות הרוחנית מבנה מורכבה בפילוסופיה של תקופת הנאסלה — ובייחוד הבנה בחבריהם הפעמים של הגל ושלינג — בעיקרו בקיאות בספרות העברית החדשה, כשהוציא אונן בשנה חדש״ א (״ב שנה לאחר ספירת המחבר) את ספרו הבלתי מוגמר של ר׳ נחמן קרוכמל „מורה נבוכי הזמן", נתברר מיד שהסמך הזה יצר תקו־פה חדשה במחכמת ישראל ומחברו יצר בו־ה הפילוסופיות ישראלית. רנ"ק בנה מידוע את תורת הלאומיות שלו על שני רעיונות יסודיים: רעיון החברתיות ורעיון ההתפתחות ואת מהלך ההתפתחות של כל עם ועם אילק לשלושה מעמים: מעמד הבילול ואמצעיתה. מעמד העוז והמסעיר ומעמד ההיתוך והכליון. (כלומר: עליה, שיריה) ואולם עם ישראל נבדל בזה מעמים אחרים שבהיותו מגיע לשלב השלישי אין ההתפתחות הזאת, אל שלב הירידה והסילון, אין הוא ירוד מעל במת ההיסטוריה אלא חיור מחדש אל השלב הראשון של ההתפתחות ובכוח הרוחני המחולש הנצחי שלו, שאינו אחוז לפליון ועמים אחרים לא זכו בו.

על ההתפתחויות החברתיות בשאלות, בצו פירוץ גם הפילוסופים הגדל הנדרי, ל־סיגו. ביאו במחקריהם בפנים המאה הי״ח בראשית המאה הי״ט והנהגה שנים התקיים היחסות של בך ממי הנשמע רנ"ק בחורתו בהשפעה הסכימו רבים לכך שהפילו־בופיה של הגל הפשיעה על רנ"ק. והנה בא שיי איש חורמין בשנת תרי"ן בספרו „ציון רנ"ק" ועורר על דעה זו והוכיח שרנ"ק יצר כאן דבר מקורי ולא הושפע משום הוראה שבאה אליו מן החוץ. הבטרנו אליו אחד כך לדיעה זו גם ישראל צינברג וש. דאביזובון אשר שענו, שחורת רנ"ק או שהיא מקורית מעיקרה, או שהיא מושפעת לא על ידי הגל בלבד, אלא גם על ידי קאנט שלנג וחיכסה. הסכים לכך גם הפרופ׳ ס. גופוין במאמרו „יסודות המחשבה של ר׳ נחמן קרוכמל" בכנסת כ״ו.

אחרי חקירה על השקפות גדולי הפילוסו־פים בתקופת השכלה מוכיחה ש. בוס, שרנ"ק לא הושפע כלל מויקו האיטלקי או מהרדר ולסינג הגרמנים ולעומת זה היא הוצאת נקודות מגע חשובות בין כמה מר־עותיהם של קאנט ופיכטה לבין דיעות של רנ"ק אבל חשובות מהן הדיעות הפילוסו־פיות המשותפות לשלינג ולרנ"ק, כלומר קרוכמל קלט כמה יסודות עיקריים של תורת הגל וסיגל אותו לדות ההדות ול־צרכי הבנתה של דרך ההתפתחות הרוחנית מבנה מורכבה בפילוסופיה של תקופת הנאסלה — ובייחוד הבנה בחבריהם הפעמים של הגל ושלינג — בעיקרו בקיאות בספרות העברית החדשה, כשהוציא אונן בשנה חדש״ א (״ב שנה לאחר ספירת המחבר) את ספרו הבלתי מוגמר של ר׳ נחמן קרוכמל „מורה נבוכי הזמן", נתברר מיד שהסמך הזה יצר תקו־פה חדשה במחכמת ישראל ומחברו יצר בו־ה הפילוסופיות ישראלית. רנ"ק בנה מידוע את תורת הלאומיות שלו על שני רעיונות יסודיים: רעיון החברתיות ורעיון ההתפתחות ואת מהלך ההתפתחות של כל עם ועם אילק לשלושה מעמים: מעמד הבילול ואמצעיתה. מעמד העוז והמסעיר ומעמד ההיתוך והכליון. (כלומר: עליה, שיריה) ואולם עם ישראל נבדל בזה מעמים אחרים שבהיותו מגיע לשלב השלישי אין ההתפתחות הזאת, אל שלב הירידה והסילון, אין הוא ירוד מעל במת ההיסטוריה אלא חיור מחדש אל השלב הראשון של ההתפתחות ובכוח הרוחני המחולש הנצחי שלו, שאינו אחוז לפליון ועמים אחרים לא זכו בו.

על ההתפתחויות החברתיות בשאלות, בצו פירוץ גם הפילוסופים הגדל הנדרי, ל־סיגו. ביאו במחקריהם בפנים המאה הי״ח בראשית המאה הי״ט והנהגה שנים התקיים היחסות של בך ממי הנשמע רנ"ק בחורתו בהשפעה הסכימו רבים לכך שהפילו־בופיה של הגל הפשיעה על רנ"ק. והנה בא שיי איש חורמין בשנת תרי"ן בספרו „ציון רנ"ק" ועורר על דעה זו והוכיח שרנ"ק יצר כאן דבר מקורי ולא הושפע משום הוראה שבאה אליו מן החוץ. הבטרנו אליו אחד כך לדיעה זו גם ישראל צינברג וש. דאביזובון אשר שענו, שחורת רנ"ק או שהיא מקורית מעיקרה, או שהיא מושפעת לא על ידי הגל בלבד, אלא גם על ידי קאנט שלנג וחיכסה. הסכים לכך גם הפרופ׳ ס. גופוין במאמרו „יסודות המחשבה של ר׳ נחמן קרוכמל" בכנסת כ״ו.

ספרות, אמנות, חינוך

אב-א אחימאיר

שלמה ורדי ז"ל

(בין שבעה לשלושים)

יזועה המימרא על „ספשים קייצים ו־ספשים חרפיים". אם ללבת בעקבות מימרא זו, אפשר להכריע, שישנם שני טיפוסים של פיקחים: קיצים וחרפים. פיקח „חרפי" כזה היה המנוח שלמה ורדי. הרושם ה־ראשון, אשר לעתים קרובות הוא רושם שטחי, היה שלפניך „חובב שפת עבר" טיפוסי, אחד או שנים, בשבתחתם המושב השתולל הבנדיזון וה־אידיאיזם. הרושם הראשון שעשה שלמה ורדי, היה כי לפניך „בטלן", „למדן", אשר לכל היותר מסוגל הוא לעסוק „ציון תמתי, ציון המרתי", וכך אמנם נראה ורדי בעיני אנשים, שדי אם ברושם ראשון. אבל ב־מידה שהתקרבת אליו, יותר נכון, במידה שהוא התקרב אליך, התגלה לפניך אדם, ש־עיקחותו היא עמוקה, ואינה הוריה בראש חוצות. כי היה ורדי אחד האנשים הפיקחים „החרפיים". הפיקחים הפיקחים, היתה זאת פיקחות בלתי „מלהבתית", לא פיקחות של „קש אכר־לת אש". פיקחותו של ורדי הזיקרה ערמת נחלים לותשות מתחת לגל של אפר. היתה לו לורדי עין חדה להבנת אנשים ומצבים. אשריך, אם הזדקקת לעצתו. עצתו היתה עצה של אחד מישב „ומעורב הבריות". לכשיעץ לך משהו, הלכת בעקבות עצתו בעיניים עצומות, מ־בלי להרהר ומבלי לסטות ממנה ימין או שמאל.

מפיו שמעתי לראשונה, שלא הכל „חלק", אם לתמוך לשון רכה, במוסד ציבורי מסויים. ועם קום מדינת ישראל, ולאחר שקרה בתנועה המדינית מה שקרה, פרש ורדי לקרן זוית. והתסדר בד־רגשיות. ורדי היה הרביזיוניסט לא רק ל־מובן מלגלגת. היה כזה מבחינת אופיו. היה רביזיוניסט „נועי". הדיבוטיסקאיות היתה בדמו הן מבחינת יסוד הבקרת שבו והן במובן הדור. מועטים היו מבקרים חריפים לחזיונות הישוב, כפי שהיה ורדי. מעטים סבלו, כפי שסבל ורדי למראה הקרוטפציה הציבורית, עם־הארצות ושלטון „הבן השני של סבא נח". חובב־ציון, שמעולם כמותו, סבל קשות למראה כל המתהווה בציון, שולל גלות קיצוני היה ורדי חדור רומאנטיקה עמוקה לבילאיסטוק עיר מולדתו, ולרוחו, היהודית והתבדרותו. ובשעה שאחרים, מתוך ראיה שטחית, עיינו הוסיפו לראות את הווהר שבעסקן פלוני, במוסד אלמוני, הרי הוא, ורדי, כבר ראה את הצלליות, ויותר מכל הרבה לבקר לא את חוגי ה„סתדרות", „שקאלעם" בשבול ילדי ישראל דביקות מיש־רות. בחיי המסורת ומהנהיה וחשד גני כל אלה המטיפים לתיקונים נישואים מוקי־דמים וכ׳ וגישושים מצד חוגי הממשלה כדי לשנות את סני החיים הקפואים בעיר־ה היהודית.

הצו המרוע על בטול צו קרמיה פורסם בראשונה בעתונה הרשמי של ממשלת וישי ושבוע אחר כך, ב־14 לאוקטובר, בעתונו הרשמי של שלטון וישי. באלג׳יריה. השל־טונות צפו, להפגנות מצד המוני היהודים מהם נשללה האזרחות הצרפתית ממנה נהנו כבר אבותיהם ואבות אבותיהם ועל כן הם־קידו משמרות מוויינים ברחובותיה הרא־שיים של הבירה, שפוקדו לפחות באש על המפגנים. היהודים, לא הפגינו. הם שמרו על קור רוחם ולא נתנו לאויביהם שמסמרם עלה בהרבה עליהם הזומנות לערוך בהם סבח. הם הסתפקו בהחאות ובקשות לעציב העקרון הצרפתי לאלג׳יריה ולמרשל פטן — בקשות והחאות שלא זכו לתשובה חיובית.

אחרי בטול צו קרמיה שהעניק באופן קו־לקטיבי את האזרחות הצרפתית ליהודי אל־ג׳יריה נשללה בהם גם הזכות לבקש את הע־נקת האזרחות הצרפתית באופן אינדיביד־ואלי, זכות שהיתה לכל ילידי אלג׳יריה ללא הבדל של דת או גזע. צעד זה הפך יהודי אלג׳יריה לא רק מאזרחי צרפת לנתינים כי אם לנתינים ממדרגה שניה, שזכויותיהם הוי פחותות מזכויות הנתינים המוסלמים.

דוקי אפליה אחרים לא אחרו לבוא. יהו־דים הוגרשו ממשרות בממסדות צבוריים ו־שרותי המדינה לפי חוק אחר פיטרו סופרי־סדרים, מרצים ומורים ככל בתי הספר ה־ממשלתיים. באבגוסט 1941 הונהג „נומרוס קלאוזוס" באוניברסיטאות. מספר הסטודנטים היהודיים הוגבל לשלושה אחוז מכלל הסטו־דנים אם כי היהודים הוו 14 אחוז מהאו־כלוסיה האירופית של אלג׳יריה. באותו קיץ נקטו השלטונות באמצעים להנהיג את ה־„נומרוס קלאוזוס" בכל בתי ספר המדינה במשך שנת הלמודים הבאה. מנהיגי היהו־דים השתדלו רבות אצל השלטונות למנוע בצועה של תכנית זו, אשר נוסף על האפליה שבה היתה מטילה על הקהלות היהודיות, שבשל הגזרות התכופות הורע מצבם ה־כספי, פגע בהעמסה הכבדה להקים בתי־ספר אחרים עבור יוקר הבנינים הן למען אותם התלמידים היהודים שלא יתקבלו לבתי ספר קומו אחים: למדו לשונם ומצד הנוסף, לעתונו בעתונות הרשמי אל שאלת מעשה. אילו ידע רק עיר של אנשי מעשה „ממולחים", אלא גם של תלמידי־חכמים. שלמה ורדי „גו־ל בלבו נפשי בי כל אשר לך הזעיר ערמת נחלים לותשות מתחת לגל של אפר. היתה לו לורדי עין חדה להבנת אנשים ומצבים. אשריך, אם הזדקקת לעצתו. עצתו היתה עצה של אחד מישב „ומעורב הבריות". לכשיעץ לך משהו, הלכת בעקבות עצתו בעיניים עצומות, מ־בלי להרהר ומבלי לסטות ממנה ימין או שמאל.

מפיו שמעתי לראשונה, שלא הכל „חלק", אם לתמוך לשון רכה, במוסד ציבורי מסויים. ועם קום מדינת ישראל, ולאחר שקרה בתנועה המדינית מה שקרה, פרש ורדי לקרן זוית. והתסדר בד־רגשיות. ורדי היה הרביזיוניסט לא רק ל־מובן מלגלגת. היה כזה מבחינת אופיו. היה רביזיוניסט „נועי". הדיבוטיסקאיות היתה בדמו הן מבחינת יסוד הבקרת שבו והן במובן הדור. מועטים היו מבקרים חריפים לחזיונות הישוב, כפי שהיה ורדי. מעטים סבלו, כפי שסבל ורדי למראה הקרוטפציה הציבורית, עם־הארצות ושלטון „הבן השני של סבא נח". חובב־ציון, שמעולם כמותו, סבל קשות למראה כל המתהווה בציון. שולל גלות קיצוני היה ורדי חדור רומאנטיקה עמוקה לבילאיסטוק עיר מולדתו, ולרוחו, היהודית והתבדרותו. ובשעה שאחרים, מתוך ראיה שטחית, עיינו הוסיפו לראות את הווהר שבעסקן פלוני, במוסד אלמוני, הרי הוא, ורדי, כבר ראה את הצלליות. מכל הרבה לבקר לא את חוגי ה„סתדרות", „שקאלעם" בשבול ילדי ישראל דביקות מיש־רות. בחיי המסורת ומהנהיה וחשד גני כל אלה המטיפים לתיקונים נישואים מוקי־דמים וכ׳ וגישושים מצד חוגי הממשלה כדי לשנות את סני החיים הקפואים בעיר־ה היהודית. היה בה מן הרמז, מן המיצמוץ בשפתיים, והמבין יבין. כי ורדי לא רצה להעכיר את רוח בר־שיחתו.

וראה זה פלא: אדם כה פיקח, כה מעשי בהלכה, היה בעצם „לא יוצלח". למעשה. פיקחות ההלכה לחוד ופיקחות מעשית לחוד. ניסה ורדי לחיות עצמאי במובן חמרי ולא הצליח, ונאלץ היה לחיות. מקיר ב־עיירה, למרות רצונו. ורדי תמתי, ציון המרתי" וכך אמנם נראה ורדי בעיני אנשים, שדי אם ברושם ראשון. אבל ב־מידה שהתקרבת אליו, יותר נכון, במידה שהוא התקרב אליך, התגלה לפניך אדם, ש־עיקחותו היא עמוקה, ואינה הוריה בראש חוצות. כי היה ורדי אחד האנשים הפיקחים „החרפיים". הפיקחים הפיקחים, היתה זאת פיקחות בלתי „מלהבתית", לא פיקחות של „קש אכר־לת אש". פיקחותו של ורדי הזיקרה ערמת נחלים לותשות מתחת לגל של אפר. היתה לו לורדי עין חדה להבנת אנשים ומצבים. עצתו היתה עצה של אחד מישב „ומעורב הבריות". לכשיעץ לך משהו, הלכת בעקבות עצתו בעיניים עצומות, מ־בלי להרהר ומבלי לסטות ממנה ימין או שמאל.

מפיו שמעתי לראשונה, שלא הכל „חלק", אם לתמוך לשון רכה, במוסד ציבורי מסויים. ועם קום מדינת ישראל, ולאחר שקרה בתנועה המדינית מה שקרה, פרש ורדי לקרן זוית. והתסדר בד־רגשיות. ורדי היה הרביזיוניסט לא רק ל־מובן מלגלגת. היה כזה מבחינת אופיו. היה רביזיוניסט „נועי". הדיבוטיסקאיות היתה בדמו הן מבחינת יסוד הבקרת שבו והן במובן הדור. מועטים היו מבקרים חריפים לחזיונות הישוב, כפי שהיה ורדי. מעטים סבלו, כפי שסבל ורדי למראה הקרוטפציה הציבורית, עם־הארצות ושלטון „הבן השני של סבא נח". חובב־ציון, שמעולם כמותו, סבל קשות למראה כל המתהווה בציון. שולל גלות קיצוני היה ורדי חדור רומאנטיקה עמוקה לבילאיסטוק עיר מולדתו, ולרוחו, היהודית והתבדרותו. ובשעה שאחרים, מתוך ראיה שטחית, עיינו הוסיפו לראות את הווהר שבעסקן פלוני, במוסד אלמוני, הרי הוא, ורדי, כבר ראה את הצלליות. מכל הרבה לבקר לא את חוגי ה„סתדרות", „שקאלעם" בשבול ילדי ישראל דביקות מיש־רות. בחיי המסורת ומהנהיה וחשד גני כל אלה המטיפים לתיקונים נישואים מוקי־דמים וכ׳ וגישושים מצד חוגי הממשלה כדי לשנות את סני החיים הקפואים בעיר־ה היהודית. היה בה מן הרמז, מן המיצמוץ בשפתיים, והמבין יבין. כי ורדי לא רצה להעכיר את רוח בר־שיחתו.

וראה זה פלא: אדם כה פיקח, כה מעשי בהלכה, היה בעצם „לא יוצלח". למעשה. פיקחות ההלכה לחוד ופיקחות מעשית לחוד. ניסה ורדי לחיות עצמאי במובן חמרי ולא הצליח, ונאלץ היה לחיות. מקיר ב־עיירה, למרות רצונו. ורדי תמתי, ציון המרתי" וכך אמנם נראה ורדי בעיני אנשים, שדי אם ברושם ראשון. אבל ב־מידה שהתקרבת אליו, יותר נכון, במידה שהוא התקרב אליך, התגלה לפניך אדם, ש־עיקחותו היא עמוקה, ואינה הוריה בראש חוצות. כי היה ורדי אחד האנשים הפיקחים „החרפיים". הפיקחים הפיקחים, היתה זאת פיקחות בלתי „מלהבתית", לא פיקחות של „קש אכר־לת אש". פיקחותו של ורדי הזיקרה ערמת נחלים לותשות מתחת לגל של אפר. היתה לו לורדי עין חדה להבנת אנשים ומצבים. עצתו היתה עצה של אחד מישב „ומעורב הבריות". לכשיעץ לך משהו, הלכת בעקבות עצתו בעיניים עצומות, מ־בלי להרהר ומבלי לסטות ממנה ימין או שמאל.

מפיו שמעתי לראשונה, שלא הכל „חלק", אם לתמוך לשון רכה, במוסד ציבורי מסויים. ועם קום מדינת ישראל, ולאחר שקרה בתנועה המדינית מה שקרה, פרש ורדי לקרן זוית. והתסדר בד־רגשיות. ורדי היה הרביזיוניסט לא רק ל־מובן מלגלגת. היה כזה מבחינת אופיו. היה רביזיוניסט „נועי". הדיבוטיסקאיות היתה בדמו הן מבחינת יסוד הבקרת שבו והן במובן הדור. מועטים היו מבקרים חריפים לחזיונות הישוב, כפי שהיה ורדי. מעטים סבלו, כפי שסבל ורדי למראה הקרוטפציה הציבורית, עם־הארצות ושלטון „הבן השני של סבא נח". חובב־ציון, שמעולם כמותו, סבל קשות למראה כל המתהווה בציון. שולל גלות קיצוני היה ורדי חדור רומאנטיקה עמוקה לבילאיסטוק עיר מולדתו, ולרוחו, היהודית והתבדרותו. ובשעה שאחרים, מתוך ראיה שטחית, עיינו הוסיפו לראות את הווהר שבעסקן פלוני, במוסד אלמוני, הרי הוא, ורדי, כבר ראה את הצלליות. מכל הרבה לבקר לא את חוגי ה„סתדרות", „שקאלעם" בשבול ילדי ישראל דביקות מיש־רות. בחיי המסורת ומהנהיה וחשד גני כל אלה המטיפים לתיקונים נישואים מוקי־דמים וכ׳ וגישושים מצד חוגי הממשלה כדי לשנות את סני החיים הקפואים בעיר־ה היהודית. היה בה מן הרמז, מן המיצמוץ בשפתיים, והמבין יבין. כי ורדי לא רצה להעכיר את רוח בר־שיחתו.

וראה זה פלא: אדם כה פיקח, כה מעשי בהלכה, היה בעצם „לא יוצלח". למעשה. פיקחות ההלכה לחוד ופיקחות מעשית לחוד. ניסה ורדי לחיות עצמאי במובן חמרי ולא הצליח, ונאלץ היה לחיות. מקיר ב־עיירה, למרות רצונו. ורדי תמתי, ציון המרתי" וכך אמנם נראה ורדי בעיני אנשים, שדי אם ברושם ראשון. אבל ב־מידה שהתקרבת אליו, יותר נכון, במידה שהוא התקרב אליך, התגלה לפניך אדם, ש־עיקחותו היא עמוקה, ואינה הוריה בראש חוצות. כי היה ורדי אחד האנשים הפ

בר׳אות

רוחות חדשות מנשבות בחקר מחלות הרוח

דר. אליהו סגל

הרפואה של זמננו עומדת בסימן השגת גבול ועירבוב תחומים. עקרונות מוצקים ומקושרי מסורת מתרלפים לפעמים במהירות דראמאטית והלכות חדשות גוררות מעשים שמביאים לידי מהפכה בסדרי המדע הרפואי. אי השימושי. לא מזמן היו מחלות האורגנים הפנימיים של הגוף, שמקום משכנם בלבד, למשל, כיס הקיבה — אולקוס ב לע״ז — היה מוגדר כפצע בקרום הרירי של הקיבה והתהוותו של הפצע היתה מוגדת בתהליכים קיבתיים בלבד. אילו נמצא מי שהיה טוען שקיים קשר בין הכיב ובין מצב הרוח של האדם החולה, היה נוכה לשם של בור ועם הארץ, לו ביסא סטודנט אפיקורסות כזאת בזמן הבחינה, היה נכשל ומפסיד שנת לימוד. כיום האפיקורסות הזאת יצאה מגדר השערה גרעיונית ובחדאי אין אף רופא אחד מבין הרופאים שוקבלים אחרי התפתחות המדע הרפואי שיטיל ספק בדעה המקובלת שהאולקוס של הקיבה הוא מחלה פסיכוסומאטית, כלומר מחלה. שגורמים נפשיים וגופניים הם שותפים בעסק ביש זה ואולי נופלת האחריות על הנפש יותר מאשר על הגוף. ייתכן שהבלוטות המייצרות את חומצת המלח שבמיץ הקיבה ושלפעולותן המופרזת הביאה לידי חבלה במרפד הקרום של הקיבה. בה באחר מקומות התורפה. שלו מיחסים את הולדת המחלה, בלוטות אלו אינן אלא כלי שרת בידי מרכזי מוח בגובהים. מתוך סיבות של פוליטיקה פנימית וחיצונית. של האישיות הם נמצאים המרכזים החשובים במצב. של רוגז ומתיחות וכיון שאין להם אפשרות של פורקן בשטחים אחרים הם שופכים את חמתם על הקיבה המסכנה ובאמצעותה של מערכת העצבים העצמאית של האורגנים הפנימיים הם מרבבים אותה ליצור חומצה יתרה. ויגא איפוא שהעצמי אי השימושי הם נמצאים המרכזים החשובים במצב. של רוגז ומתיחות וכיון שאין להם אפשרות לא פורקן בשטחים אחרים הם שופכים את חמתם על הקיבה המסכנה ובאמצעותה של מערכת העצבים העצמאית של האורגנים הפנימיים הם מרבבים אותה ליצור חומצה יתרה. ויגא איפוא שהעצמי אי השימושי הם נמצאים המרכזים החשובים בסדרי המדע הרפואי. לא מזמן היו מחלות האורגנים הפנימיים של הגוף, שמקום משכנם בלבד. למשל, כיס הקיבה — אולקוס ב לע״ז — היה מוגדר כפצע בקרום הרירי של הקיבה והתהוותו של הפצע היתה מוגדת בתהליכים קיבתיים בלבד. אילו נמצא מי שהיה טוען שקיים קשר בין הכיב ובין מצב הרוח של האדם החולה, היה נוכה לשם של בור ועם הארץ. לו ביסא סטודנט אפיקורסות כזאת בזמן הבחינה, היה נכשל ומפסיד שנת לימוד. כיום האפיקורסות הזאת יצאה מגדר השערה גרעיונית ובחדאי אין אף רופא אחד מבין הרופאים שוקבלים אחרי התפתחות המדע הרפואי שיטיל ספק בדעה המקובלת שהאולקוס של הקיבה הוא מחלה פסיכוסומאטית, כלומר מחלה. שגורמים נפשיים וגופניים הם שותפים בעסק ביש זה ואולי נופלת האחריות על הנפש יותר מאשר על הגוף. ייתכן שהבלוטות המייצרות את חומצת המלח שבמיץ הקיבה ושלפעולותן המופרזת הקרומי של הקיבה מביאה לידי חבלה במרפד הקרומי של הקיבה. בה באחר מקומות התורפה. שלו מיחסים את הולדת המחלה, בלוטות אלו אינן אלא כלי שרת בידי מרכזי מוח בגובהים. מתוך סיבות של פוליטיקה פנימית וחיצונית. של האישיות הם נמצאים המרכזים החשובים במצב. של רוגז ומתיחות וכיון שאין להם אפשרות לא פורקן בשטחים אחרים הם שופכים את חמתם על הקיבה המסכנה ובאמצעותה של מערכת העצבים העצמאית של האורגנים הפנימיים הם מרבבים אותה ליצור חומצה יתרה. ויגא איפוא שהעצמי אי השימושי הם נמצאים המרכזים החשובים בסדרי המדע הרפואי.

הרפואה הרגילה. הפילוסוף הצרפתי הגדול מסביר בספרו «המחוק» את שער המחוכים הרבים ורעפי הצחוק שמעורר אדם גופל. — אין אנחנו צוחקים, אומר ברגסון, לאדם שנופל לתוך בור ועם הארץ, לו ידיו שגור מים מסוימים, כגון רעלים שונים — ובריחה האלכוהול — עלולים להביא את הבור אדם לידי מצב. אם בלבד. ידעו שמצבים מ״ מיוחדים יכולים להשפיע באותו כיוון, לידי משל לידה, בהחלת הכמיהה המינית, הם תיינות עורקי המוח. אבל מה מהווה בתאי המוח. ומשמש רקע לתיפקודים המשונים. זה לא היה ידוע. רוח רעה, רוח נכאה, רוח עוקים, רוח תזזית וכל מיני צורות אחרות של דעת בלתי שפויה במידה פחות או יותר רצינית, היו רק צורות לשון ללא הסבר תוכנן הסיבתי הממשי. המדע הפסיכיאטרי עסק בעיקר בחתור המחלה, בסיונן, בחלוקתן לפי סימניהן, המתפק בהנחה שהתפתחותן תלויה בגורמים פנימיים, עיקריים, ובגורמים חיצוניים מסייעים, ברור עם מקריים.

המפנה הגדולי חל ברבע הראשון של המאה העשרים עת חוקר גדול אחד, גוגר, כי הסיר את הלוט מעל מחלת רוח אחת וכבלה פובהק חסם על מקום המשע. את הפושע המתגנב אל תאי המוח, מחבל בהם ומביא עליהם את הסירוף. גוגוסי פיענח את סוד «הסירוף המתקדם» ההולך לסעמים בעיקבות העבר. הוא מצא בתאי המוח של הקולים, כשמחת את הגולגולת לאחר פטירה, את מחוללי העגבת (את הספירוכטה ריפרי מחלות הרוח. בבל אומן הניסיונים שנעשו בזמן האחרון — גם בישראל — בתכשירים סינתטיים לשם ריפוי מחלות רוח הם מעודדים ביותר.

מוחות

אורכו של הלויתן שבאוקיינוס הקרח הדרומי מגיע לשלושים מטר. גולגולתו גדולה כמכונית בינונית אבל גודל מוחו הוא רק כגודלו של המסחמן של המנוע. משקלו של יצור ענק זה הוא כמאה אלף קילוגרם (מאה טון), ואילו משקל מוחו קצת יותר משני קילוגרמים. משקלו של אדם מבוגר הוא בממוצע ששים קילו ו. משקל מוחו קילו וחצי. באופן יחסי. זה מתבטא במספרים שלהלן: משקל מוחו של הלויתן הוא ארבעים אלף פעם קטן ממשקל גופו ואילו מוח האדם קטן במשקלו רק ארבעים פעם ממשקל הגוף. ז. א. שלאדם יש פי אלף יותר מוח מאשר לוויתן, באופן יחסי כמובן. ברם. אין לאדם המבוגר במה להתפאר: אצל הולד היוצא לאוויר העולם היחס הוא יותר מפריע — משקל מוחו הוא שביעית משקל כל גופו.

מידות הגולל והמשקל אינן קובעות את סיב חסקיון של המוח. בני השבטים של פראי אפריקה מוחם גדול ממחם של הסקוטים ומוח האסקימוסי גדול מ־ מוחו של ההולנדי.

מקובל לחשוב שמידת התפתחותם של חריצי המוח היא הקובעת מבחינת הת־ בונה והכשרונות. בקשר עם זה יודוע עובדה מבדחת ביותר: כשבדקו את מוחו של המלומד הגאוני הלמהולץ אחרי מותו (בספטמבר 1894) מצאו איזו התפתלות מיוחדות בחלק הבסיסי של המוח. הת־ פתלות שכמוה לא ראו האנאטומים אצל שום בן אדם לפניו. הם היו בטוחים ש־ גילו את סוד הגאוניות. אבל לאחר זמן מה מצאו את אותה «הסיבה הגאונית» אצל קוף ממשפחת השימפאנזה.

נראה יצטרכו עוד המלומדים להסריח את מוחותיהם לא מעט עד שיפענחו את רזי המוח.

דר. א. ס.

מן הגוף ומן הרחוב

משנכנס אלול יתקע בשופר

מאת א. רואי

אוף, עייפנו משרב הקיץ! השנה יותר מבשנה הקודמת ואפילו לפני חמש ועשר שנים.

אומרים שהניסויים בפיצוח גרעיני הא־ טומים גרמו לגלי החום שפקדו את אר־ צנו וגלי הקור שבאו על אנגליה ומדינות אירופה אחרות בעיצומו של הקיץ הזה.

אם כה וכה, ברוך שפטרנו! הקיץ חולף עובר. אמנם, ביום יש. והשמש עוד מחג־ כלת לנו וקופחת על הראש בפולסי אש. אבל בערבים שוב אין שליטה לחום.

ועל השולחן עולים רק ענבים אפילים. ה־ עבביות נתמלאו בם ורק עתה טעמן בשל. האבטיחים דומים לגיגיות בורצות עסים מתוק. מבשילה האדמה פרייה ומשלמת כפל כפליים לעמל. שהשקיאה בזעת אפיים.

בטיילך בלילה יש ומגיחה פתאום מזויע אפילה רוח קרירה. מבשר ראשון על גשמים וצינת חורף. ומפתיעה אותך בסוד חליפת הזמנים. שאילו גם רצית להתעלם ממנו. איגך יכול.

אכן, שלמה קיצבת השנה ועוד מעט יתקע בשופר ותתחדש עלינו שנה שניה.

כך ינקוף הזמן ויגבר לתוך גביע הנצח...

לוח לכבוד השנה החדשה

ולכבוד השנה החדשה הבאה עלינו לטו־ בה הוציאה קרן היסוד לוח חדש ושלחה אותו להורמיה בארץ ובחו״ל. אכן, מתנה יפה היא זאת: — «לוח אמנותי ישראלי»

— שם זה מתנוסס על השער.

אתה. מעלעל בלוח וראוה צילומי־נוף מרהיבים את העיין ביפיים ותמונות הוני מקשטים אותו. ליד מתקני ענק של מפעל הפוספטים בנגב. צילום קוביות בתרשיכו־ נים בפרברי תל־אביב. תמונה רומנטית של דייג. בכנרת מתחלפת בצילום המון רוקד בפורים בהרצליה. וילדים קטנים בוצעים מצה. על דף אחד ומגדל קידוח הנפט בסדום מתנוסס על דף שני.

מה נאמר ומה נדבר — כלי מפואר. אך בלי סירבה א־אפשר אצלנו: הלוח הוא שנים הרגנום. ורק אחד מקרא. הוא מיודע בשביל יהודי הגולה ולכן נתון הבסבר מ־ תחת לכל צילום באנגלית. ואף הפסוק מן המקרא המובא בכל דף במקורו. ניתן לצי־

דו תרגום אנגלי.

אך למה נשלח לוח כזה לבתי ישראל במדינת ישראל? האם לא חייב רגש הטקס להדפיס מעט לוחות בלי הכתבות הלועזיות ולא לגרום לכך, שאת קיר ביתו של כל תורם בארץ יקשט לוח שהאוחיות הלטי־ ניות הן הבולטות בו, ואילו המלים העבריות המעטות בטלות בו בששים?

היכן יתה הכבוד שאפילו קרן היסוד ד־ יש בספיור הרבה רגש ודמעות למכביר. אולם על התרגום הקולוגיני של האופרה — שהוא במקרה זה הראשון במינו — יש כידוע היתה המלאה להוציאו. הוסרטת משכוש לבמאים רבים, ולא פעם רמז מי מהם על האפשרות הקלה להעזר בסיסו־ ולהשמיט את האופרה. אם נשרו הבמאים מכך עד כאן, יש להודות על כך לאחריות הכבדה שהטילה עליהם מלאכת הרגום האוכ־ רה האמנותית, ליצירה קולוגיית אמנותית עם אחרת.

עם התפתחות המסחרית שחלה בתע־ שיית הסרטים האילמים (ועמדנו עליה במ־ דור זה לא פעם) נגזרה גם הגישה האמנו־ תית, שעד כה ליוותה את הסרטים האי־ למים השונים. היצרנים שבאו בסודו של המתכון «הוליבודי» בדוק, הציפו את ה־ סרט בצילומים מרהיבים, הרחיבו את העילילה ה־ עד לאקסיומים, והסיפו מסכ־ סציות של אהבה במרכאות ובריחליות ללא מר־ כאות, ושקשור את כל התבשיל במבחר מצומצם של קטעי נעימות מתוך האופרה. הנעימות הידועות ביותר, כמובן, והתוצאה היתה גרסה מצולמת, חסרת קצב ומשע־ ממת של האופרה שדברה אל לבם של צר־ פים רבים.

השם שעטרה לה האופרה ימשוך בודאי את הקהל, אולם חוץ ממספר צילומים ריא־ ליסטיים שצבעי הפרנקולור מוסיפים להם חדות אכזרית, דומה שהתמורה תהיה אכ־ סית.

(הערת כו ריים: הפרוסקסיט והשער של הסרט בטיחים את תצוגתו בשיטת הסינימאסקופ התלת ממדית, איננו משע־ רים, כמובן, שתצוגה זו עשויה לשנות הרבה באיכות. אולם מספר צלומים מהסרט ודאי וודאי שהיו נראים מרהיבים פי כמה בשיטה זו, וחבל שעדין איננו יכולים ל־ הנות מכך.

תצוגה של אימפריה שוקעת

לכשנסתיימו בלונדון אחרוני הטכסים ו־ החגיגות שנערכו בשנה שעברה לכבוד הכ־ תרתה של המלכה אליזבט השניה, ושהביאו לאנגליה מספר רב של תיירים מארצות העולם כולו והאימפריה הבריטית בכללה. צץ במופם של אנשי משרד המושבות רעיון מוזהר. כידוע, ירדה הפריסידיה הבריטית מאז מלחמת העולם השניה אפילו בתוכבי האימפריה שלה. עמים קולוניאליים שהש־ תחררו. אם בכוחם הם ואם בכוח תכבי מעצמות. החדירו אפילו לסבבי אפריקה ה־ חשובה את הדעה, שהם. ריונות א יטית אינה מתת מקודשת מתשנים, ושאפשר ואפשר לעוער עליה ואפילו לסלקה כליל. דברים אודות הפרדה מארץהאם ו״א־ תלות מוחלטת אפשר היה לשמוע לא רק בהודו המשתחררת זה עתה, אלא גם ב־ דומיניונים ותיקים, שתלותם בארץהאם היא על הניר בלבד כבר משך עשרות ושנים רבות, ודומה היה, שהנסיכה הצעירה, שזה עתה זכתה בכתר־מלכות של אימפריה של־ מה, עלולה להשאר, ולא אחרי הרבה שנים רק עם הכתר בלבד. — מדוע לא גנבה

המדע בשרות האדם

מורה־משקיר לבנוק

חברת מרסין דאקר שבלונג ביץ, קלי־ פורניה־בנתה מור־משקיר שאפשר להרכי־ בו על כל מנוף או מכונת הסט, המציין על גבי לוח את משקל המשא המורם. החברה טוענת שמורה־משקל זה לא זז בלבד שמאפשר הוא הערכה מדויקת של המשא המועבר, אלא גם מונע מן הציוד תקלות העלולות לבוא עקב העמסה מופ־ רזת.

תפיחי אדמה מפוסטרים

כתוצאה מניסויים שנעשו במעבדה ה־ ממשלתית באופסוון, לוגג איילנד הסתבר. כי שימוש יעיל בקרינה אטומית יאפשר איחסון תפוחי אדמה במשך 18 חודש מבלי שהלל יתרקבו או יצבנו. הניסוי נערך בעזרת שפופרת של קובלט מקרין. לדעת המלומדים יהיה לשיטה זו ערך שמושי ובכוונתם לבדקה גם לגבי גידולים אחרים.

נילון ודגים

השבדים חקרו ומצאו כי נילון הוא החומר השב ביותר לעשיית מכסורות. נראה כי אך בקושי מגלה הדג מכסורת עשויה נילון ובמיוחד גדול השלל במכ־ מורות עשויות נילון חד־חוטי. מכסורת נילון ממוצעת שולה שלל כפול מזה שעד כה נחשב לעשיר, ואילו מכסורת נילון חד־חוטי מעלה שלל גדול פי 10—9 מזה של מכסורת אריג רגילה.

חיונה ואפילו בקושי בריצה עם תיקים תחת בתי־שחיים מבית משפט אחד למשנהו. מעיוטים יקלוט במקצועם ומבנגנון הממ־ שלה והמפלגות ורובם יהוד «לומפנפרולטר־ יאט» מדופלם...

מן ההווי

מר סינורי הורס את ה„מוראל" הגברי

מאת ש. בן־יעקב

„מר סינורי" — קראו לו הגברים בבית המגורים, מי בלעג, מי בבוז ומי בחיוך סלחני. את כינויו רכש לו בשל היותו, מיד עם הכנסו לדירתו, לובש סינור־מטבח וני גש לטפל במשק־הבית, הדחת הכלים ב מטבח, או בעשית „ספונג׳ה" בחדרים. אמנם כן: גם שאר הבעלים שבבית, וב־ הוכם המלגלגים על מר פולחנוביץ המצ־ נה סינורי, נצטו לעתים על ידי נשותיהם להתפשל שרוולים ולבצע פה ושם עבודות בדירה, השייכות לתחום עקקת הבית. אך הללו, עם הענוותן ב„צר", קיבלו את הדברים כיאה לגבר אמיתי: ברישון ובחריקת־שן, ולעומתם, מר סינורי כאילו שש על עבודה נשית ועוסק בה לשמה. הוא המכשל את הארוחות, מנער את השטיחים, מסדר את הדירה ומספל בחינוקת החמודה שלו. כאי־ לו נולד להיות עקרת־בית ואין לו אשה לעזר כנגדו, והאשה — בריאה וצעירה דו־ קא, ואוהבת להתפנק. ומדוע לא תתפנק, כשלצידה ייצור כזה, הכוטה מדרך גבו, ומשפיל את כבוד עולם־הגברים עד כדי הרפת לבוש סינור־נשי בבית?

שיחק לו מולו, למר סינורי, כי עבד ב־ ערבים כמבקר־כרטיסים בבית־קולנוע, וכך יכול היה להקדיש את שעות היום למלאכת הנשים, כשחשקה נפשו. סיפר אחד השכנים בלעג עצור: „הבוקר נזקקתי לאיזה חפץ, שראיתיו אצל משפחת פולחנוביץ. אני מ־ צלצל בדלת הדירה, וכאשר היא נפתחת, נתקלת עיני כראשונה בסינור־מטבח משני בץ שבפתח. „שלום הגברת פולחנוביץ" — אמרתי מתוך היסח־הדעת. „סליחה, מר פולחנוביץ", תיקנתי חיש את עצמי, כי, כמובן, מר סינורי עמד לפני. הוא הכניסני לתוך המטבח, ודברנו על דא ועל הא. המשיך לעסוק במלאכה; „מה אני אומר: בשבוע מלאכות בבת־אחת. הנה עומד הוא ליד „לוח־גיהוץ". כשבקערת שלרגליו ערי מת־כבסים. הוא נוטל חולצה לידיו, בוחנ את המגוקן אם התחמם די צרכו, ומתחיל להעבירו על הכתונת בתנועות מדודות, מומחה ממש. בינתיים משמיעה התינוקת שבעריסה, אף היא לצירו, צריחה־רבתי. חיש מפעיל סינורי את רגלו הימנית, ומעגיל את העריסה הלוך וחזור, הלוך וחזור. לפתע עולה מאחד הסירים שעל התנור־החשמלי שלפניו ריח חשוד. בעוד רגלו הימנית מ־ נענעת את העריסה ידיו האחת אוחזת במג־ הץ, תופס סינורי שלנו כף גדולה, ובוחש יבון השניה בתשביל הקודח שבסיר. למרי־ אה גבר מנחוך זה, הלבוש סינור־נשים אריך על גופו, ונוסק בידיו וברגליו גם יחד־ בגי־ הון כבסים, בבישול ארוחה ובשמירה על התינוקת בעת ובעונה אחת. אך בקושי התאפקתי לפרוץ בצחוק אדיר."

„הלזה ייקרא גבר?" — שאל מר חצרו־ ני, יהודי מסרבב ובעל בעמיו, בבוז גלוי. „הדבר ניתן לכירור", הצטחק אדון שולי חובסקי, הגר ממול דירת משפחת פולחנו־ ביץ, והנמיך את קולו כאילו עומד לגלות סוד כמוס: „מעט שיצאנו יחד, ראיתי במו עיני כיצד חיפש סינורי שלנו אחרי מקום מסויים, ולאחר היסוס קל נכנס בכל זאת דרך דלת, שעליה היה רשום בפירוש: לגברים."

„כך, או כך" — העיר חצרוני בחריפות. „בושה היא לגבר להשתעבד כולו לרצון אשתו."

„רחמיאל!" — נשמע ברגע זה קולה המגבית המאוחדת מצוות בו לגבי שפת הל־ אום והמדינה?

האמנם דרושה עוד תגבורת למבול ה־ אנגלי של סרטי־קולנוע, עתונים וספרים כו אנו כבר טובעים עד לצוואר?

אנשי רוח ואגרונומים...

בפקולטות השונות של האוניברסיטה ה־ עברית בירושלים לומדים קרוב לשלושת אלפים סטודנטים. לפקולטה הרפואית מת־ קבלים כל שנה רק חמישים תלמידים מתו זה של יודעי־חוק?

מי פתי ויסריד את מנותתו בשאלת־תם זו. העוקר — הדיפלומה.

לעומת זאת מונה הפקולטה החקלאית אשר ברחובות לא יותר מששים סטודנטים. אמנם היה זמן והוא לא רחוק, שהורים בתל־אביב ובמקומות ישוב אחרים בארץ היו שולחים את בניהם ללמוד במקומ־ ישראל, או בבית־הספר החקלאי בדורי והע־ שרים בהם שלחו את בניהם אפילו לגאנסי, כדי להכתר בתואר אגרונום. אילם מאו סר מיקום. אולם הפקולטות של מדעי הרוח אין גבול ליכולת הקליטה שלהן. מל־ בד הלומדים משפטים בירושלים יש מאות סטודנטים לבית־הספר הגבוה למשפט בתל־ אביב.

הורי בנים ובנות, שהם ביגרי בתי־הספר התיכוניים, נוהגים בארץ כפי שנהגו בני־ לה. האידיאל היה ונשאר: בן מדופלם ובת מדופלמת בתואר של דוקטור, ואם לא דוקטור, הרי לכל הפחות עורך־דין, או מומחה למרפאי־רוח. דבר לא נשתנה. יהודי תל־אביב נוהגים בבניהם כפי שנהגו הו־ רים יהודים בחרשה, בקרקוב ובלובוב, וכפי שנוהגים היום יהודי ניו־יורק בכל עיר אחרת בעולם.

מבחינה מסוימת הולך הישוב ונעשה

דומה להודות גליציה, שהיתה ואינה עוד. היא רחשה „דוקטוירימלעך", או עורכי־דין בעלי תואר דוקטור, כמנהג המדינה ההוא, ואף אנו בו. שנה שנה מוסמכים מאות. בוגרי האוניברסיטה לעורכי־דין.

מאין תימצא חיונה למחצה הולך וגדל כבר זרמו מים רבים מן הירדן לים־המלח וכיום רוצים ב„תכליה". אמנם היום דרו־ שים מדריכים חקלאיים ואגרונומים פי מאה מאשר לפני חמש־עשרה — עשרים שנה. למעלה מחציתה של הארץ שממה, וכדי להפרותה אפילו בעזרת עולים חדשים מ־ מרוקו, הנשלחים מיד מן הנמל לנקודות חקלאיות, דרושים אלפי בעלי־מקצוע חק־ לאיים, כדי להדריכם ולהשרישם במשקים הנמסחים ליריחם. אולם במדינת ישראל סוב־ ריים הורים וסובבים עצירים אחרת, מאשר היו שולחים את בניהם ללמוד במקומ־ ישראל, או בבית־הספר החקלאי בדורי והע־ שרים בהם שלחו את בניהם אפילו לגאנסי, כדי להכתר בתואר אגרונום. אילם מאו סר מיקום. אולם הפקולטות של מדעי הרוח אין גבול ליכולת הקליטה שלהן. מל־ בד הלומדים משפטים בירושלים יש מאות סטודנטים לבית־הספר הגבוה למשפט בתל־ אביב.

הורי בנים ובנות, שהם ביגרי בתי־הספר התיכוניים, נוהגים בארץ כפי שנהגו בני־ לה. האידיאל היה ונשאר: בן מדופלם ובת מדופלמת בתואר של דוקטור, ואם לא דוקטור, הרי לכל הפחות עורך־דין, או מומחה למרפאי־רוח. דבר לא נשתנה. יהודי תל־אביב נוהגים בבניהם כפי שנהגו הו־ רים יהודים בחרשה, בקרקוב ובלובוב, וכפי שנוהגים היום יהודי ניו־יורק בכל עיר אחרת בעולם.

מבחינה מסוימת הולך הישוב ונעשה

דומה להודות גליציה, שהיתה ואינה עוד. היא רחשה „דוקטוירימלעך", או עורכי־דין בעלי תואר דוקטור, כמנהג המדינה ההוא, ואף אנו בו. שנה שנה מוסמכים מאות. בוגרי האוניברסיטה לעורכי־דין.

מאין תימצא חיונה למחצה הולך וגדל כבר זרמו מים רבים מן הירדן לים־המלח וכיום רוצים ב„תכליה". אמנם היום דרו־ שים מדריכים חקלאיים ואגרונומים פי מאה מאשר לפני חמש־עשרה — עשרים שנה. למעלה מחציתה של הארץ שממה, וכדי להפרותה אפילו בעזרת עולים חדשים מ־ מרוקו, הנשלחים מיד מן הנמל לנקודות חקלאיות, דרושים אלפי בעלי־מקצוע חק־ לאיים, כדי להדריכם ולהשרישם במשקים הנמסחים ליריחם. אולם במדינת ישראל סוב־ ריים הורים וסובבים עצירים אחרת, מאשר היו שולחים את בניהם ללמוד במקומ־ ישראל, או בבית־הספר החקלאי בדורי והע־ שרים בהם שלחו את בניהם אפילו לגאנסי, כדי להכתר בתואר אגרונום. אילם מאו סר מיקום. אולם הפקולטות של מדעי הרוח אין גבול ליכולת הקליטה שלהן. מל־ בד הלומדים משפטים בירושלים יש מאות סטודנטים לבית־הספר הגבוה למשפט בתל־ אביב.

הורי בנים ובנות, שהם ביגרי בתי־הספר התיכוניים, נוהגים בארץ כפי שנהגו בני־ לה. האידיאל היה ונשאר: בן מדופלם ובת מדופלמת בתואר של דוקטור, ואם לא דוקטור, הרי לכל הפחות עורך־דין, או מומחה למרפאי־רוח. דבר לא נשתנה. יהודי תל־אביב נוהגים בבניהם כפי שנהגו הו־ רים יהודים בחרשה, בקרקוב ובלובוב, וכפי שנוהגים היום יהודי ניו־יורק בכל עיר אחרת בעולם.

מבחינה מסוימת הולך הישוב ונעשה

שלכת

המשפחה המיותמת

(—דיש—) — היה. זה בעיצומו של המרד. באחת מהתקפות הארגון הצבאי הלאומי על מרכזי המשעבדים נפל אשר־ קה בקרב. הוא היה בן למשפחת ירי־ שלמית מסורתית, שתינוקה. מת בגיל שב־ תי בנותיה על ברכי אהבת ציון ונטעה בלבותיהם את כמיהת הגאולה השלמה. קשה היה השבר שעבר על הבית עם נפול הבן היחיד. במשך שנים לא חדלו ההורים השכולים לסמוך לבנם יחידם.

אלא ... רל שתתאכזר כ״כ למשפחה, לא חדל מלהתנכל לבית זה. הפעם נגע־ צו צפרניו של מלאך־המות בבת הבכו־ רה, שזה מקרוב נישאה. במשך חדשים שכבה האשה הצעירה על ערש־דוי, ול־ פרצה הנאנחה מגרונן: „הוי, לו דמיית אתה רק במקצת למר פולחנוביץ, מה מאושרים היו חיי!"

כך נמשך הדבר עד שפשטה ביום אחד שמועה מזרזה סביב היעלמו של מר פול־ חנוביץ. שכני הבית החליטו לחקור בדבר, ועד אותו ערב חזר מר חצרוני, כולו זו־ הר משמחה, ובישר לחבריו לגורל: „הוא ברח בין לילה! נטש את אשתו והתינוק! הידד!"

אותו לילה רכבו הגברי על „הסוס". „נו, מלכה, מה את אומרת לפולחנוביץ שלך? בעל מסור, הה? דוגמה לכל הגברים, הה?" שחקו הנשים ולא ידעו מה להשיב.

אך כבר למחרת העיבו עננים על שבחת הגברים. מר חצרוני בישר להם בסוד, שאמנם נטש סינורי את מקום מגוריו לשר־ כון, באשר גם משם סילקוהו השכנים לאחר שעמדו על חתירתו תחת ה„מוראל" של הגברים בבית. ואולם, למעשה רק עבר ל־ באר־שבע, שם קיבל משרה בקולנוע חדש אל תגלו דבר! — הזהיר חצרוני את חבריו לצרה. והרי המרחק בין תל־אביב ובבאר־ שבע רב למדי."

מאותו יום נמנעים בעלים ונשים כאחד בבית מסויים בתל־אביב מלגעת בנושא ש־ שמו פולחנוביץ וכל הקשור בו מטוב ועד רע. וכך חזר ושרר שלום־הבית אצל הש־ כנים. אך החרדה טרם פגה מלב הגברים. מעיד פעם, בראותם איזה סינור־מטבח צץ בפתח „בתרב ליבם: האם חזר סינורי, מע־ לצת הגברים ואהוב הנשים לביתם?

המסוסלל של הגברת חצרוני מהקומה חש־ לשות. „בוא מיד לתלות את הכביסה על הגג!"

„אני בא, אני בא!" — קרא חצרוני, החוויר והסמיק לסירוגין, פנה וטיפס מ־ בוהל על המדרגות.

• • •

ככל שהבעלים בבית לא סבלו את „עבד־ המטבח" הזה, מר סינורי, אימצו איזו הנשים לליבן. „איזה גבר נפלא!" — קראו בהתפעלות. „ראו נא, הביטו, כיצד הוא מתייחס אל אשתו. הרי הוא אינו נותן לה לגעת בשום עבודה־שחורה. את הכול הוא מסדר במקומה. ממש תיי נסיכה היא חיה!" ורבתה הקנאה בגברת פולחנוביץ על ש־ זכתה בבעל מסור כזה.

ואכן, מי קם בבוקר השכם ואץ להשיג חלב טרי בשביל התינוק? — מר סינורי. מי רץ לשוק וסוחב הביתה סלים כבדי־ם עם מצרכי־אוכל? — כמובן, מר סינורי. מי מוריד מדי יום ביומו את פח־האשפה לחצר? — מר סינורי, איזו שאלה? עם זאת היא עובד בלילות ומפרנס את מש־ פחתו בכבוד. הוי, הלוואי והיה לנו בעל כזה! — נאנחו הנשים בבית והחלו למנות את החסרונות של בעליהן.

הדוגמה הקלאסית של הבעל המסור פול־ חנוביץ לעיניהן, החליטו נשי שאר הדירות, לחנך את בעליהן כדמותו. „קח לך דוגמה ממר פולחנוביץ" — הטיחו בכל הזדמנות בפני הבעלים הנדהמים, שהעיזו לעקם את האף בן במקצת, בביאון בחביעה זו או אחרת אליהם. „סינורי זה הוא פשוט סיר־ טום שמומש!" — השיבו הבעלים על כך בביטול, אך הם ידעו בלבם, שאם לא יח־ לו בקרוב את השפעתו הרסנית של סינורי על „מוראל" הנשים, תהרס גאוותם הגברית ללא תקנה.

נתקבצו הגברים והחלו להיועץ ביניהם. כיצד מתפסרים מצרה זו ששמה סינורי. „שמעתי, שבמוזנון לעבור לאיזה שיכון", — הודיע חצרוני. „אלא — שמחפש הוא אחרי הלוואה בלי ריבית."

„אני אשיג לו את ההלוואה!" — קרא מר שולחובסקי, שהיה מקורב לבנק מסחרי קטן, „רק שיסתלק מפה, ולא יהרוס את שלום־הבית שלנו."

וכך אירע. כל הבעלים שבבית עשו כמיי טב כוחם, כדי לזרז את עזיאתו של השכן פולחנוביץ לשיכון. וכשבא היום, ומר סי־ נורי העמיס את הרהיטים על המכסית וגנב עם אשתו הצעירה ותינוקו החמודאל מחוץ לעיר, נשמו גברי הבית לרווחה.

והרי מגוחך הדבר!

מעתה שוב יחזור הבעל וישלוט בביתו.

• • •

לא בנקל נשכח מר פולחנוביץ ודוגמתו המהירה מלב הנשים. עוד חזרו והוכיחו לא אחת את בעליהן בפניהם על קשיחות־ הלב שלהם ואי־רצונם הבולט להושיט יד לעזרת עקרת־הבית, הכורעת תחת נטל העבודה, הראגה והאחריות. ושוב ושוב מעלה הנאנחה מגרונן: „הוי, לו דמית אתה רק במקצת למר פולחנוביץ, מה מאושרים היו חיי!"

כך נמשך הדבר עד שפשטה ביום אחד שמועה מזרזה סביב היעלמו של מר פול־ חנוביץ. שכני הבית החליטו לחקור בדבר, ועד אותו ערב חזר מר חצרוני, כולו זו־ הר משמחה, ובישר לחבריו לגורל: „הוא ברח בין לילה! נטש את אשתו והתינוק! הידד!"

אותו לילה רכבו הגברי על „הסוס". „נו, מלכה, מה את אומרת לפולחנוביץ שלך? בעל מסור, הה? דוגמה לכל הגברים, הה?" שחקו הנשים ולא ידעו מה להשיב.

אך כבר למחרת העיבו עננים על שבחת הגברים. מר חצרוני בישר להם בסוד, שאמנם נטש סינורי את מקום מגוריו לשר־ כון, באשר גם משם סילקוהו השכנים לאחר שעמדו על חתירתו תחת ה„מוראל" של הגברים בבית. ואולם, למעשה רק עבר ל־ באר־שבע, שם קיבל משרה בקולנוע חדש אל תגלו דבר! — הזהיר חצרוני את חבריו לצרה. והרי המרחק בין תל־אביב ובבאר־ שבע רב למדי."

מאותו יום נמנעים בעלים ונשים כאחד בבית מסויים בתל־אביב מלגעת בנושא ש־ שמו פולחנוביץ וכל הקשור בו מטוב ועד רע. וכך חזר ושרר שלום־הבית אצל הש־ כנים. אך החרדה טרם פגה מלב הגברים. מעיד פעם, בראותם איזה סינור־מטבח צץ בפתח „בתרב ליבם: האם חזר סינורי, מע־ לצת הגברים ואהוב הנשים לביתם?

הנכם מאזינים ל...

תרגיל מחץ

מאת מיכאל קשיב

תרגיל מחץ הינו תמרון חד צדדי, בו מדגימה יחידה, או יחידות אחדות, הת־לי־ כיבושו של יעד מבוצר. התרגיל הוא, כא־ מור, מבצע חד־צדדי, ללא השתתפות כוח מתנגד. התרגיל בא לסכם לאנשי היחידות המשתתפות הלכה למעשה את לימודיהם התאורטיים, או שהוא מהווה חזרה על מבצעים קודמים.

אנו יודעים כמה אנשים ממשתתפי התר־ גיל, שרפורטז׳ה מוקלטת ממנו שמענו ב־ יום בי במשדרי גלי צה״ל — „בין הדב־ לים" — השתתפו במבצעים דומים בכל־ חמת העצמאות. איננו יודעים אם מישהו ממפקדיהם זכו להשתתף במבצע דומה ככבוא מצודת עירקסואין, אולם ממה ששמענו בשידור, הבנו שאם כך ואם כך היו להם למשתתפים יודיעות תיאורטיות מכסימליות וכח־בצוע מושלם.

במשך התרגיל שארך ודאי הרבה יותר זמן ממחצית השעה שנכללה בזמן השידור, תפשו היחידות השונות עמדות בשטח, הה־ חפרו מול היעד המבוצר, ובשעת־האפס פתחו באש מרכזת של הרכב המשורין ומרגמות הרגלים. מטוסי־קרב נכנסו לפע־ לה והמצעות בפצצות נאפאלם שגילינו את רחבי האימפריה הזקנה רעיון זה. ואכן, בתחילת חורף זה יצא הזוג המלכותי למסע סיור סביב כל ארצות האימפריה כולן, שהוא למעשה כיור כל־עולמי. אלה מהקוראים שעקבו אחר מסעותיהם של אנשי־הסיור המל־ כותית „ק/ק גוטיק", גובחו ודאי לדעת, שרעיון זה נשא פרי. גלי התל

כספורט

איומקא לא יעזור הפעם

השחיתות בהתאחדות הישראלית אינה סר־סקה. אדרבא, ואדרבה ראשיה אינם מעניינים כלל בהכרעות המצב, בבעור הרקבון ובהצלת הכדורגל הישראלי...

לאחר הפשיטה של בית־ד׳ תל־אביב לבית המשפט המחוזי בענין המשחק המכויים מכבי חיפה — מכבי פ״ת, מצאו להם ראשי התאחדות לכדורגל דרך מקורית להתגונן. **במקום לבוא לבית המשפט ולספר את האמ־מת על אותו משחק, להתאחדות ולהכות על חטא, החלו הם באיומים על קבוצת בית־ד׳ ת״א אשר העיזה לצאת במלחמה גלויה נגד השחיתות והרקבון. ראשי ההתאחדות ל־כדורגל יצאו בהכרזה כי בית־ד׳ תעוש על פי־חלת לבית המשפט, ובאים נאמר עוד „כי אפשרי שבית־ד׳ ידרוק בכלל מהתאחדות לכדורגל״.**

אין דרך מקוריות! ישנה נושנה להתגוננות זנחי הדרך בה בחרים אנשים ומוסדות שאין להם כל עובדות ונתיחות להתגוננות, ה־מסתגים מפני משפט צדק והמנסים ע״י ה־אימרה הידועה „חפסת את הגנב״ להגן על עצמם, מבלי שתהיה להם כל זכות מוסרית לכך.

עניין ההתאחדות הישראלית לכדורגל ו־ראשיה הועבר בעקיפין לפני כס המשפט ה־ישראלי. לכן לא יעזור להם הפעם. בבית המשפט הישראלי שורר, הצדק והיושר, ו־שם אין מכירים בקלקולים בכל ענייני „פיפטי־פיפטי״ ובכל חכמ־סים מפלגתיים. ספורטאי ישראל, אוהדי הספורט ועס־קנית הישרים מחכים בכליון עיניים לפסק הדין.

ח. אברהם

נבחרת הפועל בשיקסט 1:3 (0:1)

נבחרת חכדורגל של „הפועל־הציוקה ביום רביעי הז לגבור על הקבוצה הטורקית „בשיקסט״ ב־שעור 1:3. לאחר שהמחצית ה־ראשונה נכתיימה אף היא בית־רון „הפועל״ 1:0.

המשחק נערך במגרש „באסוס״ ביפו ב־שפופו של שר. מחיפה ובנוכחות כשלושת אלפים צופים. הקבוצה הטורקית גילתה במשחקה זה חולשה מדהימה, מסוגה כל רוח לחימה וחתקניה התרוצצו ללא כל תכלית על המגרש ולרוב „ויתרו״ לאלה של „הפו־על״. ונדמה היה שאין הם כלל מעונינים לשחק...

נבחרת „הפועל״ לעומת זאת לחמה במרץ, ההגנה בהרכב שויצר, מורדכובין ויוס הי־תה בלתי חדירה וגם הרצים בלוט ו־וילבר־שטין. שהחלו את משחקם תוך הסכנות, השתפרו בהמשך המשחק.

בשורת החלוצים בלט המשחר הימימי סטלמך, במיוחד במחצית השנייה. חיטו גל־זר כבש שער נהדר והבריק אף הוא בר־געים מסוריימים. הקיצוניים (וליקוביץ ו־סוביאש ואחרי כן הייגה) היו חשימים כן גם המקשר השמאלי רחביה רוזנבאום. ולסו־קר בשער במידה שהוסדר מילא את ת־מו־כל עליו.

הטורקים הופיעו למשחק זה באותו אי־כב. אשר במשחק הראשון נגד נבחרת ס״ן. כבר בהתחלת המחצית הראשונה נראה היה שבאם הטורקים לא ישתפרו בהמשך ה־זמן, הרי מובטחת להם תבוסה. כך גם היה. לאחר התקפות הדדיות מעביר סטלמך בדיקה 28 את הכדור לחיים גלור הסורק בל „דריבל״ מהיר ובועט מ־12 מטר לפינה הר־ימנית הנמוכה. הכדור חודר לרשת מ־בלי שהשוער יספיק אף לעמוד על המצב.

בדקה 50 מוסר גושקין בסבוב את הכ־דור לבלנוב הבועט בחזקה לשער וכובש את שער השוויון.

לא חולפת דקה וסטלמן מעלה בבעיטת קשת את התוצאות ל־2 : 1 לאחר אי הבנה בין שוער הטורקים ובין הימיני.

חשבת „בשיקסט״ — נבחרת חיפה

קבוצת „בשיקסט״ תשחק משחקה האח־רון בישראל במגרש העירוני בחיפה נגד נבחרת „הפועל־מכבי״ המקומית.

בית־ר ת־א — הפועל רמת־גן

משחק ידידותי בשעה 4 אחה״צ במגרש ה־פועל רמת־גן.

ספורט בעולם

במשחק שנערך בקארדיף ברת נבחרת יוגוסלביה על נבחרת וולס בשעור 3 : 1, כל השערים הוקעו במחצית הראשונה של ה־זמן המשחק הנבחרת יוגוסלביה תקפה במרבית שחקני הנבחרת הזו, לא השפיע על משח־קה הטוב של הקבוצה היוגוסלבית.

נורבגיה — שבדיה 1 : 1

דנמרק — שוויץ 1 : 1

שיא אירופי חדש בקפיצה לגובה

אלוף אירופה השבדי בנגט נילסון בחמ־רות מראימה לפני מאזינינו. — חבל רק שתוכלות שלמה הוקדשה לספר דל ערך יחסית לספר זה.

בשבוע הבא

משערי השבוע הבא עומדים, כמובן, ב־סימן ראש־השנה.

ביום א׳ יפתח שבוע החג בברכבות המסר־רתיות של הרב יצחק הלוי חרצוג מיד לאחר החדשות. משרד לקראת ראש־השנה בעריכת בנימין צביאלי — בשם תכנו — אנסולוגיה מסורתית מענייני ה־חג. ישודר ביום כ׳ בארבע אחר־הצהריים. סיפורו של שי עגנון, — „ימים־נורו־אים״, יקרא ביום ב׳ בחרים. ב׳, א׳ בראש־השנה באותו ה־אופרת „דוד״ מאת דיוסן מילו. תשודר משך יום ד׳, ב׳ דראש־השנה, החל מארבע אחר הצהרים.

כן יועברו כרגיל ביום שבת, יום־כיפור ל־ני החג, הסליחות שייאמרו בבית־הכנסת הגדול בתל־אביב.

הטור החקלאי

טיוב האדמה

על חשיבותו של הזבל הירוק כמטייב את הקרקע וכמעלה את היבולים אין עוררים ב־הדבר וכוכח בנסיון החקלאי שנרכש ב־ארץ. אולם, יש המטילים ספק בכדאיות הכלכלית של הזבל הירוק לעומת כרבים (גידול מכיסוי) אחרים. כשבנלים זבל ירוק מספרדים שנה חקלאית אחת נוסף להוצאות הגידול. בעלי דעה זו טוענים שכמות החו־מר האורגני שמתוספת לקרקע ע״י הענעה הזבל הירוק מעטה, לדעתם. גידול צמחים לשחת או לחתמיץ חלבוני (קסניות) יכול להחליף במידה מרובה את הזבל הירוק וע״י כך ניתן לגשל את הקרקע עונה נו־ספת.

לעומת זאת טוענים מצדדי הזבל הירוק כי גידול זה משפר מאד את מבנה האדמה, (סטרוקטורה) ומעשירה בחומר אירגני. צמ־חי הזבל הירוק מצמיחים נוף רב השומר על הקרקע ספני כחיפה. לדעתם, ניכרת השפעתו המטייבת של הזבל הירוק. על כמה גידולים הנזרעים לאחר הצנעתו. מצביעים על יבולים גבוהים פי חמש ויותר בגידול הראשון שלאחר הזבל הירוק לעומת קרב אחר. לדעתם, משלם הזבל הירוק את ההפסד של שנת גידול אחת שלא נוצלה ונכוה את כדאיותו.

ועדה מיוחדת של ארגון עובדי הפלחה יושבת על מדוכה זו, אך הכרעה סופית עדיין לא נתקבלה. סיכום ביניים שנתקבל בועדה אומר כי בשטחים רחוקים מהמשק ובאקלימים שגידול השתת מהווה בעייה, ממליצים על גידול זבל ירוק. גם בארמות המוכנסות למעגל העיבוד הנרחי לגדל זבל ירוק. רק בשטחים מצומצמים הנמצאים במחווד תקין ובשהמשק קוקן למסמ־אי, כלומר בשהרחבת שטחי הזבל הירוק היא ע״מ השתת, הדרושה להאבסת בהמות מי־עתים לעדיף כרב זה או אחמיץ על הזבל הירוק.

השנה ניסו במספר משקים לגדל לאחר זבל ירוק תבואות קיץ והיתה. הצלחה מס־תיעה בשדות אלה קבלו יבולים גבוהים של תירס וסורגום העולים על 250 ק״ג דגר־נו. לפי שיטה זו מנוצלת המטיי־בת של הזבל הירוק ועם זאת אין משמיטים שנת גידול. באזורים שניתן לבצע את זרי־עת הבואות הקיץ לאחר הזבל הירוק מס־לצים מאד על כך.

תורהב השקאת העזר בתבואות חורף

השנה עומדים להרחיב את השקאת העזר בתבואות חורף בנגב ולהשקיות 35.000 דונם ב־30 כפרים. משקים אלה נהנים מ־תלואות מיוחדת בגובה 6 ל״ר לדונם נוסף להלוואות הרגילות לפלחה. חברת מקורות קבעה מחיר נמוך למים שינוצלו למטר־רה זו ונתנה את סיועה ההתקנת סידורים אר־עיים של עינורות להשקאת שדות אלה.

בתחילת חודש נובמבר עד חצי מרס מצויים מים זולים ששמשו לכן ל־השקאת שדות השלחין. ניצול מים אלה להשקת עזר בגידולי חורף מעלה את רמת היבול במידה ניכרת ומייצב את היבולים. שיטה מבטיחה זו לא חדרה עדיין לשימוש רחב. עד כה לא נרכש נסיון מספיק בביצוע הפרטים של השקאת העזר. השאלות הנו־שות בירור נוסף הן: זמני השקאות וכמות המים הדרושה בכל השקאה.

מדריך המדור לפלחה ולמספוא העוסק בשאלות אלה, מ. בר דרומא, מעיץ לתת בהשקאה ראשונה מאה קוב ולהרטיב אה הקרקע בעומק 80—90 ס״מ. ההרטבה היסו־דית של הקרקע מבטיחה את הצמחים מפני קמילה במקרה שהגשמים אינם יורדים בע־ת הם. במקומות שהשקו בכמויות קטנות ציינו מקרים שהשדות קמלו בשנה שחונה.

ההשקאה הראשונה ניתנת לפני הזריעה ברטוב. לפני הזריעה מקלטרים את השדה. רצוי לחבר את הקלטרת והמשדדה למורית (דיל), בדרך זו משמידים את העשבים ה־שוטים ומאוררים את הקרקע.

כשמסתיים חודש ונבמבר אין משחים עוד הזריעה, אלא זורעים באדמה יבשה ומשקים לאחר מכן. חשיבות מרובה נודעת לה־שעעתה של הזריעה המוקדמת על הת־פתחות הצמחים. בזריעה מוקדמת מספקים הצמחים לגדול ונכנסים לחורף מפותחים וחסונים.

ההשקאה השניה ניתנת בהתאם לדרת הג־שמים. סוברים שעד חצי חודש דצמבר של שנת גידול אחת שלא נוצלה ומוכה מים (מי גשמים או מי השקאה) ובכל חודש נוסף עוד מאה קוב. לפי חישוב זה צריכים ה־שדות לקבל עד חצי חודש מרס בס״ה 400 קוב של מי השקאה ומי גשמים. בדרך כלל ניתנה השקאה השניה בכבות של 80—100 קוב לדונם החל מחיוץ הקנים (הסתעפוגים) של הבואות.

תכנון רשת ההשקאה

ליקויים רבים בהשקאה בהמטרה נובעים מתכנון בלתי נכון של רשת ההשקאה. ר־אמ״ם תכנון נכון מחייב שיקול זהיר ו־התשבצות בנתונים רבים: טופוגרפיה של הקרקע (הכנת מפה), בדיקת כושר הספיגה ומידת החלחול, יריעת כחוור הזרעים, מי־הבעודה שעומדים לרשות המשק וכו׳. רק על יסוד נתונים אלה ואחרים נעשים לקבוע בהתיעצות עם מהנדס מים את תכנון ע־שת ההשקאה וקביעת רשת השקאה. בתקו־פה זו נעשים במשקים רבים לתכנן את רשת ההשקאה. מן הראוי להקדיש תשומת לב לשאלה זו כדי למנוע תקלות ובזבו־ז מים בעתיד. אחד מן הלקויים הנובע מ־תכנון בלתי נכון הוא השארות כתמי קר־קע יבשים, סגירת הממטרות בשדות קרו־בים ויצירת לחץ מוגבר אין בו תועלת משום שדבר זה גורם להרחסקות הטיפות ולנפילתן במרחק קרוב יותר, כתוצאה מן הריטוק הרב מתגברת ההתאדות ונגרם הפסד רב במים.

גם השימוש בממטרה המולכת את המים מעל לגוף עצי המטע (בעקומות שאין צורך בכך גורם לבזבוז במים. הטיפות נופלות על הגוף הענף ומתאדות במהירות. הקב־סרה־המתאימה למטעים (פרט לאדמות כבדות) היא זו אשר מתיזה את המים מתחת לגוף.

בארץ מיוצרות טפטפי ממטרות שונות, וכל אחת מהן השימוש המיוחד לה.

אף בשמוש היום יומי במטרות, הנראה לאורה כפשוט ביותר נתקלים בהעדר יחי־עה מספקת. כשממטרה אינה מסתובבת גו־הגים רבים לזקוף זאת על קלקול בקפיץ ומותחים אותו. אומנם, הממטרה עובדת זמן מה יותר טוב אך הקפיץ נחלש עד מהרה והממטרה מפסיקה לפעול. הפקיחו־ת של הקפיץ הוא להחזיר את הממטרה ולא לסובבה ריש לסמוא את הסיבה הנכונה לקלקול.

יש הנוהגים לשמן ממטרות. מעשה זה אסור בתכלית. השמן מדביק אליו גרגרי חול והממטרה נשתקה קשה.

עם סיום עונת ההמטרה מעיצים להב־יס את הממטרות לתחסן לבדיקה ולאחסון יבש. רצוי מאד שהממטרות שעבדו עונה שלמה (1000 שעות) תעבורנה בדיקה כללית יש להחליף את האוטמים (פקונגים) המקו־לים כדי לבטוח נזילה. אוטם חדש מחיחן 30 סר׳ ואילו הנזק שנגרם ע״י איבוד מים בתוצאה מכך, רב מזה פי כמה וכמה.

(מוגש ע״י משרד החקלאות)

בריטניה מציעה תיווך

(סוף מעמוד 2)

זה את חוסר הריאליות להגיע כיום לידי שלום של ממש עם הערבים. ברם, לא רק מסיבה זו יש לדחות את ההזמנה הבריטית. יש לדחותה מסיבה אחת נוספת; עקרונית. סיבה זו פירושה שאסור לנו להיעזר בתיווך כלשהו ביחסינו עם הערבים. ושיחסינו עמם צריכים להיות, רק כשאנו עומדים מולם פנים אל פנים, ללא מחיצה של תיווך. מחיצה זו היתה תמיד אסוננו. בעבר שימש בתור מחיצה זו המנדאט והשלטון הבריטי, שבלמו בעדנו וסייעו לערבים. אחרי כן באה המחיצה של האו״ם. ואחריה המחיצה של המעצמות הגדולות המגיעות על הערבים מפנינו, מצבנו הטוב ביותר נגד הערבים היה בימי הקרבות של מלחמת השחרור; אזי נפלו כל המחיצות ועמדנו ישר זה מול זה, חייל מול חייל, רובה מול רובה.

תובה עלינו לשאוף שעמידתנו כ־כלפיהם תהיה גם בשטח הדיפלומאטי; ללא פיקוח האו״ם, ללא הצהרות של מעצמות וללא תיווכם כלשהם. מסיבה הפסולה מסיבה עקרונית זו שומה עלינו לדחות כל תיוך לגבי המשא ומתן בינינו ובין הערבים, ובראש וראשונה שומה עלינו לדחות את התיווך הבריטי.

מבחר סיפורי המאיר

(סוף מעמוד 5)

מלא אתו חיבתו ומחולל נפלאות בהירואיזם שלו בקלבות, אין הגויים חושבים לו זאת לצדקה. הוא, הגבור היהודי, נשאר מגודה לא היה מסוגל למסור את כל הזועות שהיו הרבה יותר נוראות מכאי מהאר.

המחלקה האחרונה בקובץ הסיפורים היא: „שלש החלוצות״. כאן מתאר המחבר את „חיי החיים״ בארץ מתקופת העליה השלישית. שמונה עשר סמרים נמצאים במחלקה האח־רונה הנ״ל, וגם כאן אני יכול לציין, כי גם בתאוריו החיים שלו בארץ אין המאירי נתפס לשיגרה. כמו שמתאירים זאת סמרים פחות כשרוניים מאנו. המאירי נחון בחוש ראייה מחודד ואת אשר הוא רואה הוא מתאר בקיום בטוחים, בקלדנה אל החמצית ובכוח ריכוז רב, בחינת מעט מצומצם מאד המחויק תו־כן עשיר ומרגש.

ספרית עדוד

(סוף מעמוד 5)

קונו של יוד״ שבו באה התקפה נגד „נוס־פות לאורחות התלמוד״. לליינבלום יצאו גם ר׳ מרדכי גימפל יפה ור׳ זכריה שטרן ובאה החוברת „מעון התלמוד״ מאת יצחק מרגליות. הגדיש את הסאה מצד המשכילים המשורר י. ל. גורדון בפרסום הסאטיריה שלו „בזכותם של רבנים״ ויעקב ליפשיץ בעל „הלבנון״ לכלי מבטאם של החרדים במלי־המתם נגד המשכילים — השיב ליל־י. הפרק השישי מספר על „חברת מצדיקי הרבים״, שמלחמת „הלבנון״ המוטרת לדע־תם במשכילים, לא הניחה את דעתם והחלי־ט להוציא את חוברותיהם „דברי אמת״, „א־מ־רת דברי אמת״ ו„מלחמה בשלום״ ובהן התקפה חריפה על המשכילים ובאה התערבו־תו של צדדיים בעתונו „המליץ״ שנתקבלה בבוז מצד החרדים ואחריה באו האמאר „בינה לתועי דרך״, שבעזו לשונו ובנימר־קין החזקים הכניס תרומה בקרב החרדים. בפרק השמיני מדובר על התפרחות שהחה־ה בשני המחנות הלוחמים לאחר שלוש שנים של גידופים וחירופים וניכרה הנטיה להשלמה ולהפסקת הריב. ואולם ליל־י נש־אר זולל אדוקים עד הסוף ובאו שיריו „אשקא דרספק״ ו„שמחת בחנוך״ ו„קוצו של יוד״ ו„שומרת יבם״. אבל גם הוא בשי־ריו אלה וגם סמולנסקין בפרקי סיפורו ה־תועה בדרכי החיים ומ. ברנשטיין ב־הומרסקות שלו על „החסידות״ — אין ברוחם לעורר עוד פעם את המלחמה הזאת ששקעה.

„חלקם הגדול ביותר של המשכילים שלא נתפס עדיין להתבוללות גמרה נספח לתנו־ת אין חיבת ציון; ובמובן זה צודקים כל אלה שנוהגים לראות בתנועת השכלה של ה־ציונות הרוסית... ובייחד עם תנועות החשב־לה הביחס גם תנועה האדוקים ברוסיה את הנדבכים הראשונים של הבנין הציוני״.

הסמרים הבאים של הוצאת „עדוד״ הם מחקרה של ד״ר עליזה קלוזנר־אשכל על „השפעת נישה ושופנהאור על מ. בר־יצבכ־ק״י; מחקרו של ר. בן ישורון על „השירה הרוסית ועל השפעתה על השירה העברית החדשה״.

יש לציין לשבח את יוזמי הוצאת „עדוד״ שע״ש צפורה קלוזנר ואת מיסדיה ובניהם עיירית תל אביב, הוצאת „דביר״ ומנהל מחלקת הפרסומים של ע. א. ת. המשורר מ. ז. בן ישי.

מעמקי מדע

יום שבת

7.30 אדון עולם ונעימות בוקר; 8.15 ערבית: תחשות; 8.30 תחשות; 8.40 נעימות האויר; 9.00 שחרית לשבת, פורסם: „מלכת הסיות״; 10.00 החידון המוסיקלי — בעריכת אלון שמוקלר ויצחק שמעוני; 10.30 בעולמה של ספרות — בעריכת יצחק שנהב; 11.00 מאולם הקונצרטים, גאדיני: קונצ׳רטו במי־ינור לכינור ולתזמורת (הסוליסט: פטר דיבאר) סן־סנס: סימפוניה מס. 3 בדו־מינור, אופוס 78 (עם אורגאן), בביצוע שארל מ־נש; 11.45 מוסיקה מאת אופנבאך: א) קטעים מתוך „הלנה היפה״: ב) „עליזות פאריזאית״ מוסיקה לבאלט; 12.45 תכניה „בבקשתך״ לשירים עבריים; 13.30 חדשות; 13.45 מרקי חזנות; 15.00 היצירה המוסי־קאלית בת זמננו״, ארץ ואלטר שטרנברג מגיש את יצירתו, „שיחות הרוח״, ששה שירים מאת אלישבע, ביפי אלה של (אלט), עם משה לוסטיג (סבסנר); 15.45 התפוררות החברה היהודית על כף הדת החדשה. סדרת שיחות מאת הד״ר יעקב כץ (ז) ההשבלה במערב והתפוררות הערכים והמוסדות; 16.00 קל וחומר — „כיד הדמיון הטובה עליהם״ — משדר בעריכת יצחק שבעוני (שידור חוזר); 16.30 מעל ביפת האופרה, מוצארט: „אידומניאו״, לקט שלישי; 17.45 פרקים מתוך הרומאן „רחוב המדרגות״ — מאת יהודית הנדל; 18.00 חדשות והדעות; 18.15 מהדורת חדשות מיוחדת בעברית קלה ובקצב אטי; 19.00 אורחים לפני המיקרופון; 19.15 בשדה האמנות והתרבות; 19.35 מחולות עם; 20.00 שיעורי לשאול — שאי־לות ותשובות מן הואולפן, בעריכת שמואל רזין; 20.24 קריאת פרקי הימים בתנ״ך; דברי הימים א׳, כ״א—כ״ב; 20.30 חדשות; 20.45 חדשות באספרנטו מאת א. אלכסנדרוני; 20.50 יומן החדשות; 21.05 מלוה מלכה — בעריכת בנימין צביאלי, ליב גלנץ ומקהלת בניצוחו של שלמה גולדאנד (הקלטה מבית הכנסת „תפארת צבי״ בת״א) ; 22.05 „קונ־צ׳רטו״ קאראבבסקי: קונצ׳רטו לכינור ול־תזמורת, אופוס 48 (הסוליסט: דוד אויסטראך, בביצוע המחבר) וויוואלדי־באך: קונצרטו ל־ארבעה פסנתרים ולתזמורת; 22.45 דיקודי עם; 23.00 קיצור החדשות; 23.10 סליחות בנוסח ספרד, העברה מבית כנסת ימין משה הישנה בירושלים; 00.30 התקווה.

תכנית ב׳

13.45 חדשות באנגלית; 14.00 חדשות בצרפתית; 14.15 סיום; 22.15 חדשות באנגלית; 22.30 חדשות.

רעיוה

19.30 צרפתית; 20.00 אספאניולית; 20.30 סיום; 20.45 אידיש; 21.15 סיום; 21.45 רומאנית; 22.00 הונגארית; 22.15 סיום.

יום שבת

7.30 אדון עולם ונעימות בוקר; 8.15 ערבית: תחשות; 8.30 תחשות; 8.40 נעימות האויר; 9.00 שחרית לשבת, פורסם: „מלכת הסיות״; 10.00 החידון המוסיקלי — בעריכת אלון שמוקלר ויצחק שמעוני; 10.30 בעולמה של ספרות — בעריכת יצחק שנהב; 11.00 מאולם הקונצרטים, גאדיני: קונצ׳רטו במי־ינור לכינור ולתזמורת (הסוליסט: פטר דיבאר) סן־סנס: סימפוניה מס. 3 בדו־מינור, אופוס 78 (עם אורגאן), בביצוע שארל מ־נש; 11.45 מוסיקה מאת אופנבאך: א) קטעים מתוך „הלנה היפה״: ב) „עליזות פאריזאית״ מוסיקה לבאלט; 12.45 תכניה „בבקשתך״ לשירים עבריים; 13.30 חדשות; 13.45 פרקי חזנות; 15.00 היצירה המוסי־קאלית בת זמננו״, ארץ ואלטר שטרנברג מגיש את יצירתו, „שיחות הרוח״, ששה שירים מאת אלישבע, ביפי אלה של (אלט), עם משה לוסטיג (סבסנר); 15.45 התפוררות החברה היהודית על כף הדת החדשה. סדרת שיחות מאת הד״ר יעקב כץ (ז) ההשבלה במערב והתפוררות הערכים והמוסדות; 16.00 קל וחומר — „כיד הדמיון הטובה עליהם״ — משדר בעריכת יצחק שבעוני (שידור חוזר); 16.30 מעל ביפת האופרה, מוצארט: „אידומניאו״, לקט שלישי; 17.45 פרקים מתוך הרומאן „רחוב המדרגות״ — מאת יהודית הנדל; 18.00 חדשות והדעות; 18.15 מהדורת חדשות מיוחדת בעברית קלה ובקצב אטי; 19.00 אורחים לפני המיקרופון; 19.15 בשדה האמנות והתרבות; 19.35 מחולות עם; 20.00 שיעורי לשאול — שאי־לות ותשובות מן הואולפן, בעריכת שמואל רזין; 20.24 קריאת פרקי הימים בתנ״ך; דברי הימים א׳, כ״א—כ״ב; 20.30 חדשות; 20.45 חדשות באספרנטו מאת א. אלכסנדרוני; 20.50 יומן החדשות; 21.05 מלוה מלכה — בעריכת בנימין צביאלי, ליב גלנץ ומקהלת בניצוחו של שלמה גולדאנד (הקלטה מבית הכנסת „תפארת צבי״ בת״א) ; 22.05 „קונ־צ׳רטו״ קאראבבסקי: קונצ׳רטו לכינור ול־תזמורת, אופוס 48 (הסוליסט: דוד אויסטראך, בביצוע המחבר) וויוואלדי־באך: קונצרטו ל־ארבעה פסנתרים ולתזמורת; 22.45 דיקודי עם; 23.00 קיצור החדשות; 23.10 סליחות בנוסח ספרד, העברה מבית כנסת ימין משה הישנה בירושלים; 00.30 התקווה.

תכנית ב׳

13.45 חדשות באנגלית; 14.00 חדשות בצרפתית; 14.15 סיום; 22.15 חדשות באנגלית; 22.30 חדשות.

רעיוה

19.30 צרפתית; 20.00 אספאניולית; 20.30 סיום; 21.45 אידיש; 21.15 סיום; 21.45 רומאנית; 22.00 הונגארית; 22.15 סיום.

בחוץ לארץ

לכו המעי״זים:

אנו עומדים עתה בפני תחרות בוקס למחליטים. על־כן אנו מבקשים לקבל רשי־מה מכל המעי״זים שיש בהם קבוצת אגרוף, של האנשים המוכנים להשתתף בתחרות זו עם משקל מדוייק של כל אחד ואחד.

פגישת מפקדי המעי״זים, אהדאים ז׳גרעינים, חברי מפקדת

הפגישה תתקיים ביום הראשון, כ״ח באלול, (26 בספטמבר 1954) בשעה 18.30, בתל־אביב, מצודת־זאב.

על סדר היום: בעיות ארגון עם תחילת שנת הפעולות החדשה.

יום ספורט.

מפקדים המבקשים להעלות בעיות אח־רות, יציעו זאת בכתב.

יש לקחת בחשבון שהפגישה תמשך עד שעה מאוחרת, בבקרה ויש בעיות ליהנ־ות ואריחות, נא. להתקשר עם הנציבות.

ההופעה—בתקבושת בית״ר מלאה רמת גן

מסיבת ראש השנה לנוער — מזי־צאי חג, יום רביעי ב׳ תשרי (29.9.54)

ביים הרביעי (מוצאי החג) תתקיים על גג בית העובד הלאומי ברמת־גן מסיבה חגי־גית לקראת השנה החדשה.

בתכנית: מסכת חג

הקראות, שירת יחיד.

נגינה: אקורדיון, חליליות, כינור.

מערכונים, הופעות היתולייות, חידון מלווה פרסים, ריקודי עם.

במסגרת המסיבה יסמר הדגל הנודד לחיתיה המצטיינת משך השנה.

ההתחלה — שעה 6.30 בערב. נוער והורים מוזמנים.

נא דייקן!

ישיבת נציבות

ביום הראשון כ״ח באלול (26.9.54) שעה 17.30 תתכנס הנציבות לישיבה מיוחדת לסכום בעיות טרם פגישת המפקדים הכללית.

בחוץ לארץ

מצרים ממכרות שתמה המיך

המוצגים כוללים כלי־בית, דברי אמנות, תשמישי־קדושה, כתבי יד, מפות, מטבעות עתיקים, מוצגים למבנים ועוד. כלי בית פשוטים מחמר ומלל מאנ־צור מעיינים על כך שהישראלים הקדומים היו אכרים פרימי־טיביים. התמונה משתנית תחת מלכות שלמה, כשהארץ הוספכת למרכז תרבות ומתחתה בע־לת קשרי מסחר ענפים עם כל ארצות ה־מזרח הקרוב. בתערוכה מוצגים מוצרים מס־פר ממכרות שלמה בעיגון גבר ומדגם מלבס של אורחות המלך שלמה במגידו. התקופות הפרסית, היוונית והרומית מוגדמות בעיקר ע״י פסלי אלילים יוונים ורומיים, שברובם יוצרו מחוץ לגבולות הארץ. כלי קדושה יהו־דיים ברובם בצורת מנורה, כלים נוצרים בצורת צלב, וכלי עובדי אלילים, מעידים על החזרה למקורות מזרחיים בתקופת ב־ענן. אחד המוצגים המעניינים ביותר בתע־רוכה הוא רצפת מוזאיקה גדולה מבית ה־כנסת שבבית אלפא, המראה את עקדת־יצחק בפנגון הכפרי של המאה השביעית לספירה. נוסף לחלק הכרונולוגי גלוחים לתערוכה אופסי גושפנקות, הכשיטים, כלי זכוכית ו־מטבעות יהודים עתיקים.

ברכת הארכיהגמון מקנטרבו״ ו־

את התערוכה בוחשנגטון פתח לפני שנה שגריר ישראל בארה״ב מר אבא אבן. מלכת הולנד היתה בין המבקרים בתערוכה בהאג, שעוררה עניין רב בקרב הציבור ההולנדי. הארכיהגמון מקנטרבורי כתב לקראת התע־רוכה העומדת להיפתח בלונדון: „מבין הגורמים השונים שיצרו וועיבו את תרבות אירופה, אין כבד־משקל כהשפעת ארץ ה־תנ״ך, תקופי שלתערוכה ההא. הצלחה גדו־לה״.

צעיר ישראלי התגנב לאניה, נתגלה ונמלט

— מאת סופרנו בחיפה —

צעיר ישראלי, שהתגנב לאניה „כנרת״ נחפש בלב ים, אולם הצליח להמלט מהאו־ניה בזמן עגינת האניה בבארי שבאיטליה. ה־משטרה מוסרת כי יצחק דן סימון, בן 27 מחיפה, נתגלה על סיפון האניה בהיותה בדרכה לחוריביה לאחר שניסה לעזוב את הארץ באופן בלתי חוקי. הוא נצער ונכלא באחד התאים אך הצליח להמלט בנמל בארי לאחר פריצת דלת התא.

בחוץ לארץ

ליכו המעי״זים

אנו עומדים עתה בפני תחרות בוקס למחליטים. על־כן אנו מבקשים לקבל רשי־מה מכל המעי״זים שיש בהם קבוצת אגרוף, של האנשים המוכנים להשתתף בתחרות זו עם משקל מדוייק של כל אחד ואחד.

פגישת מפקדי המעי״זים, אהדאים ז׳גרעינים, חברי מפקדת

הפגישה תתקיים ביום הראשון, כ״ח באלול, (26 בספטמבר 1954) בשעה 18.30, בתל־אביב, מצודת־זאב.

על סדר היום: בעיות ארגון עם תחילת שנת הפעולות החדשה.

יום ספורט.

מפקדים המבקשים להעלות בעיות אח־רות, יציעו זאת בכתב.

יש לקחת בחשבון שהפגישה תמשך עד שעה מאוחרת, בבקרה ויש בעיות ליהנ־ות ואריחות, נא. להתקשר עם הנציבות.

ההופעה—בתקבושת בית״ר מלאה רמת גן

מסיבת ראש השנה לנוער — מזי־צאי חג, יום רביעי ב׳ תשרי (29.9.54)

ביים הרביעי (מוצאי החג) תתקיים על גג בית העובד הלאומי ברמת־גן מסיבה חגי־גית לקראת השנה החדשה.

בתכנית: מסכת חג

הקראות, שירת יחיד.

נגינה: אקורדיון, חליליות, כינור.

מערכונים, הופעות היתולייות, חידון מלווה פרסים, ריקודי עם.

במסגרת המסיבה יסמר הדגל הנודד לחיתיה המצטיינת משך השנה.

ההתחלה — שעה 6.30 בערב. נוער והורים מוזמנים.

נא דייקן!

ישיבת נציבות

ביום הראשון כ״ח באלול (26.9.54) שעה 17.30 תתכנס הנציבות לישיבה מיוחדת לסכום בעיות טרם פגישת המפקדים הכללית.

המכון לפריון העבודה והייצור
בית הדר, דרך פתח־תקוה 19, תל־אביב טל. 67685

קורס לפיש ט עבודה (ייעול עבודה משדרית)

יפתח בתל־אביב ביום 24.10.54.

מגמת הקורס: להקנות למשתתפים יכולות ונסיון בפישוט העבודה המשדרית לשם ייעולה.

המשך הקורס: הקורס ימשך ששה שבועות, הלימודים יתקיימו אחת לשבוע בשעית אחר הצהרים. במשך הקורס יבצעו החניכים עבודה מעשית במשרדיהם בהתאם לחומר הנלמד, בהדרכת מדריך המכון.

המשתתפים: יתקבלו לקורס פקידי משרד ראשיים, מזכירים, אחראים על צוות עובדי משרד, מנהלי יחידות משרדיות קטנות.

ההרשמה: על ממעלי תעשיה ומוסדות המעוניינים להכשיר את עובדי משרדיהם בשטח הנ״ל, לפנות למחלקת ההדרכה של המכון לפריון העבודה והייצור, בית הדר, תל־אביב, 67685.

משרד החינוך והתרבות
מבצע הנחלת חלשון לעם
ת. ד. 292, ירושלים

התנדב למבצע הנחלת הלשון לעם!

מלא תלוש זה והחזירהו לפי הכתובת הנ״ל

שאלון למתנדב להוראת הלשון

שם המשפחה ..... השם הפרטי ..... שם האב .....
נולד בשנת ..... בארץ ..... בעיר ..... שנת העליה .....
המקצוע ומשלח היד ..... הכתובת ..... טל. .....
השכלה: עממית/תיכונית/מקצועית/פדגוגית/גבוהה/חוג/שיב.ה/עצמית
(למתוך את המיותר ולרשום מתחת לסוג ההשכלה את שפת ההוראה הראשית)
במוסדו־ההשכלה: לדוגמה: עברית
אני מתחייב להורות בהתנדבות 25 שיעורים לכל הפחות בתקופה של שלושה חודשים רצופים (שני שיעורים בשבוע. שעתים השיעור) מב״ב בתשרי תשש״ו (20 באוקטובר 1954) / מכ״ט בטבת תשכ״ו (23 בינואר 1955) / מכ׳ באייר תשכ״ו (24 באפריל 1955) ואפעל בהתאם לסדרים שייקבעו על ידי הועד הארצי למבצע הנחלת־הלשון לעם.
תאריך: ..... חתימת המתנדב: .....

ביבי בית
בית הבימה, תל אביב
במוצאי ראש השנה
פתיחת עונת תשט״ו 1954/55
ביום רביעי ב׳ בתשרי תשט״ו 29.9.54
ביום חמישי ג׳ בתשרי תשט״ו 30.9.54
במוצאי שבת ה׳ בתשרי תשט״ו 2.10.54
הצגת בכורה
„חדוה ואני״
קומדיה ישראלית בשני חלקים
מאת אהרון מגד
התצוגה — ישראל בקר
הצייר — ז׳אן גילון
המוסיקה — עמנואל עמירן
התחלה בשעה 8 בערב

בתנועה
קרית ביאליסטוק
השבת, 25.9 בשעה 11 לפנה״צ — פגישת חברים בהשתתפות ד״ר דוב דונר.
ברית נשים חרות אל נשי התנועה!
לקראת החגים הבו שי לידידי בית״ר במערבות!
בי״שיבתו האחרונה החליט מרכז ברית נשים חרות לפנות אל נשי התנועה בקריאה לתרום תלבושת בית״ר עבור בית״רים במערבות, נשי התנועה נקראות בזה לה־רום תלבושת תלבושות בית״ר שיש־ן ברשותן ושתן במצב טוב וראויות לשימוש בידי, או אם תרומתן בכסף מזומן, אזי התרומות ואת התלבושות אפשר למסור בתל־אביב: לידי מזכירתנו, מצודת זאב חדר 14, בכל יום בשעות לפנה״צ, ולידי הח׳ פלונשטין בחדר מס׳ 1 ב׳מים א׳ ג׳ ה׳ בין 4—6 אחה״צ ולכל סניפי התנ״ע בארץ.
נשי התנועה מתבקשות להענות מיד לפניתנו זו, בכדי שנוכל לפסוח את השי הנאה הזה לידי בית״ר במערבות עוד בת־קופת החגים הבאים ומישמשים.
ברכת שנה

תמרוני צה"ל נסתיימו

חיל הים חילץ את הצנחנים ואת חיל הרגלים המופסד

תמרוני צה"ל בגליל המערבי נסתיימו אתמול בבוקר השכם, כש„פול־שות" חיל הים חילצו את צנחני הכוח הירוק ואת חיל הרגלים המוטס אשר עמו. ופיגו אותם מאוזר הקרבות בדרך הים; זה היה המוצא היחיד שנשאר לכוח הירוק, אחר שבצהרי יום ד' נכנס לפעולה כוח כחול סדיר, ובהסתערות מוחיצה הדף את הירוקים מערבה והוציא מידיהם את שדה התעופה היחיד שקשר אותם עם בסיסיהם בעורף.

עד הרגע האחרון עמם נאשקו הקרבות, ראשו אכשר שביני הירוקים הלך והצטמצם, בהשפת הלילה העביר חצנחנים את צידום לשמה הים, בעוד שהמאסף הוסיף לבלום את התקדמות הכח הכחול.

הורדת התותחים וכלי הרכב לאסנות חיל הים היתה כרוכה בקשיים עצומים, אך ה־שילוב בין חיל הים והכוחות המוטסים הו־כתר בהצלחה מלאה.

עומם נוסף למשקים

במסיבת סיום התמרונים, שנערכה ביום ד' בערב בחניתה, הדגיש הרמטכ"ל, רב א־לוף משה דיין, את המסקנה הראשונה הנו־בעת בלקחי התמרונים, במדה שהם נוגעים בישובי האזור, בשיתוף בלתי פורמלית הצ־ביע על חובתם שת המשקים הותיקים לב־שר את יכולת עמידתם של ישובי העולים שבקרבתם, על ידי הכנסת אלמנט ותיק בכל ישובי חדש, בכל ישוב חדש, אמר רב־אלוף דיין, צריכים להמצא כמה ותיקים, ולאו דוו־קא בימי מלחמה, צריכה להיות השתלבות מברותית עוד בימי שלום, וחובת ההליכה לישובי העולים חלה לא רק על צעירי המש־קים הותיקים אלא גם על הקשישים שבהם. המשקים הותיקים חייבים לפרוש את חסותם על ישובי העולים ש־באזורם, כדי שגם הם יהיו יסוד של כח במסגרת החגנה המרחבית. ועוד ביישר הרמטכ"ל למשקים. ש־יוטל עליהם עומס נוסף בקשר ל־החזקת נשק ואיחסונו – עומס ש־כמותו אינו מוטל על תושבי הע־רים.

תיאום מוצלח

אלוף מיקוד הצפון, משה צידוק, סיכם את הישגי התמרון והדגיש לן על נס את ההצלחה ה־מלאה בה הוכתר התיאום בין כח הצנח־נים, חיל הרגלים המוטס, וחיל האויר. הצנ־חנים הוכיחו את יפלתם לפעול לא רק בי־חידות קטנות, אלא גם במסגרת רחבת יותר. הישגיהם בצניחה עצמה, בהתארגנות מהי־רה, בהתפרסות על פני השטח ובארגון ה־אספקה האווירית היו נעלים מכל שבח.

ישובי האזור שותפו בתמרון הועמדו במבחן קשה יותר מאשר במלחמת השחרור: הם עמדו נוסף אחד הכוחות המעולים ביותר של צה"ל, ואם כי לא יכלו למנוע פשיטות וחדירות של יחידות צנחנים קטנות, היה ב־רור ממהלך התמרון שלא היה עולה בידי אחת היחידות המאומנות ביותר של צה"ל לכבוש אחד הישובים כיבוש־של־קבע. רק זעיר פה זעיר שם נלכד אחד המוצבים ה־חיצוניים של ישוב, אך חזר ושוחרר בהח־קפת נגד.

יחידת חיל הרגלים שהופעלה ב־שלב הסופי של התמרון הוכיחה שאינה נופלת ברמתה בהרבה מ־רמתם של הצנחנים.

אלוף צידוק הוסיף, שמובן מאליו כי בש־עת מלחמה ממשית לא היו משאירים את

שר הפנים הפיני — אורח השר סרלין

שר הפנים הפיני מר יוני לסקינן ומר אל־בי ליגדבלום, מזכיר התאחדות האיגודים ה־מקצועיים של פינלנד, היו אתמול אורחיו של שר הפנים בפועל, מר יוסף סרלין, לא־רוחת צהרים במלון המלך דוד בירושלים.

„למרות הרחוק בין שתי הארצות, קיי־מים קשרי ידידות אמיצים בין ישראל ל־פינלנד", אמר הד"ר סרלין בהרמיון את כו־סו לכבוד האורחים. „גם העם הפיני כמונו לוחם נגד הסבל, גם הוא כמונו יודע, כפי ה־עיקר איננו בכמות אלא באיכות, ליחסים ה־מדיניים הדומים קדמו קשרים חרבותיים כש־אחד מגדולי השירה העברית, שאול טשר־ניחובסקי, תרגם לעברית את האפוס „קאל־באלה". השר סיים את ברכתו במילים: „ל־הידוק הקשרים המדיניים, הכלכליים והתר־בותיים בין שתי הארצות!".

שר הפנים הפיני הודה במילים חמות על קבלת הפנים הנאה והדגיש, כי אמנם יש לעם הפיני הרבה ללמוד מן העם היהודי ה־נלחם למען תקומתו.

המוצרים הישראליים מתקבלים ברצון

מוצרי התעשיה הישראליים המגיעים ל־שוק פינלנד מתקבלים ברצון ע"י הצר־כנים הפיניים, אם כי בשאלת המחירים תמיד יש דעות שונות — אמר אתמול שר הפנים מר לאינו לסקינן במסיבת עתונאים בירושלים.

„הילולא" של רבי אלעזר

שלשום התקיימה במירון „הילולא" סורתית של התנא רבי אלעזר, בנו של רבי שמעון בר יוחאי. מאות אנשים מכל הארץ עלו למירון ובילו שם בתפילות ושירה ולימוד במשך כל הלילה והיום.

חבורת ההלכה נתחבר ע"י ד"ר ש. ז. כהנא, שהגיע עם הקבוצה שערכה בצפת את ערצת היובל למלאת 150 שנה לעליית הפרושים. בעת ההלולה, הוכנסה הנמורה החדשה והפרוכת של הגבי וכסלו מארה"ב, ותלמידי ישיבת „בני־עקיבא" ערכו את ה־שירה הרביקוד והלמודים המסורתיים.

למחרת בבוקר סודרה מסיבת „הילולא" בבית הכנסת העתיק.

„הספר"

חוברת שניה של כתב־העת לביבליוגרפיה „הספר", בעריכת צבי תרכסר, מטעם ה־ספרות התורנית המרכזית לישראל, תופיע אחר סוכות תשט"ו. בין המשתתפים (לפי א"ב): י. ל. ביאלר, ע. בן עזרא (מנין יורק), ד"ר ח. בר־דרין, י. גולדברג (סס־רית הקונגרס, וושינגטון), צ. ד. קלוזנר; ד"ר ב. רימכר; ש. שומני; הילמן; הרב ש. ז. זוין; ד. יוסיפון; הרב י. מרגלית; ד. סדן; הרב מ. סרנקל; ש. פרשל; ד"ר ר; הרב מ. שניאורסון (האדמו"ר מליובאוויטש), שס"ן הספר (ז"ל), העורך ועוד.

היחיד והציבור

על שולחן הנשיא, מר יצחק בן צבי, ורעיתו סעדו אתמול הגב' עדה גולומב, הגב' עדה סירני, מר בדל לוקר ורע־יתו, מר משה ברנס ורעיתו, מר ד. לפ ו ב ומר מ. יארבלום ורעיתו.

הנשיא קבל אתמול לראיון את שר הפנים הפיני מר יוני לסקינן, שבא בלוית המזכיר הכללי של האגודות המקצועיים בפינלנד.

ציר ישראל בבומבאי מר דוד הכהן ה־גיע אתמול במטוס „ס.ח.אי." לישראל, מרי־מא, להתייעצות במשרד החוץ, בטרם צאתו לארה"ב כדי להצטרף למשלחת ישראל ב־או"ם.

המנהל הכללי של בנק „ברקליס" בברי־טניה מר ריצ'ארד סמיתס, וחבר הנהלת ה־בנק מר ג'ורג' לואיס, הגיעו אתמול ב־מטוס „ק.ל.מ." מאמשטרדם, כדי לעמוד על עבודת הבנק בארץ.

הדלקת חנרות
פרשת נצ־י

	ער"ש	מוצ"ש
ירושלים	4.57	6.10
תל־אביב	5.15	6.08
חיפה	5.07	6.11

המשנה היומית
ביצה

היום: פרק ד', ד—ה.
שבת: פרק ד', ו—ז.

ע"ד תמיר חלה

המשפט נדחה ליום א'

המשך סיכומיה של ההגנה ב־משפטו של מ. גרינוולד הנאשם בהוצאת דיבה על ד"ר י. קסטנר, נדחה אתמול ליום א' הבא, מח־מת מחלתו של הסניגור ע"ד ש. תמיר.

בישיבה פורמלית קצרה של בית המשפט הודיע מר מ. גרינוולד לנשיא ביתו המשפט המחוזי בירושלים ד"ר ב. הלוי על מחלת פרקליטו וביקש לדחות את המשך המשפט לפחות עד ליום א. בהסתמך על שתי ה־תעודות הרפואיות שהוגשו לו, החליט השופט על דחיית המשך המשפט, בהבטחו את עצרו על הצורך לעשות זאת עקב הסדרה הנגרמת לבית המשפט ולקהל.

התאחדות הסטודנטים בישראל – חברה חלקית בארגון הבינלאומי המזרחי

התאחדות הסטודנטים בישראל נתקבלה כחברה חלקית בארגון הסטודנטים הבינ־לאומי המזרחי בתוקף הסכם שנחתם ב־חודש שעבר במוסקבה, בימי ועידת הסטו־דנטים הבינלאומית המזרחית, בה השתתפו נציגי התאחדות הסטודנטים בישראל, חב־רי המשלחת, אברהם וגמן ויוסף ויינגלד.

מחסור חמור ברופאים בכפר ובחתי־שבות העובדת

בהרצאתה בישיבת הועד המפקח של קו"ח הכללית עמדה ד"ר שורון־ברמן על המחסור החמור ברופאים בכפר, בהתישבות העוב־דת, במושבות ובמעברות. הדוברת הטעימה, כי בניגוד לתנועה „מן העיר אל הכפר", נ־יכרת אצל הרופאים תנועה הפוכה — מן הכפר אל העיר. גם אם אין מתכוונים לרופא בכל כפר קטן, בולט מחסור חמור ברופאים לישובים החקלאיים ולא ידוע עדיין כיצד יתמלא החסר. בעיית תוספת הרופאים תעמוד בכלל בפני הישוב בגלל הוקדנותם של ה־רופאים.

גילוי דעת חדיף של ג.מ.ח. נגד מנהל „סוקוני ואקום"

מאת פורסרנו בחיפה

מועצת פועלי חיפה יצאה אמש בגלוי דעת חריף נגד מנהל חב־רת סוקוני וקום בישראל מר ס. אלקלעי והאשימה אותו בפתיחי עוב־די המפעל בהפצת שמועות שוא, ובהקמת ארגון צהוב במקום חע־ודה.

מועצת פועלי חיפה טוענת כי מנהל ה־חברה עומד בסרובו למלא אחר פעיפי חו־זה העבודה שנתקבל בחב' „שלי" וקובע כי בשאלת גביית המסים של בלתי מאורגנים סירב מנהל החברה להסכים לאותו הסדר שהושג בחב' „שלי". בינתים נתגברה הנטייה להמנע מהכרות שביתה מתוך כוונה ליישב את הסכסוך בדרכים מתונות.

סוכל נסיון להבריח אכונות תפירה

בודקי המכס בנמל חיפה סיכלו אתמול נסיון להבריח מכונות תפירה במצעות גו־סעים שהגיעו באניה „ירושלים".

עולה מקונדה ותושבת ראשון לציון שחד־רה לארץ בקשת להצהיר בפני המכס על 2 מכונות תפירה כרכושן הפרטי אולם הוב־רר כי הן שייכות לשני ימאים מצות האו־גיה אשר בקשו להעדים על המכס.

הימאים והנוסעות נעצרו ושוחררו בער־בות.

המכונות הוחרמו.

ימאים ערקו בארה"ב

6 מאנשי צוות ירושלים ערקו בארה"ב בהפלגתה האחרונה — הודיע אתמול רב חובל האניה למשטרת חיפה.

חוקרים יוצאים לכינוסים מדעיים

ד"ר הנריק איינברג, מהמחלקה לפולי־מרים במכון חיימצן, יצא לאירופה שם יש־תתף בתעודה העולמית למקרומולקולות, ש־תיערך בטורין, איטליה, מ־26 בספטמבר עד 1 באוקטובר.

כן יהיה נוכח בפתיחת המכון החדש למק־רומולקולות בשטרסבורג ויבקר במעבדות שונות בהולנד, בתוכן במכון לחקר החומרים הפלסטיים, בטרם שובו ארצה במחצית אוק־טובר.

פרופ' אהרון קצ'לסקי, ראש המחלקה לחקר הפולימרים במכון חייצמן, יצא אף הוא לאי־טליה לפני ימים מספר על מנת להשתתף בתעודה הנ"ל, כן יבקר בצרפת בענייני ה־מכון.

עובדי הסוכנות מתמרמרים על הסחבת בענין שכרם

מגישת פקידים בעלי דרגות גבוהות ב־סוכנות היהודית נערכה השבוע בירושלים. באספה באה לידי ביטוי ההתמרמרות הרבה השוררת בקרב עובדי הסוכנות על הסחבת שבהשואת שכרם של עובדי הסוכנות ל־שכר של עובדי המדינה.

זה כשנה נמשך המו"מ על השואת ה־שכר ואף כי ההנהלת הסוכנות התליטה לן כך בחיוב אין יודעים עדיין מתי יבוצע הדבר.

קוים בירוד מוקדם בדבר נקיטת צעדים באם בימים הקרובים ביותר לא יגיעו לידי הסדר. הושמעו דעות, כי על ועד ה־עובדים להתפטר אם לא יצליח לסיים ב־חיוב את המו"מ תוך זמן קצר ביותר.

החלטת העובדים האקדמאים שעדים זכו לדירוג מקצועי

העובדים האקדמאים בשירות המדינה ש־ערם זכו לדירוג מקצועי התכנסו השבוע במחלקת העתיקות בירושלים, וקיבלו את ההחלטות הבאות:

א) האסיפה רשמה לפניה את הודעתו של ראש המחלקה לאיגוד מקצועי של ההסתדרות הכללית, מר א. בקר, מיום 19.9.54 ומחליטה להמתין עד להכרעת המחלקה לאיגוד מק־צועי תוך שלושת השבועות הבאים, בהת־אם להבטחתו של מר בקר.

ב) האסיפה חוזרת ועומדת על זכותם ה־בלתי מעוררת והבלתי מסויגת של העוב־דים האקדמאים המקופחים לקבלת דירוג מקצועי בהתאם להחלטת הממשלה מיום 31.8.52 ולא תראה בכל פיצוי תחליף מניח את הדעת לדירוג זה.

ג) האסיפה מכריזה כי לא תוכל בשום פנים להשלים עם צו נציב שירות המדינה בדבר הפחתת יום ההיערות מיום 7.9.54 ממשכורתם של העובדים שהשתתפו בו — צו המנוגד לפסקת משנה ט' 11 ג(3) של התקשי"ר והמשולל כל תקדים — ותנקוט את כל האמצעים הדרושים לביטול הוראה זו.

בהתאחדות האכרים

הרצאת בית־ר' החקלאות, מר י. אפרתי, תתקיים בבית האכרים ביום א' 26.9.54 ב־שעה 11.00 לפנה"צ, על רשמי מסע מסוס־קבה ופולין, לאחר שחזר זה עתה משם, ב־היותו ראש המשלחת החקלאית שלנו בתע־רוכה במוסקבה.

בחיכת ציון

מר אפרים גיסין, מנהל מחלקת ההת־ישבות של ההתאחדות אשר חזר זה עתה מסיור ברוסיה ובפולין, יוצא ביום א' 26.9.54 על רשמי מסע ממוסקבה ורשה. בשעה 8 בערב.

תותר האפיה במוצ־ש זו

בהתאם לסמכותו לפי חוק איסור אפיית לילה תשי"א התיר השר ז. ארן, ממלא מ־קום שרת העבודה, את האפיה בלילה, במו־צ"ש זו.

מחזורי לימודים לעובדי המדינה

מינהל ה־חברה מתכנן שורת מחזורי לי־מודים, שמטרתם לחזק את זיקת האזרח למ־דינה — על כך הודיע אתמול השר ז. ארן, ראש מינהל ההסברה, במסיבת עתונאים שנ־ערכה בתל־אביב. מחזורי הלימודים יקיפו את עובדי המדינה, את אנשי משטרת ישראל ואת העולים החדשים.

השר ארן גילה, כי בתוכניתו להביא בפ־ני הממשלה הצעה להקמת בית ספר ממ־לכתי לאזרחות, שמטרתו תהיה להעביר ב־משך שנים מספר את אלפי בתי־האב של ישובי העולים במחזורי לימודים, לשם הש־בחת האקלים התרבותי בישובים אלה, עם דגש מיוחד על הישובים של עדות המזרח.

מחזורי הלימודים לעולים החדשים, במס־גרת המצומצמת הנוכחית, התחילו כבר, בקורס ראשון שבו השתתפו 50 איש — בעיקר יוצאי תימן — נסתיים אתמול לא־חר שנמשך חודשיים. בעלי משפחות קיבלו תמיכה כספית במשך הקורס. השר ארן הדגיש כי בקורס השתתפו רק גברים, כיון שהשתפותן של נשים בקורסים מהווה עדיין בעייה מיוחדת במינה, שטרם באה על פתר־רונה.

מחזורי הלימודים לעובדי המדינה יתק־יימו בנובמבר ויקיפו 1500 איש. כל מחזור יימשך 3 ימים. מחזורי הלימודים לשוטרים מכוונים לפיקוד המשטרה — מדרגת סמל ועד לדרגת ממפקח. במרכז הלימודים יעמ־דו הנחסים שבין השוטר והאזרח.

מחזורי הלימודים לעולים החדשים מכוו־נים, פרט להשבחת מטעמם התרבותית, גם לשם הכשרת כוחות ציבוריים מבניהם, שי־מלאו אחר־כך תפקידים ציבוריים בישובי־הם. הלימודים כוללים היסטוריה ישראלית, יידיעת הארץ, בעיות בטחון, כלכלה, חברה ועוד.

לאחר הפגישה עם השר ארן נערכה מסי־בה לרגל סיום הקורס הראשון לעולים ה־חדשים.

חומרי גלם יופקו מקליפות האקליפטוס

אפשרות להפיק טאנין מקליפות אקליפ־טוס, המקור להפקת סוגי נייר טובים מ־תאי, נתגלתה, בין השאר, במחקר המכון לסיבים ומוצרי יער שבמשרד החקלאות. השגתון הממשלתי תשט"ו המודיע על כך מציין, כי נוסף לכך נתברר בחיריות ה־מכון, כי אפשר להכין בהצלחה לוחות מעצי הדר מיובשים.

המכון סיים את חלק הראון של הסקר הכימי והמיקרוגרפי של הסמר (יונקום) בערבה ובאזורים אחרים, כן נחקרה האפ־שרות של הבנת תאית מצמח זה, והושלם המפקד הכמותי של הגומא בחולה ומחקר כימיוגרוגרפי מקיף של תכונות הגומא ו־מרכיביו ובכלל זה של שורשי הגומא ב־כבול.

השלב הראשון של הסקר הכימי המיקרו־גרפי של קש וקנים של גידולי „שדה שו־נים, ובמיוחד, תירס, אף הוא הושלם. כן עובדה שיטה ליצור עמילן מריקה מתירס, יבוא מצרך זה הוספק כמעט לחלוטין.

לפי הזמנת המכון הגיעו ארצה 4 מומ־חים, מטעם המינהל לסיוע טכני של או"ם, המוסקים על בסיס חוזים.

1350 עולים, תיירים וחוזרים הגיעו אתמול לנמל חיפה

מאת סופרינו בחיפה

קרוב ל־1350 עולים תיירים ותושבים חוזרים הגיעו אתמול לחיפה ב־3 אניות. „ירושלים" שחזרה מאירופה, „פצ"ה" מאיטי בירושלים הגיעו 634 נוסעים ביניהם 52 עולים, 80 חלוצים מארה"ב, ו־301 תושבים חוזרים, באניה חזרו 5 משפחות „יורדים" שהיו בקנדה למעלה משנתיים.

היורדים מחדו כי לפחות 30 משפחות יורדים המתגוררות בסורונטו מוכנות לי־שוב ארצה אולם, נתקלות בקשיים בספ־יים, הם ספרו שמצבם בכל רע. עובדים בעיקר בעבודות גופניות ומשכורתם היא מחצית ממשכורת פועל מקומי. אחד החוזי־רים סיפר כי הקהילה היהודית במקום מת־נכרת ליהודים מישראל.

היורדים ולא הורשו לרדת מן האניה כל עוד לא חתמו על שטרות בסך של 1200 ל"י תמורת דמי נסיעה לארץ.

באניה „גילדן אילנד" שהגיעה אמש ל־חיפה באו 461 עולים מצפון אפריקה. הם יורדו רק הבקר וישלחו מיד למושבים בנגב ובגליל.

באניה האטלקית „פצ"ה" הגיעו 242 עולים ונוסעים מאיטליה.

היא הפליגה אמש כשעל סיפונה 150 נוסעים.

תקלות בנמל

לרגל התנועה המוגברת בנמל ארעו מספר תקלות, אחד ממחסני הנמל פונה והוקמו בו חוליות לשם טיפול בבאים. הנוסעים שהגיעו באניה „פצ"ה" לא קבלו מספרים סדוריים. והורדתם נגשכה לבעלה מן הרגיל.

האניה „טטי" מתאחרת

מחלקת העליה של הסוכנות היהודית מו־דיעה שהאניה „טטי" שעמדה להגיע ביום א' לחיפה עם עולים מצפון אפריקה, מאחרת לבוא. על מועד בואה תבוא הודעה חדשה.

נדחה ערעור בעלי מלון „עדן" בירושלים

„הגדלת רווחיו של בעל המלון — ו־ידי בדרך הכנסת דולרים למדינה. לפיל־ידי משיכת תיירים); — אינה מצדיקה גרימת אי־נוחיות לתושבי העיר. על אחת כמה וכמה שאפשר למנעה על ידי הוצאת סכום כסף מסויים — ציין בית המשפט העליון, בדחותו אתמול את ערעורו של מלון „עדן" בירושלים על ההגבלות שהוטלו על ידי בית המשפט המחוזי בירושלים על הגבהת בבאר המלון.

שכני המלון, ד"ר נ. גרזון וד"ר מ. סבו קיבלו צו מניעה נגד המלון ובעלון מר א. לישסיץ, לאחר שטענו כי הם סובלים בער־בים מרעש התזמורת של המלון. השופט המחוזי ד"ר ב. שרשבסקי קבע, כי המר־טיקה הטריזה אם התובעים באופן בלתי רגיל, והוא הטיל על בית המלון את ההג־בלות הכאות בהשמעת מוסיקה: אחרי השעה תשע מותר לנגן בבאר רק בסטנתר אחד ובכנור אחד, אחרי השעה 10 תותר הנגינה רק אם יסגרו כל דלתות הבאר וחלונותיו. והחל מהשעה 11 תאסר כל נגינה בבאר. בית המשפט העליון, בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים, ציין, כי אינן רוצה מקום להתערב בהחלטת ד"ר שרשבסקי שהנגינה מהווה מטרד לשכנים. ודחה את טענת ב"כ המלון, כי לאחר ש־קיבלו רשיון מהעיריה לנגן בבאר, אין המעשה מהווה מטרד.

לעומת זאת קיבל בית המשפט את טענת ע"ד ה. קרונגולד, נציג השכנים, וביטל את החלטת בית המשפט המחוזי כי בעל המלון יוכל להשתחרר מצו המניעה אם דלתות הבאר תהיינה נעולות וזכוכיותיהן תהיינה בעובי של סנטימטר וחצי. בית ה־משפט העליון קבע, כי השופט צריך היה להתיר למלון לנגות בבקשה לביטול צ־ו והגבב בראש פעולות השדה של השירותים הוטרינריים במשרד החקלאות — מודיע השגתון המשלתי תשט"ו שיצא לאור ביום ב'. השגתון מוסיף, כי בתקופה זו הוחל בייצור טובריקולין, שהיה מובא מאנגליה, גם במכון. הוטריקולין.

בשנתן השנה התקציבית שחלפה מוצגו 182,000 דריקות נגד גמרת, 9,600 דריקות נגד בארצלוזיס, 9,100 שיילרית, 9,700 נגד אנפלסמוזיס, 81,200 נגד מחלת סימנים ה־מעיים, 55,000 נגד פרצית מדבקת. כן נשלחו למכון 12,300 דוגמאות דם לאבחנת הברוצלוזיס.

במשך תקופה זו הוכחה יעילותו של התחליב נגד כלבת שהוכן במעבדת המחלקה למחלות עופות וגנפים בחיפה. ובמסגרת הפעולה למניעת הכלבת והשמדת כלבים מוחסרי בעלים.

אזכרה לדב עוזיאל זצ"ל

במלאות שנה לפטירתו של הרב הראשי ראשון לציון בן־ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל, נערכה אתמול אזכרה בבית הכנסת „אהל מועד", בהשתתפות הרבנים הראשיים א. י. אונטרמן וי. מ. טולידאנו וסגן ראש עירית תל־אביב־יפו מר מ. בויאר.

הרבנים הראשיים ה"ה אונטרמן וטולידאנו העלו על נס את אישיותו המנוח ואת מפעליו הרבים, בשם גבאי בית הכנסת הודיע מר ש. לוי על סטיפנדיות מטעם הנהלת בית הכנסת ללימודי היהדות וכן הודיע על קרי־את ישיבת „אהל מועד" על שם הרב הראשי עוזיאל זצ"ל.

מחר את האזכרה מר י. קסטל.

מחזורי לימודים לעובדי המדינה

מינהל ה־חברה מתכנן שורת מחזורי לי־מודים, שמטרתם לחזק את זיקת האזרח למ־דינה — על כך הודיע אתמול השר ז. ארן, ראש מינהל ההסברה, במסיבת עתונאים שנ־ערכה בתל־אביב. מחזורי הלימודים יקיפו את עובדי המדינה, את אנשי משטרת ישראל ואת העולים החדשים.

השר ארן גילה, כי בתוכניתו להביא בפ־ני הממשלה הצעה להקמת בית ספר ממ־לכתי לאזרחות, שמטרתו תהיה להעביר ב־משך שנים מספר את אלפי בתי־האב של ישובי העולים במחזורי לימודים, לשם הש־בחת האקלים התרבותי בישובים אלה, עם דגש מיוחד על הישובים של עדות המזרח.

מחזורי הלימודים לעולים החדשים, במס־גרת המצומצמת הנוכחית, התחילו כבר, בקורס ראשון שבו השתתפו 50 איש — בעיקר יוצאי תימן — נסתיים אתמול לא־חר שנמשך חודשיים. בעלי משפחות קיבלו תמיכה כספית במשך הקורס. השר ארן הדגיש כי בקורס השתתפו רק גברים, כיון שהשתפותן של נשים בקורסים מהוה עדיין בעייה מיוחדת במינה, שטרם באה על פתר־רונה.

מחזורי הלימודים לעובדי המדינה יתק־יימו בנובמבר ויקיפו 1500 איש. כל מחזור יימשך 3 ימים. מחזורי הלימודים לשוטרים מכוונים לפיקוד המשטרה — מדרגת סמל ועד לדרגת ממפקח. במרכז הלימודים יעמ־דו הנחסים שבין השוטר והאזרח.

מחזורי הלימודים לעולים החדשים מכוו־נים, פרט להשבחת מטעמם התרבותי, גם לשם הכשרת כוחות ציבוריים מבניהם, שי־מלאו אחר־כך תפקידים ציבוריים בישובי־הם. הלימודים כוללים היסטוריה ישראלית, יידיעת הארץ, בעיות בטחון, כלכלה, חברה ועוד.

לאחר הפגישה עם השר ארן נערכה מסי־בה לרגל סיום הקורס הראשון לעולים ה־חדשים.

חומרי גלם יופקו מקליפות האקליפטוס

אפשרות להפיק טאנין מקליפות אקליפ־טוס, המקור להפקת סוגי נייר טובים מ־תאי, נתגלתה, בין השאר, במחקר המכון לסיבים ומוצרי יער שבמשרד החקלאות. השגתון הממשלתי תשט"ו המודיע על כך מציין, כי נוסף לכך נתברר בחיריות ה־מכון, כי אפשר להכין בהצלחה לוחות מעצי הדר מיובשים.

המכון סיים את חלק הראון של הסקר הכימי והמיקרוגרפי של הסמר (יונקום) בערבה ובאזורים אחרים, כן נחקרה האפ־שרות של הבנת תאית מצמח זה, והושלם המפקד הכמותי של הגומא בחולה ומחקר כימיוגרוגרפי מקיף של תכונות הגומא ו־מרכיביו ובכלל זה של שורשי הגומא ב־כבול.

השלב הראשון של הסקר הכימי המיקרו־גרפי של קש וקנים של גידולי „שדה שו־נים, ובמיוחד, תירס, אף הוא הושלם. כן עובדה שיטה ליצור עמילן מריקה מתירס, יבוא מצרך זה הוספק כמעט לחלוטין.

לפי הזמנת המכון הגיעו ארצה 4 מומ־חים, מטעם המינהל לסיוע טכני של או"ם, המוסקים על בסיס חוזים.

המשמר שרות לבטוח
Hamishmar Insurance Service
כל סוגי בטוח
המשרד הראשי:
תל־אביב: שד"ר 33 טל. 62407, 3659
ירושלים: בנין מן וברמן רח' אגריפס טל. 2557
חיפה: דרך המלכים 39, טלפון 3625

הוצאת „עידית"
ספרי ההוצאה שהופיעו ונמצאים למכירה:
תולדות המוסיקה בעולם מאת קורט פאהלן
מבחר הסיפורים „ אביגדור המאירי
קדמת־עדן „ גיתון סטיינבק
כל אנשי המלך „ רוברט פון־וארן
אבני־חן (מבחר סיפורים לנוער) בעריכת נפתלי ארבל
מבחר הסיפורים מאת תומס מאן
זאב־הים „ דיק לונדון
הוכבים מציצים מרום „ א. י. קרונין
למי צלצלו הפעמונים „ ארנסט המינגוויי
השואנים „ הונורה דה־בלזאק
גוללים ידועי שם בעריכת אמיל לודביג
אני, ויילי סאטן מאת קונטין ריינולדס
השמים אדומים „ גיוזפה ברטו
דוירה „ אנמרי סרינקו
מבחר הסיפורים „ גי דה־מופסאן
בטהובן „ פאול בקר
קפיטן בלאד „ רפאל סבאטיני
סאגין „ מיכאיל ארצ'באשב
תהום הבדידות „ רדקליף הול
הרפתקאותיו של חוליו חורניטו „ איליה ארנבורג
חוה ובנותיה (מבחר הסיפור לאשה)
בעריכת מרים ברנשטיין־כהן

פעולות המחלקה ,יחסי בודה

כ־400 איש בממוצע, ברובם פועלים בלתי־מאורגנים, נ־אחר שלא קיים הסדר חוקי לבעייה זו הכירו בתי המשפט בארץ בנוהג המקובל כדין חוק (בהתאם למג"לה — החוק העותר מני) והמחלקה מהווה גוף מומסך לקבוע מהו הנוהג בכל ענף בלבלי. אומן חישוב דמי הפיצויים הינו מסובך ביותר והמחלקה מעמידה את נסיונה בשטח זה לרשות כל פונה.

בחודשים יוני ויולי של השנה נתקבלו לטיפול המחלקה 211 סכסוכי עבודה — מהם כ־44 אחוז בקשר לפיטורים ו־30 אחוז בקשר לתופשה שנרית — וחוזלי 172, מהם כ־45 אחוז בבורוות, כ־47 אחוז בתנוך והשאר בצורת התערבות. כ־ לומר מתן הסברים לצדדים על מעמדם בסכסוך ובחינה חוקית.

הזזנות המחלקה לצדדים מסכסוכים נע־נות ב־95 אחוז מהמקרים בממוצע. ביולי היו 30 אחוז מהסכסוכים בענף המתכת, כ־18 אחוז בענף הטקסטיל והלבשה וכ־18 אחוז בענף העץ, כ־50 אחוז מעבודות המח־לקה מתנהלת באזור תל־אביב וכ־30 אחוז במחוז חיפה.

שער מנדלבאום יפגר בימי החג

הממונה על מחוז ירושלים פרסם הודעה רשמית על סגירת שער מנדלבאום לרגל ראש השנה ויום הכפורים, ולהלן הזמנים שבהם ייסגר השער:

27.9.54 — ערב ראש השנה, החל משעה 18.00 ; 28.9.54 — יום א' של ראש השנה, סגור בכל שעות היום ; 29.9.54 — יום ב' של ראש השנה, סגור בכל שעות היום ; 6.10.54 — ערב יום הכפורים החל משעה 12.00 ; 7.10.54 — יום הכפורים סגור במשך כל שעות היום.

השער יפתח למעברים רגילים בבקר יום 8.10.54, בשעה 8.00 בבוקר.

חזר מועידה לפיתוח תפקידי או"ם

חבר הכנסת מר אליעזר ליבנה שהוזמן באורח אישי להשתתף בועידה פרלמנטרית לפיתוח תפקידי או"ם חזר אור יום ה' לישראל במטוס „ק.ל.מ." מאמסטרדם, לאחר ביקורו בלונדון בה נערכה הועידה. בשיחה עם כתב עתי"ם בלון סיפר מר ליבנה, כי הועידה השתתפו חברי פרלמנטים מ־23 ארצות ובכללם מאקיכטן ולבנון.

הועידה שנמשכה 3 ימים עסקה בניסוח הצעות לקראת בקורת אלמנת או"ם שתעבוד לדיון בעצרת ביחוחדת שבה תתכנס בשנה הבאה לרגל העשור של או"ם.

בסיכום חברי פרלמנטים מדינות שונות, הגיש מר ליבנה 3 הצעות, מהן מתבקרו שתיים ע"י הועידה והשלישית הועברה לדיון ביעד הפועל של האיגוד לפרוח תפקידי או"ם.

תל־אביב

תפיסת ילדים עם סיום השנה

השבת, האחרונה של השנה, התקיים ב־בית־הכנסת בית"ר בתל־אביב תפילה חגי־גית, בהשתתפות מקהלת ילדים, לתפילה מוזמנים כל הילדים שחגגו את הברתצוה שלהם במשך השנה במסגרת הפעלן של בני ברתצוה „צעירים", מנהל משרד ה־דתות, ד"ר כהנא יביא את ברכת הועדה לרוני דתי וברכת הילדים ה„מוצמדים" ל־שנה החדשה.

ועדת הבחירות ליעודה הא־צית השמונית שי הע"ה. סניף תל־אביב מודיעה:

א. רשימת החברים בעלי זכות בחירה נמצאות לרשות הבוחרים בסניפרות ה.ע.ל. רח' מזא"ל 7, משעה 17.00—19.00 אצל החבר אנגלברג.

ב. בקשר לערעורים לפנות לועדה ה־מקומית בשעות 19—17 בחדר המזכירות.

סגירת תחנות הצדה

„לרגל גמר עונת הרחצה תסגרנה תחנות ההצלה של שפת הים בגבעת אביב ביום חמישי 30 בספטמבר ש. ז."

חלוקת מנות

מחזן ירושלים:

סוכר לאוקטובר 1500 גרם לנפש. ותוספת של 300 גרם לסוג א'. תחלוש מ־25. זמני — 2. חצי שנתי — 4 מדף 4. בתי חולים ומוסדות יפנו לסיטוני וילם בסמוך יהודה.

מחזן חיפה ושומרון:

תה: 50 גרם. לסוג ד', ה' 100 גרם לסוג ג'. תחלוש ב־31 מדף 26. זמני — 26. חצי שנתי — 7. החלוקה עד 17.10.54. צרכנים הרשומים אצל הקמעונאי יוסף נסיבירסקי מס' סדורי' 6156 ברחוב תל חי, בגלל מח־לת הפתאומית ומנותיהם באמון ומני אצל התנתני כין מאיר מס' 6122 רחוב מסדה 1.

שבתון חרות

תשט"ו 1954/55

הופיע

בשבתון 500 עמוד ובו:

סקירת מדיניות החוץ של ישראל בשנת תשי"ד מאת מ. בגין

על הבית הראשון מאת פרופ. י. קדוזינר

כיצד תתקדם ישראל לקראת עצמאות כלכלית מאת ד"ר א. אבנאיר

מחקר מיוחד על המזרח היהודית מאת י. בנארן

על בעיות החנוך מאת א. רזיאל־נאור

בעיית הרפואה בישראל מאת ד"ר א. סגל

סקירה על צי הסוחר הישראלי מאת י. הלפרין

התחיקה בישראל בשנת תש"ד מאת צבי דרזנר

דברי ספרות ואמנות, הערכות ספרים ותיאטרון ועוד

המחיר 1,250 ל"י

להשיג בכל דוכני העתונים

ההוקה למנויים החדה

פעולות המחלקה ,יחסי בודה

סיכסוכים במפעלים בלתי מאורגנים, נ־אחר שלא קיים הסדר חוקי לבעייה זו הכירו בתי המשפט בארץ בנוהג המקובל כדין חוק (בהתאם למג"לה — החוק העותר מני) והמחלקה מהווה גוף מומסך לקבוע מהו הנוהג בכל ענף בלבלי. אומן חישוב דמי הפיצויים הינו מסובך ביותר והמחלקה מעמידה את נסיונה בשטח זה לרשות כל פונה.

בחודשים יוני ויולי של השנה נתקבלו לטיפול המחלקה 211 סכסוכי עבודה — מהם כ־44 אחוז בקשר לפי